

**BREAKTRHRU RESTORATION COMMUNITY CHURCH
(Wellington): KONTEKS, IDENTITEIT EN UITDAGINGS**

deur

EBEN JACQUES PHILIP MOURRIES

Tesis ingelewer luidens die vereistes vir die graad

Magister in Teologie

aan die Universiteit van Stellenbosch

Studieleier: Prof. H.J. Hendriks

Desember 2009

“VERKLARING”

Deur hierdie tesis elektronies in te lewer, verklaar ek dat die geheel van die werk hierin vervat, my eie oorspronklike werk is, dat ek die outersregseienaar daarvan is (behalwe tot die mate uitdruklik aangedui) en dat ek dit nie vantevore, in die geheel of gedeeltelik ter verkryging van enige kwalifikasie aangebied het nie.

Datum: 2009/11/17

‘N AFRIKAANSE OPSOMMING

In 'n sosio-ekonomies minder bevoorregte bruin gemeenskap is misdaad, alkohol- en dwelmmisbruik, werkloosheid, en armoede alledaagse verskynsels. *Hoe begelei 'n mens 'n gemeente om 'n missionale gemeente binne so 'n gemeenskap te word?*

Kan 'n gemeente wie se lidmate in die greep van armoede en verwante verskynsels vasgevang is, omvorm word tot 'n gemeente wat nie net bakhand staan om te ontvang nie? Kan so 'n gemeente se lidmate bemagtig word om self betrokke te word by hul uitdagings in die gemeenskap?

Wellington is 'n besonderse dorp met besonderse mense en 'n unieke, historiese karakter en geskiedenis wat wêreldwyd bekend is op kulturele, musikale, opvoedkundige, landbou- en Christelike gebied.

Die inwoners van die dorp is oorwegend bruin Afrikaanssprekendes met baie blanke en swart inwoners - oorwegend Christene met 'n baie klein Moslem komponent. Wellington is wel 'n klein dorpie, maar die wyse waarop globale tendense soos globalisasie, godsdiens, taal, bendes, misdaad, alkohol- en dwelmmisbruik, armoede, en werkloosheid 'n rol speel, is onrusbarend.

Oral in dié gemeenskappe is probleme en uitdagings en ons as die kerk mag nie langer stilbly oor dinge wat in die gemeenskap gebeur nie. Met die uitdagings en behoeftes wat in ons konteks beskryf word en die feit dat die meeste probleme sosiaal-maatskaplik en sosio-ekonomies is, staan die kerk sentraal as 'n agent van verandering.

Die Breakthru Restoration Community Church (BRCC) is 'n geordende gemeente wat, te midde van 'n see vol probleme, 'n eiland van hoop is. As 'n gemeente wat omgee deur God se liefde in aksie te wees binne 'n sosio-ekonomies, onderontwikkelde gemeenskap, is ons die sout en die lig van die wêreld.

Breakthru het binne 'n bestek van vyf jaar die landskap van Wellington en omgewing onherroeplik verander deurdat ons Bybels, aanpasbaar, ekumenies, relevant en effektief is. Ons leuse is, *every member a minister*, wat al 'n refrein in ons gemeente geword het. Ons streef daarna om die “sout” en die “lig” te wees en ons doen dit deur ons grootste bate, ons lidmate, te bemagtig en te mobiliseer om eienaarskap van die gemeente se visie te neem.

As kerk spreek ons die geestelike, maatskaplike en sosio-ekonomiese probleme holisties aan deur die Woord van God sowel as in vennootskap met ander organisasies. Ons wil as draers van hoop in ons gemeenskap leef.

'n Beskrywende studie van die gemeente is gedoen deur 'n prakties-teologiese metodiek te gebruik. Dit word in *hoofstuk een* as die inleiding beskryf.

In *hoofstuk twee* word 'n kontekstuele analise van die gemeenskap gedoen.

Hoofstuk drie verskaf 'n profiel van BRCC en stippel die werksaamhede, visie, missie en doelwitte van die gemeente uit.

Hoofstuk vier fokus op die identiteit en kultuur van die gemeente.

In *hoofstuk vyf* het die navorser 'n strategie vir 'n missionale identiteit vir die Breakthru Restoration Community Church uitgestippel.

AN ENGLISH SUMMARY

In a socio-economic disadvantaged coloured community where poverty, alcohol and drug abuse, unemployment and crime are everyday realities, *how do you guide a congregation to be a missional congregation amidst these challenges?*

Can a congregation, whose members are caught in the grip of poverty and related challenges, as described above, be transformed into a missional congregation, with members who are actively involved in tackling these issues?

Wellington is a unique town with unique people and a unique historical character and history, which is widely known. The population comprises predominantly Afrikaans speaking coloured people together with many white and African people who are predominantly Christian, with a small Muslim population. Wellington is a small town but the way that global tendencies, such as globalization, religion, language, gangs, crime, alcohol and drug abuse, unemployment, and poverty have plagued our community is a matter of concern.

Every community has its own challenges and problems, but the church can no longer keep silent about issues in this community. The church should break its silence on issues. Among the challenges and needs that are described in the context, and the fact that most of these challenges are social and socio-economic by nature, the church stands central as an agent of change.

The Breakthru Restoration Community Church (BRCC) is an ordained congregation that, amidst a sea of challenges, is prominent as an island of hope. As a congregation that cares by demonstrating God's love by means of various activities in this socio-economically disadvantaged community, we are indeed the salt and light of the world.

Within a space of five years, Breakthru has changed the landscape of Wellington completely by means of our vision for this community. Our vision includes: being Biblical, ecumenical, relevant and effective. Our slogan is: *every member a minister*, which means motivating the members of the church to be actively involve in the *missio Dei*. We do this by empowering and mobilizing our greatest asset, i.e. our members, to take ownership of the congregation's vision.

Furthermore, we believe in the concept: "*Together we can do more.*" As a church, we addresses the spiritual, social and socio-economic challenges holistically through the Word of God and also by partnering with other organizations. Our vision is to live as bearers of hope in our community.

The descriptive study of the congregation was done by using a practical-theological methodology, which *chapter one*, as the introduction, describes.

Chapter two contains a contextual analysis of the community.

Chapter three provides a profile of the BRCC that focuses on our vision, mission, functions and goals.

Chapter four emphasizes the identity and culture of the congregation and in *chapter five* the researcher has mapped out a strategy for a missional identity for the Breakthru Restoration Community Church.

INHOUDSOPGAWE

BLADSY

HOOFSTUK 1: INLEIDING TOT DIE STUDIE	11	
1.1 INLEIDING	11	
1.2 TEMA	12	
1.3 PROBLEEMSTELLING	12	
1.4 DOEL VAN STUDIE	12	
1.5 HIPOTESE	12	
1.6 NAVORSINGSMETODE	13	
1.7 NAVORSINGSONTWERP	13	
1.8 AFBAKENING	14	
1.9 KONSEPTE	14	
 HOOFSTUK 2: KONTEKSTUELE ANALISE VAN DIE KONTEKS	18	
2.1 GESKIEDENIS EN AGTERGROND VAN WELLINGTON	18	
2.1.1 Die bruin gemeenskap van Wellington	19	
2.1.2 Kerkgenootskappe	19	
2.1.3 Skole	20	
2.1.4 Verenigings	20	
2.1.5 Musiek en die gemeenskap	21	
2.2 WELLINGTON VANDAG AS DEEL VAN DRAKENSTEIN	22	
2.3 WELLINGTON IS SINONIEM MET:	23	
2.3.1 Christelike literatuur	23	
2.3.2 Sagte- en droëvrugte	23	
2.3.3 Boland rugby	23	
2.3.4 Wyn en wingerdstokkies	23	
2.3.5 Nywerhede	24	
2.4 BEKENDE WELLINGTONNERS	24	
2.5 GEVOLGTREKKING	26	
2.6 SOSIAAL-MAATSKAPLIKE TOESTANDE		26
2.6.1 Die makrokonteks	26	

2.6.1.1	Inleiding	26
2.6.1.2	Globalisasie	27
2.6.1.3	Godsdienst	28
2.6.1.4	Taal	29
2.6.1.5	Bendes	29
2.7	MISDAAD	32
2.8	ALKOHOL- EN DWELMMISBRUIK	36
2.8.1	Die dwelmtoneel onder die jeug	37
2.8.2	Moontlike redes vir dwelmmisbruik onder die jeug	38
2.8.3	Hoe kan jy as jongmens die versoeking van dwelm misbruik weerstaan	38
2.8.4	Wat kan ouers doen om kinders teen gevare van dwelms te beskerm?	38
2.9	TIKMISBRUIK	39
2.9.1	Wat is tik?	42
2.9.2	Die gevare van tik	43
2.9.3	Tekens wat die gebruik van tik mag aandui	44
2.9.4	Waarom is tik so gewild?	44
2.10	ARMOEDE EN WERKLOOSHEID	44
2.10.1	Definisie van armoede	44
2.10.2	Wie is die armes?	45
2.10.3	Profiel van die werklose	46
2.10.4	Gevolgtrekking	47
2.11	DIE MESOKONTEKS	48
2.11.1	Inleiding	48
2.11.2	Opsomming van antwoorde	50
2.12	DRAKENSTEIN MUNISIPALITEIT	51
2.12.1	Inleiding	51
2.12.2	Ekonomiese toestande	52
2.12.3	Sosiaal-ekonomiese toestande	52
2.12.4	Opvoeding	53
2.12.5	Veiligheid en sekuriteit	53
2.12.6	Gesondheid	53
2.12.7	Behuising	54
2.13	KINDERSORG SUID-AFRIKA (WELLINGTON)	54
2.13.1	Inleiding	54
2.13.2	Visie	54
2.13.3	Missie	54
2.13.4	Bedieningsarea	55
2.13.5	Gevallewerk	55
2.14	FETALE ALKOHOL SINDROOM (FAS)	57
2.14.1	Voorkomingstudie van 1997	57

2.14.2	Voorkomingstudie van 1999	58
2.14.3	Voorkomingstudie van 2002	58
2.15	SAPD: MISDAAD VERSLAG (WELLINGTON)	59
2.16	GEVOLGTREKKING	60
2.17	DIE MIKROKONTEKS	61
2.17.1	Die invloed van die kerk op mikro vlak	64
2.17.2	Opsomming	64
2.17.3	Gevolgtrekking	66

HOOFSTUK 3: PROFIEL VAN DIE BREAKTHRU GEMEENTE 70

3.1	INLEIDING	70
3.2	DIE GEMEENTE SE VERHAAL	71
3.3	VISIE	72
3.4	MISSIE	73
3.5	DOELWITTE	73
3.6	STRATEGIE	74
3.7	PROFIEL EN BATES VAN DIE BREAKTHRU GEMEENTE	74
3.7.1	Lidmaatskap	75
3.7.2	Finansiële bates	76
3.7.3	Fisieke bates	77
3.7.4	Programme	78
3.8	GEVOLGTREKKING	79

HOOFSTUK 4: IDENTITEIT EN KULTUUR VAN BREAKTHRU 81

4.1	INLEIDING	81
4.2	IDENTITEIT EN KULTUUR	81
4.3	HOE IS GOD DRIE-ENIG?	83
4.4	IDENTITEIT VAN DIE KERK	84
4.5	DIE KERK AS BEELD VAN DIE DRIE-EENHEID	85
4.6	IDENTITEIT EN KULTUUR VAN BREAKTHRU GEMEENTE	87
4.6.1	Inleiding	87

4.6.2	Plek van Breakthru in die sosiale konteks	88
4.6.3	Aktiwiteite van die gemeente	89
4.6.4	Simbole van die gemeente	90
4.6.5	Rituele van die gemeente	91
4.7	BREAKTHRU SE KULTUUR	92
4.7.1	Inleiding	92
4.7.2	Agt patrone om Breakthru se kultuur te beskryf	92
4.7.2.1	Ontdekking van 'n gemeente se roeping	92
4.7.2.2	Bybelse formasie en dissipelskap	93
4.7.2.3	Die neem van risiko's as "kontrasgemeenskap"	94
4.7.2.4	Aktiwiteite wat God se wil vir die wêreld demonstreer	95
4.7.2.5	Betekenisvolle aanbidding wat dien as getuienis	96
4.7.2.6	Afhanklikheid van die Heilige Gees	97
4.7.2.7	Die reis na God se koninkryk	97
4.7.2.8	Missionale gesag	98
4.8	TRANSFORMASIE VAN 'n KULTUUR VAN INSTAND- HOUDING NA 'n KULTUUR VAN GESTUURDHEID	98
4.9	OORSIG VAN DIE KULTUUR VAN BREAKTHRU	100
4.9.1	Inleiding	100
4.9.2	Vrae van onderhoude aan lidmate	101
4.9.3	Eie opsomming van antwoorde	102
4.10	LEESVERSLAG VAN DIE SUIDER-AFRIKAANSE VENNOOTSKAP VAN GESTUURDE GEMEENTES	105
4.11	GEVOLGTREKKING	109
HOOFSTUK 5: STRATEGIE OP PAD NA 'N MISSIONALE IDENTITEIT VIR BREAKTHRU RESTORATION COMMUNITY CHURCH		114
5.1	INLEIDING	114
5.2	ELKE LIDMAAT 'n BEDIENAAR (Every member a minister)	116
5.2.1	Verhale van mense wat gehelp het dat roepingontsluiting by Breakthru plaasgevind het	117
5.2.2	Samevatting	121
5.2.3	Die rol wat leierskap moet speel sodat lidmate hul gawes en roeping kan uitleef	122
5.2.4	Padkaart om jou roeping uit te leef	125
5.3	MISSIONALE LEIERSKAP IN 'n VERANDERDE WÊRELD	126
5.3.1	Leierskap binne 'n postmoderne samelewing	126
5.3.2	Die navorser se persoonlike leierskapsreis	130
5.3.3	Die herordening van die leraar se rol en funksie	131

5.3.4	Die wyse waarop die navorser sy rol en funksie herorden het	133
5.3.5	Hoe om die rol en funksie van leierskap te herorden van instandhouding na gestuurdheid	134
5.3.6	Hoe om die wyse waarop die gemeente gestruktureer is, te herorden	137
5.3.6.1	Waarom verstaan mense roeping verkeerd of eng?	138
5.3.6.2	Die verskil wat 'n duidelike roeping in ons lewens maak	139
5.4	MISSIONALE KONINKRYKSPERSPEKTIEF	140
5.4.1	Inleiding	140
5.4.2	Aspekte oor die koninkryk van God	141
5.5	GEVOLGTREKKING	145
HOOFSTUK 6: GEVOLGTREKKINGS		148
6.1	INLEIDING	148
6.2	SAMEVATTING	148
6.2.1	Metodiek	148
6.2.2	Konteks van Breakthru	149
6.2.3	Profiel van Breakthru	149
6.2.4	Identiteit en kultuur van Breakthru	150
6.2.5	Strategie op pad na 'n missionale identiteit vir Breakthru	151
BYLAE I: STRAATKAART VAN WELLINGTON		153
7.	BIBLIOGRAFIE	154

BREAKTHRU RESTORATION COMMUNITY CHURCH

(Wellington)

KONTEKS, IDENTITEIT EN UITDAGINGS

HOOFSTUK 1

INLEIDING TOT DIE STUDIE

1.1 INLEIDING

In 'n sosio-ekonomies, minderbevoorregte bruin gemeenskap is misdaad, alkohol- en dwelmmisbruik, werkloosheid en armoede alledaagse verskynsels. Die navorser en sy gemeente staan voor hierdie uitdagings en vra: Hoe begelei 'n mens 'n gemeente om 'n missionale gemeente te word binne so 'n gemeenskap?

Kan 'n gemeente met lidmate wat in die greep van armoede en verwante verskynsels vasgevang is, omvorm word tot 'n gemeente wat nie net bakhand staan om te ontvang nie? Kan so 'n gemeente se lidmate bemagtig word om self betrokke te raak by hul uitdagings in hul gemeenskap?

Ons gemeentelike bediening, Breakthru Restoration Community Church, het vir baie jare na die leraar opgesien om met alles inisiatief te neem. Lidmate wou bedien word, van raad voorsien word, vermaan en getroos word, die leraar moes begrafnisse en huwelikeremonies behartig, ensovoorts. Die leraar is betaal om hierdie rol te speel en die kerk is dus in stand gehou. Sedertdien het die gemeente wegbeweeg van instandhouding, waar die fokus op die leier as deelnemer geval het en die lidmate as toeskouers, na 'n benadering van "every member a minister," waar elke lidmaat toegerus word vir dienswerk. Die navorser het die gemeente op hierdie nuwe pad gelei deur die prediking van die Woord van God, deelnemende leierskap, en omgegroepe in verskillende areas. Die oogmerk van hierdie benadering ("every member a minister") is dat die gemeente 'n plek moet wees waar hoop verskaf word waar daar wanhoop is. Grense op elke vlak moet oorgesteek word, want waar dit gebeur, dáár is die koninkryk van God. Brûe moet gebou word en die gemeente moet leef as draers van hoop in 'n sondige wêreld, sodat daar 'n positiewe uitwerking op die bestryding van werkloosheid en armoede kan wees, asook op die bekamping van misdaad en alkohol- en dwelmmisbruik in ons gemeenskap.

1.2 TEMA

Die konteks, identiteit en uitdagings van die Breakthru Restoration Community Church (Wellington) is die tema van hierdie studie.

1.3 PROBLEEMSTELLING

Tye het verander, daarom moet die kerk 'n skuif van instandhouding na missionale gestuurdheid maak. By gemeentes wat instandhouding-gerig is, is die fokus op die leier as deelnemer en die lidmate as toeskouers. So 'n benadering kan nie die uitdagings van 'n sosio-ekonomies minderbevoorregte bruin gemeenskap effektief aanspreek nie.

Die probleem wat hierdie studie ondersoek, is watter tipe benadering 'n gemeente moet volg om die uitdagings van armoede, misdaad, alkohol- en dwelmmisbruik en werkloosheid aan te spreek. In 'n sosio-ekonomies minderbevoorregte bruin gemeenskap is misdaad, alkohol- en dwelmmisbruik, werkloosheid en armoede alledaagse verskynsels. Kan 'n gemeente van lidmate wat in die greep van armoede en verwante verskynsels vasgevang is, omvorm word tot 'n gemeente wat nie net bak-hand staan om te ontvang nie? Kan so 'n gemeente se lidmate bemagtig word om self betrokke te raak by die uitdagings in hul gemeenskap?

1.4 DOEL VAN STUDIE

Die doel van hierdie studie is om met behulp van die konteks en identiteits- analise van die geloofsgemeenskap, die uitdagings vir die ontwikkeling van missionale leierskap te ondersoek, en voorstelle te maak oor hoe dit kan help om lidmate toe te rus en die gemeente te help om 'n verskil in die gemeenskap te maak.

1.5 HIPOTESE

As die empiriese data oor die konteks en identiteit van die geloofsgemeenskap beskikbaar is, sou dit kon help om met behulp van 'n Missio Dei- vertrekpunt, leierskap te ontwikkel wat 'n bydrae sou kon lewer om die lidmate toe te rus om as geloofsgemeenskap 'n verskil in die gemeenskap te maak.

1.6 NAVORSINGSMETODE

Die navorser beoog om 'n beskrywende studie van die gemeente ter tafel te stel en analitiese metodes wat in *Studying congregations in Africa* (Hendriks 2004) beskryf word, te gebruik. Aan die hand van 'n gemeenteprofiel (2004:175-191) en 'n konteks-tuele analise, sal die aard en konteks van die gemeenskap beskryf word (makro-, meso- en mikroverband) (2004:76-80). Die identiteitsanalise sal aangevul word deur etnografiese data wat ingesamel is.

Die ongepubliseerde artikel van Marais en Taylor-Ellison (2007.): “Push through the pain: The Spirit transforming churches across the world,” sal die basis van die etnografiese navorsing vorm. 'n Prakties-teologiese benadering, soos beskryf deur Hendriks: (2004:23-33), vorm die breër raamwerk van die navorsing, alhoewel op al die aspekte daarvan nie ewe veel klem geplaas sal word nie.

Dit sal ook aangevul word deur onderhoude wat met sekere rolspelers gevoer is. (Hierdie metode van deelnemende waarneming is 'n erkende wyse van kwalitatiewe navorsing in die geesteswetenskappe.)

1.7 NAVORSINGSONTWERP

Die navorsingstuk bestaan uit vyf hoofstukke.

Hoofstuk 2 is 'n kontekstuele analise van die gemeenskap. Wellington se geskiedenis en agtergrond, sosiaal-maatskaplike toestande, asook die makro-, meso- en mikrokonteks word geskets, asook die rolspelers wat 'n invloed uitoefen.

Hoofstuk 3 sal handel oor die profiel van die Breakthru Restoration Community Church, wat haar werksaamhede, visie, missie en doelwitte sal insluit.

Hoofstuk 4 sal die identiteit en kultuur van die Breakthru Community Church beskryf aan die hand van Hendriks (2004:hfst.5) se identiteitsanalise.

In **Hoofstuk 5** beoog die navorser om 'n strategie uit te stippel vir 'n missionale identiteit vir die Breakthru Restoration Community Church.

Hoofstuk 6 is 'n samevatting van die navorsingstuk.

1.8 AFBAKENING:

Die studie ondersoek 'n Pinkstergemeente in 'n sosio-ekonomies minderbevoorregte bruin gemeenskap wat hul lidmate bemagtig om self missionaal betrokke te raak by die uitdagings in hul gemeenskap.

1.9 KONSEPTE

1.9.1 Inleiding

Die navorser sal baie sleuteltermen gebruik om die stellings wat gemaak word, te staaf. Die taalgebruik van hierdie studie word so eenvoudig as moontlik gehou. Die doel van hierdie omskrywings is geensins om volledige uiteensettinge van hierdie terme te verskaf nie, maar dit is slegs om kortliks te verduidelik wat daarmee bedoel word wanneer dit in die studie gebruik word. Vervolgens wil die navorser die volgende sleuteltermen definieer sodat die lesers 'n begrip het waarvan gepraat word.

1.9.2 Missionaal

Die definisie van “missionaal” verwys na die konsep van Bosch (1991:389-390): *mission as missio Dei*.

Die benadering van die Pinkstergemeente het sending verstaan as sondaars wat gered moet word en dat die kerk gestuur is om hulle te waarsku sodat hierdie mense hulle kan bekeer en die ewige lewe kan hê.

Met die *missio Dei* konsep is dit verstaan van sending heeltemal anders: volgens Bosch word sending verstaan as die natuur van God - een van God se karaktertrekke - en dit moet verstaan word in die konteks van die Drie-eenheid - nie slegs ekklesiologies of soteriologies nie. Die konsep van *missio Dei* is dat God, die Vader, die Seun stuur; en God, die Vader, en die Seun stuur die Heilige Gees; en die Vader, Seun en Heilige Gees stuur die kerk in die wêreld. Die kerk neem eintlik deel aan God se sending in die wêreld.

1.9.3 Gemeenskap

An ideal community is a group of people who share physical and social space, making them aware of individual, family and community strengths and needs, and helping them to create informal social support networks in co-operation with professional helpers, so as to manage resources in such a way that social problems are prevented on a primary, secondary and tertiary level (Hendriks 2004:217).

Aangesien ons gemeente 'n verskil in ons gemeenskap wil maak, wil die navorser seker maak dat verstaan word hoe lyk 'n ideale gemeenskap.

1.9.4 Identiteitsanalise

Jou identiteit is jou unieke persoonlikheid wat jou onderskei van ander mense in die samelewing. Net so, het 'n gemeente ook 'n unieke karakter as 'n groep mense wat deur hul geloof in Jesus Christus saamgebind word, en so 'n identiteit moet die koninkryk van God weerspieël (Hendriks 2004:105-106).

In die hoofstukke wat volg, sal die navorser die identiteit van sy gemeente aan die hand van 'n identiteitsanalise beskryf.

1.9.5 Deelnemende navorsing in geloofsgebaseerde organisasies

Participatory action research aims at developing local sustainable communities by empowering people to take responsibility for their situation and future. This is the ideal methodology to use in faith communities. It is particularly appropriate when working cross-culturally, or for empowering disadvantaged communities or groups. In participatory action research the researcher must act as a facilitator or agent for change as a team builder and fellow learner (Hendriks, 2004:219).

Aangesien hierdie navorsing gedoen word in 'n gemeente wat geleë is in 'n minderbevoorregte bruin gemeenskap met baie min hulpbronne, word baie gesteun op deelnemende navorsing aangesien die navorser gedurig met die lidmate in aanraking is wat op voetsoolvlak die realiteite van misdaad, dwelms, werkloosheid en armoede eerstehands beleef.

1.9.6 Etnografie

Volgens Babbie en Mouton (2001:279) is etnografie die bestudering van 'n kultuur. Etnografie kan ook verstaan word as 'n manier om van mense, wat anders praat, dink en optree, te leer.

In etnografiese studies word hoofsaaklik gebruik gemaak van onderhoude en deelnemende observasie as metodes om data te versamel. In die insameling van data het die navorser onderhoude gevoer, mense geobserveer, waarnemings gemaak en die kultuur van die gemeente bestudeer.

In sy boek, *Studying congregations*, sê Hendriks (2004:76-77):

We distinguish three levels: a) Macro, which includes the global society. b) Meso, including groups, groupings, organizations, institutions, hospitals, schools, political parties, etc. in our immediate surroundings. c) Micro, where the influence of all levels, especially other people and events in the immediate surrounding on the individual is at stake.

Elke gemeenskap word beïnvloed deur die makro-, meso- en mikrokonteks, en dit het 'n definitiewe impak op 'n gemeente se bestaansreg in die gemeenskap.

Aan die hand van hierdie navorsing wil die Breakthru Restoration Community Church 'n gemeente na die beeld van die Drie-enige God wees, wat die sosiale problematiek in die gemeenskap met 'n koninkryksperspektief missionaal aanspreek deur missionale leierskap uit te oefen sodat elke lidmaat toegerus kan word om self 'n verskil te maak.

“Every member a minister” het 'n slagspreuk in die gemeente geword waarmee gepoog word om gemeentelide aan te moedig om hulle gawes te ontdek en dit tot voordeel van die koninkryk van God in die gemeenskap aan te wend en op voetsoolvlak betrokke te raak. As leierskap, wil ons hulle denkpatoon verander sodat hulle kan wegbeweeg van 'n toeskouer-mentaliteit en transformeer kan word tot medewerkers van God in Sy koninkryk.

Wat het veroorsaak dat ons missionaal begin word het? Die leiers het by ons eredienste missionaal begin preek. Verder, die areas is in kleiner omgegroepe verdeel sodat elkeen betrokke kon raak. Die boodskappe van Sondag se preke moes in die week in die onmiddellike omgewing uitgeleef word.

Die leierskap het geleenthede gesoek en geskep waar lidmate diensbaar kon wees, byvoorbeeld, op spesiale dae het óf die kinderkerk, die jeug, óf die vrouens hospitaaldiens gedoen, en op Valentynsdag vir leerders by 'n jeugsorgsentrum koek en koeldrank geneem waar een van die jeugdiges die woord bedien het. Die kinderkerk het 'n opelugdiens in die selfbouskema gehou en vir 200 kinders sop en brood uitgedeel.

Die gemeente verhuur elke Dinsdag die kerkgebou aan die Departement Maatskaplike Dienste vir die registrasie van maatskaplike toelae en, van gemeentelike kant, is 'n pastoor daar beskikbaar indien mense geestelike hulp benodig.

Verder is van die gemeentelide ook betrokke by die Suid-Afrikaanse Nasionale Drank en Alkohol-Raad (SANCA) wat 'n satellietkantoor vanaf die kerk bedryf om die gemeenskap wat deur alkohol- en dwelmmisbruik geteister word, te help.

Ons is ook in kontak met NIMRO 'n organisasie wat werk met jeugmisdadigers wat geringe oortredings gepleeg het; hulle bied 'n afwentelingsprogram aan.

Die Breakthru Community Church wil 'n missionale gemeente sonder toeskouers wees, aldus die slagspreuk, *every member a minister*.

HOOFSTUK 2

KONTEKSTUELE ANALISE VAN DIE KONTEKS

2.1 GESKIEDENIS EN AGTERGROND VAN WELLINGTON

Die boek, *Van dorp tot Drakenstein: Wellington, 1840- 2000*, saamgestel deur Winnie Rust (2008), beskryf die geskiedenis van Wellington in 'n verkorte weergawe soos volg:

Wellington was eers bekend as Wagenmakersvallei, maar op 26 Maart 1840 word die naam “Wellington” in die *Government Gazette* geproklameer. Die dorp Wellington verkry nie dadelik munisipale status nie, maar dit word in 1847 tot markdorp geproklameer, en kry eers in 1873 munisipale status. Op die gebied van sending, opvoeding en onderwys, godsdiens en maatskaplike hulpverlening was Wellington 'n dorp van naam. Die dorp is vernoem na die Hertog van Wellington, wie die held was van die Slag van Waterloo (1815), waartydens die laaste leërs van Napoleon van Frankryk deur die Engelse en Nederlanders verslaan is (2008:13).

Wellington was een van die laaste plekke in die land waar waens vervaardig is. Met die voltooiing van die Bainskloofpas in 1853, die opening van die Wellington brug oor die Bergrivier op Woensdag 14 September 1853, en die voltooiing van die eerste spoorlyn vanaf Kaapstad tot op Wellington op 4 November 1863, het dié dorp geleidelik van rustig en afgesonderd na 'n woelige terminus met baie mense en voertuie verander.

Die morele waardes verswak met die toevloei van alle tipes mense, waaronder daar ook 'n groot persentasie avontuursoekers en swerwers was. 'n Geestelike verwys na Wellington in dié tyd as 'n “vallei van doodsbeendere.” Die hart van Wellington word toe die hoofkwartier van die kwade. Die terrein en bymekaarkomplek was die Masonic Hotel - vandag die Masonic Sentrum.

Op 21 September 1871 word die karakter van “die vallei van doodsbeendere” egter ingrypend verander deur die koms van die dinamiese Skotse predikant, Andrew Murray, na Wellington, waar hy as leraar bevestig is tot sy emeritaat in 1916, en sy dood in 1917. Andrew Murray was een van die merkwaardigste geestelike leiers in die geskiedenis van die N.G. Kerk en het wye internasionale erkenning geniet, in so 'n mate dat dr. Donald Smeeton van Amerika, 'n skrywer van kerkgeskiedenis (en onder wie die navorser gestudeer het), gedurende 1992 'n besoek aan Wellington afgelê het, om net die standbeeld van dr. Andrew Murray, die Moederkerk, en sy huis waar hy tot en met sy sterwe gebly het, te sien.

Daar het ongeveer 250 publikasies van Andrew Murray in Engels en Nederlands verskyn, waarvan talle in 15 ander Europese en Oosterse tale vertaal is. Hy het vyf toere na Europa, en in Suid-Afrika minstens nege evangelisasietoere onderneem. Hy is ses keer tot moderator van die N.G. Kerk verkies.

2.1.1 Die bruin gemeenskap van Wellington

“Die bruinmense is ’n vermenging van inheemses, slawe en blankes wat terugdateer tot die vroegste bewoning van die gebied deur die verskillende groepe. Slawe-arbeid was van die vestiging aan die Kaap in 1652 deel van die arbeidsmag” (Rust, 2008:54).

Wellington se bruin gemeenskap is vandag ’n snel-ontwikkelende gemeenskap. Daar is ’n groeiende middelklas van sakelui, onderwysers en klein entrepreneurs wat, na 1994, in die oop samelewing geen beperkings ken nie, maar, aan die ander kant, is daar ook ’n groot deel van die gemeenskap wat onder werkloosheid, armoede, misdaad, alkohol- en dwelmmisbruik gebuk gaan. Ongeveer 25% van die gemeenskap woon in tydelike strukture en buitegeboue - in die omgangstaal beter bekend as “hokke.”

Tradisioneel is daar gebiede waar oorwegend bruinmense woon en skole en kerke wat oorwegend bruinmense bedien. Die belangrikste gebiede waar die bruinmense van Wellington vandag woon, is in die Voordorp (die vroegste gebied van bewoning), Langham, die Kloof, “Ghost Town,” Levin, Champagne, Hillcrest, Peyton Place, Weltevrede, Vanwyksvlei en Newton. Gedwonge verskuiwings van bruin gesinne uit die middedorp in die 1950s en 1960s het letsels gelaat en wantroue tussen wit en bruin geskep, waar hulle voorheen in liefde en harmonie saamgeleef het. In groot dele van tradisioneel blanke gebiede, soos Kollege-, Fontein-, Burgstraat en Hoofweg, het blank en bruin vroeër lank mekaar gewoon.

Hierdie inligting het die navorser verkry deur gesprekke en interaksie met ouer inwoners van Wellington, asook besoeke aan die plaaslike museum.

2.1.2 Kerkgenootskappe

Vandag is daar verskeie kerke en aanbiddingsplekke waar die bruinmense ’n tuiste vind. Behalwe die Verenigende Gereformeerde Kerke (VGKe) in Parkstraat, Hillcrest, Vanwyksvlei en Newton, is daar, onder andere, ook die Moslem Moskee, die St. Albans Anglikaanse Kerk, die Zion Fellowship Pinksterkerk, die Apostoliese Geloofsending, die Ou Apostelkerk, die Nuwe Apostoliese Kerk,

die Kerk van die Nazarener, en ons Breakthru Restoration Community Church. Van die oudste kerke in Wellington met vandag hoofsaaklik lidmate uit die bruingemeenskap, is die Anglikaanse Kerk, waaruit die St. Albansskool ontstaan het.

Volgens gesprekke met ouer inwoners, was dit tradisie in Wellington dat skoolgaan kerkgebonde was. Byvoorbeeld, as jy aan die NG Sendingkerk behoort het, moes jy skoolgaan by Pauw Gedenk Primêr, al was dit aan die anderkant van die dorp. Die navorser se ouers was lidmate van die NG Sendingkerk, dus moes hy die middag-skof bywoon, want daar was te veel skoliere en te min plek. Indien 'n mens aan die Anglikaanse Kerk behoort het, moes jy by St. Albans Primêr skoolgaan en as jy aan die AME Kerk behoort het, moes jy by AME Primêr skoolgaan. Vandag is almal welkom om, waar hulle die beste onderrig kry, skool by te woon.

2.1.3 Skole

Daar is drie hoërskole in die tradisioneel bruin gebied. Twee van hierdie skole, Berg-rivier Hoër en Weltevrede Sekondêr, het 'n leerlingtal van oor 'n duisend elk. Die navorser was 'n leerder aan Weltevrede Sekondêr tot 1991. Vanweë die dringende behoefte vir addisionele akkommodasie, het die jongste van die drie, Wellington Sekondêr, later geopen en het vandag ongeveer 600 leerders. Van die drie hoërskole is Berg-rivier, wat in 1949 geopen is, die oudste, en St Albans Laerskool is die oudste van die laerskole.

Die navorser se betrokkenheid by hierdie skole is om hulle byeenkomste waar te neem, en hul skooljaar en kwartale op 'n gepaste wyse te open met skriflesing en gebed.

2.1.4 Verenigings

Die twee oudste verenigings in die bruin gemeenskap was die Independent Friendly Society wat hom beywer het vir hulp tydens siekte en dood, maar dit het in Maart 1991 ontbind en 'n groot leemte in die bruin gemeenskap gelaat. As saambindende en hulpverlenende gemeenskapsorganisasie, wat gebou is op dissipline, orde en respek, kan die rol wat dié lede in die bruin gemeenskap gespeel het nie onderskat word nie. Hul gebou is verkoop en dit is as 'n kerk deur Rehoboth Pinkster gemeente gebruik. Die Rehoboth gemeente het dit op hul beurt weer verkoop aan Harvest Time Church of God in Christ en in 2008 was die navorser bevoorreg om die inwyding van die gebou by te woon.

Die Independent Order of True Templars (I.O.T.T), se doelstellings was geheelonthouding van bedwelmende drank, bevordering van huislike geluk en goeie landburgerskap. Hulle wou die mens tot sy regte stand verhef, huislike geluk bevorder, en goeie burgers maak. Die gevallenes moes opgehef word deur hulle te red van 'n skandelijke lewe en die dood van 'n dronkaard. Vandag voer die I.O.T.T. 'n kwynende bestaan en hulle is nie meer aktief in die gemeenskap nie, maar die gebou staan nog en dit word as kerk gebruik en ook as 'n saal vir funksies in die gemeenskap.

2.1.5 Musiek en die gemeenskap

Musiek is onafskeidbaar deel van die sosiale lewe van die bruin gemeenskap. Behalwe Kaapstad, is Wellington vandag die enigste dorp wat op 'n georganiseerde basis Klopse bedryf. Hul tradisie is op die styl van die Kaapse Klopse-groepe gebaseer.

Verskillende groepe neem aan optredes deel, asook aan die Nuwejaars-kompetisie in Januarie wanneer die Nuwejaar op 'n feestelike wyse ingewy word. Gewoonlik loop die verskillende groepe deur Wellington se strate na die Boland Stadion en vermaak die publiek met hul danspassies. Die voorlopers haal danspassies uit en hulle sing verskeie vrolike liedjies met instrumentele begeleiding. Die tradisionele kleredrag is van satyn, elke groep het sy aanhangers, en hulle gesigte is bont geverf. By die kompetisie word die verskillende groepe beoordeel in die volgende afdelings: beste uitrustings, beste voorloper, die mooiste liedjie, die beste orkesspel, die beste groep, ensovoorts, dan word die bekere ooreenkomstig uitgedeel, met die publiek wat in hulle talle opdaag.

Die volgende dag loop die verskillende groepe deur die bruin gemeenskap van Wellington se strate en gaan in die huise en maak musiek voor die deur, waar hulle vergoed word met geld, kos of drank. Dis een van die belangrikste kultuurgebeurtenisse in die bruin gemeenskap en, breër gesien, in Wellington en omgewing.

Die bruin gemeenskap van Wellington is ten volle betrokke en die ATKV is een van die borge van hierdie kultuurgebeurtenis. Vir twee agtereenvolgende jare, 2002 en 2003, het die navorser die voorreg gehad om hierdie geleentheid op die Boland Stadium met gebed en die Woord te open. Verskeie kerkleiers word ook by die opening van hierdie geleentheid betrek.

2.2 WELLINGTON VANDAG AS DEEL VAN DRAKENSTEIN

In haar boek, *Van dorp tot Drakenstein*, sê Winnie Rust (2008:77) die volgende:

Die Munisipale Afbakeningswet no. 27 wat op 3 Julie 1998 gepromulgeer word, bring in die jaar 2000 'n totale omwenteling in die samestelling van munisipale rade. Wellington word teen die sin van die meerderheid van die Munisipale Raad, opgeneem in die nuwe Munisipaliteit Drakenstein. Dit sluit benewens die belangrikste sentrum, Paarl, die landelike gebiede van Simon-dium, Hermon, Gouda en Saron in. Naas die Kaapse Metropool is Drakenstein die tweede grootse munisipaliteit in die provinsie Wes-Kaap.

In die loop van 166 jaar vanaf 'n beskeie markdorp het Wellington uitgebrei tot 'n groot Bolandse dorp. As 'n woondorp vir inwoners, waarvan sommige op ander plekke hul brood verdien, is Wellington besonder gewild. Om die uitbreiding van die dorp ten koste van kosbare landbougrond in toom te hou, het hoëdigheids-woonkomplekse, en selfs woonstelblokke, teen die einde van die 20ste eeu en die begin van die 21ste eeu, soos paddastoele verrys, met die gevolg dat die landelike karakter van Wellington besig is om te verdwyn.

Dié dorp is veral bekend as onderwyssentrum en behalwe sy gerieflike ligging na aan Kaapstad is dit veral hierdie status wat die dorp se groei stimuleer. In 2001, word die Onderwyskollege Boland geïnkorporeer in die Kaapse Technikon en word die Wellington kampus saam geïnkorporeer as deel van Kaapse Technikon met die Mowbray kampus en die Skool vir Onderwys van die Kaapse Technikon die Fakulteit vir Onderwys van die Kaapse Technikon. In 2005 amalgameer die Kaapse Technikon met die Skiereiland Technikon en word die Wellington kampus deel van die Fakulteit vir Onderwys en Sosiale Wetenskappe van die Cape Peninsula University of Technology (CPUT).

In Wellington, is Hugenote Kollege een van twee tersiêre opvoedkundige inrigtings wat bydra tot Wellington se status as 'n bloeiende en steeds uitbreiende studentedorp. Maatskaplike werkers, jeugwerkers en sendingwerkers word hier opgelei. Die Kollege lei die meeste maatskaplike werkers in die land op. In die jaar 2000 word die studentetal gegee as ongeveer 300, komende van oor die hele land en buurlande. Studente van die Hugenote Kollege kom vandag hoofsaaklik uit die bruin gemeenskap.

Die Hugenote Kollege huisves vandag, onder andere, 'n bloeiende Departement van Gemeenskapsontwikkeling, 'n Vigsburo: The Christian Aids Buro of Southern Africa (CABSA), die Departement Sielkunde en Spel terapie. Hierdie inligting kan in hul jaarboeke en brosjures nagespeur word.

2.3 WELLINGTON IS SINONIEM MET:

2.3.1 Christelike literatuur

Wellington huisves 'n belangrike Christelike uitgewery, vandag bekend as Lux Verbi BM. (vroeër bekend as Bybelkor, daarna as Bybel-Media.). Bybelkor het in 1970 tot stand gekom as die “Bybelkorrespondensie- en skolingskursusse van die N.G. Kerk” (Rust, 2008:80).

2.3.2 Sagte- en droëvrugte

In Suid-Afrika, het Wellington 'n besondere groot rol gespeel in die ontwikkeling van die vrugtebedryf. Die droëvrugtebedryf het hier sy ontstaan gehad, en die hoofkantoor van die Suid-Afrikaanse Droëvrugtekorporasie Bpk. (SAD) was in Wellington, waarvandaan dit verskeie filiale dwarsdeur Suid-Afrika beheer het. Sedert 2004, is die SAD 'n afdeling van Pioneer (Edms). Die nalatenskap hiervan is die landwyd bekende jaarlikse SAD/SAFARI halfmarathon wat elke jaar op 1 Mei in Wellington gehardloop word en wat elke jaar duisende deelnemers lok.

2.3.3 Boland rugby

Wellington is sedert 1975 die hoofkwartier van die Boland Rugbyunie wat die hele gebied vanaf Bredasdorp tot Vredendal verteenwoordig. Dus is Wellington 'n belangrike punt van rugbyaktiwiteite en verskeie spelers van kleur het hulle debuut by Boland Rugby Unie gemaak, net om weer deur groter unies opgeraap te word. Mnr Francois Davids is die huidige president van Boland Rugby Unie.

2.3.4 Wyn en wingerdstokkies

Wellington is deel van die Bolandse hart van die wingerd- en wynwêreld. Dit het drie koöperatiewe wynkelders: die Wellington Wynkelder, wat sy ontstaan in 1906 gehad het; Bovlei Wynmakery, wat sedert 1907 bestaan; en die Wamakersvallei Wynkelder, sedert 1941 die derde koöperatiewe kelder op Wellington. Die Wellington Wynroete het 23 lede wat verskeie hoëgehalte landgoedwyne produseer.

Wellington verskaf 80% van die plantmateriaal van die wingerdbedryf, waarvandaan dit landwyd versprei word. Die bloeiende stokkiesbedryf maak Wellington van die welvarendste distrikte in die Wes-Kaap.

Die Bosmans van Lelienfontein is die voorlopers in hierdie bedryf. Die navorser is verskeie kere deur Bosman Boerdery genader om hulle jaareindiens, asook hulle oesfeesdiens te behartig want, al is die Bosmans van die rykste boere in die omgewing, besef hulle en hul werkers dat hul hulp van die Here is.

2.3.5 Nywerhede

Oor die jare het verskeie nywerhede gekom en gegaan, maar talle het op Wellington vasgeskop en bied steeds werk aan duisende inwoners. Van dié nywerhede is Mossop Western Leathers (gestig in 1871), Lategan Sementwerke (1954), Wellington Industries (1955), Distell Pty Ltd, en Stellenbosch Farmers Winery.

Die skoen- en leernywerheid was in die 1920s Wellington se grootste Industrie. Tóé was daar, onder meer, vier skoen fabrieke: die Western Tanning & Boot Company, Jordan & Co., Rossiter & Co., en Wilson & Co. Die leer- en skoenbedryf se oudste fabriek op Wellington was Mossop Western Leather, beter bekend as Western Tanning. Dit was veral Mossop Western Leathers, later bekend as Western Tanning, wat oor die jare vir Wellington sy bynaam “Smellington” besorg het. Die probleem van afvalbeheer het ‘n slegte reuk veroorsaak.

Vandag lewer Mossop se leerlooierij ongeveer 50% van alle skoenleerproduksie in Suid-Afrika. Mossop is nog steeds in Wellington en baie van die bruigemeenskap is steeds werksaam daar, asook van die Breakthru lidmate en kerkleiers.

2.4 BEKENDE WELLINGTONNERS (Rust, 2008: 91-98)

- a) **Piet Retief (1781-1838)**, ‘n bekende trekkerleier, het op die plaas Welvanpas in die Bovlei distrik grootgeword.
- b) **Andrew Murray (1828-1917)**, ‘n bekende kerkleier, aanvaar in 1871 ‘n beroep na Wellington, en word op 17 November 1871 hier as predikant bevestig. Andrew Murray het internasionale status verwerf met sy boeke en geskrifte, en tot vandag is daar navraag oor hom en word sy boeke in vele tale vertaal.
- c) **M.L. de Villiers (1885-1977)**, veral bekend as komponis van *Die stem*, matrikuleer in 1901 op Wellington.

- d) **Adam Small (1936-)**, bekende skrywer, filosoof en maatskaplike werker, is in Terracestraat 13, Wellington gebore. Van sy bekende werke is die drama, *Kanna hy kô hystoe*.
- e) **Breyten Breytenbach (1939-)**, internasionaal bekende digter en skilder, het vanaf sy laerskooljare tot matriek in 1957 op Wellington skoolgegaan, die grootste deel waarvan vanuit sy ouerhuis Grevillas, wat as losieshuis bedryf is - vandag die Breytenbach Kultuursentrum.
- f) **Valiant Swart (Pierre Nolte) (1965-)**, bekende liriekskrywer en Afrikaanse rocksanger, is in 1965 in Wellington gebore en het ook hier skoolgegaan.
- g) **Dr. Abdullah Abdurahman (1870-1940)**, ikoon en voorvegter vir bruin regte, is op 18 Desember 1870 in Wellington gebore. Hy was ook die president van die African People's Organization, wat in 1902 gestig is om te veg vir die gelyke regte van almal.
- h) **Herman Bailey (1950-)**, gemeenskapsmens, die eerste burgemeester van Drakenstein, en tans een van Wellington se bekendste seuns. Sy naam verskyn in die boek, *Who's who in Southern Africa*, asook in die American Biographical Institute se ererol. Hy is op 22 September 1950 in Weststraat, Wellington, gebore. Die navorser en een van sy seuns, Heindri Bailey, was in dieselfde klas vanaf primêre-, tot hoërskool.
- i) **Henry Jones (1929-2009)**, 'n Springbok kragman. Hy was een van die eerste bruinmense wat Springbok kleure verwerf het. In 1963 in Engeland, verwerf hy die Mnr. Heelal titel in die "Short man" afdeling. In 1964 in Frankryk, palm hy ook vir die tweede agtereenvolgende jaar die Mnr. Heelal titel vir Suid-Afrika in. Ten tyde van sy dood in 2009, het hy in die Abbeyfield Tehuis in Joubertstraat, Wellington gewoon.
- j) **Francois Davids (1955-)**, die eerste gekleurde hoof van Wellington Munisipaliteit se Verkeersdienste in 1996 en die eerste gekleurde nasionale rugbykeurder in 1996 om, saam met die Springbokafrigter, Andre Markgraaff en Ray Mordt, die Springbokspan vir die 1996 Drienasiesreeks teen die All Blacks en Wallabies te kies. In 2000 word hy as sameroeper van die nasionale rugbykeurkomitee aangestel met Harry Viljoen as afrigter en Wynand Claasen as medekeurder. Hy was ook een van die donateurs wat verf vir ons gebou geskenk het. Sedert Maart 2009, is hy die nuwe president van Boland Rugby Unie.

2.5 GEVOLGTREKKING

Wellington is 'n besondere dorp met besondere mense, en 'n unieke historiese karakter en geskiedenis wat wêreldwyd op verskeie gebiede bekend is, maar die dorp het ook sosiaal–maatskaplike toestande, veral onder die bruingemeenskap wat, in 'n sin, afbreuk doen aan dié dorp se karakter. Vervolgens sal die navorser hierdie maatskaplike toestande bespreek om balans te verleen.

2.6 SOSIAAL-MAATSKAPLIKE TOESTANDE

2.6.1 Die makrokonteks

2.6.1.1 Inleiding

In sy boek, *Studying congregations*, sê Hendriks (2004:76): “The environment of a congregation has an open-ended scope, it reaches from the local environment to the global community, stretching from the past, to the present, and into the future.” Verder sê Hendriks (2004:70) die volgende:

The social context of a congregation refers to its setting, globally and locally, to which it responds. A missional congregation is called to be the light of the world and the salt of the earth (Mt. 5:13-14); thus it should also influence its context. The context influences the congregation too. The congregation and its context influence each other.

Om vandag gemeente te wees, beteken dat jy met die elektroniese inligtingsnetwerk wat ander kulture en invloede tot in jou gemeenskap bring, moet meeding. Mense beywer hulle vir demokrasie in die wêreld en terselfdertyd sytel daardie invloed in die kerk waar elkeen aandrang op sy demokratiese regte. Beginsels van norme en waardes verdwyn en vrae word gestel oor die gesag van die Skrif, en of dit nog letterlik vertolk moet word, of nie. Oor die hele wêreld is dinge besig om gedurig te verander en die vraag kom sterk na vore: wanneer sal die kerk aanpas of verander?

Die navorser sal die makro-, meso- en mikrokonteks, asook globalisasie, bespreek na aanleiding van Castells (1997), maar die navorser sal van die sake wat Castells beskryf, bespreek soos wat die globale tendense in sy gemeenskap manifesteer. Globale tendense het 'n invloed op gemeentes, maar missionale gemeentes moet hul konteks transformeer.

2.6.1.2 Globalisasie

“The age of globalization is also the age of nationalist resurgence, expressed both in the challenge to established nation-states and in the widespread construction of identity on the basis of nationality” (Castells 1997:31).

Volgens Castells (1997:72) speel globalisasie ‘n beduidende rol in die wêreld en hy definieer globalisasie as volg: “Globalization and informationalization, enacted by networks of wealth, technology, and power, are transforming our world. They are enhancing our productive capacity, cultural creativity, and communication potential. At the same time, they are disfranchising societies.”

Oral in die wêreld is daar ‘n soeke na vrede en vryheid en na nasietrots. Gedurende Mei 2008 was ons in ‘n greep van vreemdelingehaat (zenofobie), wat, na 14 jaar van demokrasie, ‘n slegte smaak in die mond was. Zenofobie kan verklaar word as ‘n produk van globalisasie.

Mense van ander Afrika lande is vermoor, verkrag, aangerand en ontwortel net omdat hulle ‘n ander taal gepraat het en van ‘n ander land afkomstig was. Die bewering was dat hulle ons vrouens, werk, en huise afgeneem het en by misdaad betrokke was. Hulle is nie Suid-Afrikaners nie en moes na hul eie lande terugkeer. Ons mede-Suid-Afrikaners vergeet dat baie van ons leiers van die vryheidstryd in hierdie vreemdelinge se lande gehuisves is toe dit in ons eie land vir hulle onveilig was. In Wellington was ook een van die kampe waar ván die ontworteldes gehuisves is, en ons gemeente het ‘n finansiële bydrae gemaak ten opsigte van hul voeding.

In ons buurstaat Zimbabwe is daar ‘n humanitêre, gesondheids- en ‘n politieke krisis, wat tot gevolg het dat duisende Zimbabwiërs oor ons land se grense stroom op soek na ‘n beter lewe. Die gevolg is dat dit meer druk op ons land se ekonomie en hulpbronne plaas en die plaaslike bevolking gevolglik daaronder ly, wat weer aanleiding gee tot betogings, stakings, en optogte oor dienslewering wat nie op standaard is nie. Die navorser moes ‘n paar maande gelede advies en bystand verleen met die deportasie van ‘n Zimbabwiër wie se werkspermit in dié land verval het.

In Ethiopië en Somalië is daar burgeroorlog tussen die lande se eie burgers, en baie vlug na Suid-Afrika en doen aansoek om politieke asiel om wettig in die land te bly. In ons woonbuurte sien ons hoe hulle daaglik hulle besighede en huiswinkels oopmaak en sake in die gemeenskap doen. Hulle is ook baiekeer die teikens van rooftogte en misdaad, net soos ons Suid-Afrikaners. Ons gemeenskappe het ‘n *global village* geword met al die verskillende nasionaliteite wat tussen ons woon.

“South-Africa is clearly different from the rest of Sub-Saharan Africa. It has a much higher level of industrialization, a more diversified economy, and it plays a more significant role in the global economy than the rest of the continent” (Castells 2000:121).

In ’n wêreld wat gedurig aan die verander is, moet die kerk nie *aanpas* nie, die kerk moet die *pas aangee* sodat die wêreld kan volg. Die kerk het egter so teen ’n slakkepas gevorder dat die wêreld haar verby gestee het.

Selfs in Wellington word die effek van globalisasie gevoel. Indien fabrieke sluit vanweë swak ekonomiese toestande, word werknemers afgedank of verminder, wat ’n effek op ’n gemeente het.

2.6.1.3 Godsdiens

Castell (1997:12) sê die volgende oor godsdiens:

It is an attribute of society, and I would dare to say of human nature if such an entity were to exist, to find solace and refuge in religion. The fear of death, the pain of life, need God, and faith in God, whichever of God’s manifestations, for people just to go on. Indeed, outside us God would become homeless.

Elke persoon het ’n hunkering en soeke na godsdiens om die vrese, pyn van die lewe, en behoefte aan God te deel en, baiekeer in veral sosio-ekonomies minderbevoorregte gemeenskappe, bring dit hoop, vreugde en genesing want, in ’n konteks van armoede, onkunde en siektes, is godsdiens ’n geleentheid om van sorg en ellendes te ontsnap.

Vir sommiges grens dit selfs aan godsdienstige fundamentalisme of selfs fanatisme. Mense is so desperaat vir ’n uitkoms of oplossing dat hulle selfs bereid is om te sterf vir dit waarin hulle glo, ongeag of dit reg of verkeerd is, solank hulle dit in die naam van godsdiens doen.

It is impossible for a fundamentalist to argue or settle anything with people who do not share their commitment to an authority, whether it be an inerrant Bible, an infallible Pope, the Shari’a codes in Islam, or the implications of *halacha* in Judaism. Religious fundamentalism has of course existed throughout the whole of human history, but it appears to be surprisingly strong and influential as a source of identity in this new millennium (Castells, 1997:13).

Ons dink hier aan Osama Bin Laden en Al Qaeda wat op 11 September 2001 deur hul terreuraanvalle op Amerika, die wêreld tot in sy fundamente geskud het, en dít in die naam van godsdiens.

Ook, die kwessie van Israel en Palestina wat in Desember 2008 weer opnuut uitgevlam het met missielaanvalle van Hamas op Israel se grondgebied, en Israel wat met dodelike lugaanvalle teruggeslaan het, wat tot honderde se lewensverlies gelei het, alles weer in die naam van godsdiens.

2.6.1.4 Taal

Language, and particularly a fully developed language, is a fundamental attribute of self-recognition, and of the establishment of an invisible national boundary less arbitrary than territoriality, and less exclusive than ethnicity, because language provides the linkage between the private and the public sphere, and between the past and the present (Castells, 1997:55).

Ook baie belangrik in die voortbestaan van enige gemeente in enige gemeenskap is om die mense in hul eie taal te bedien. Ongeag die baie positiewe of mooi dinge wat 'n persoon doen, die mees effektiewe manier om mense werklik gelukkig te laat voel, is om hul taal te praat, sodat hulle kan verstaan.

Wellington is oorwegend 'n Afrikaanssprekende gemeenskap, dus is ons dienste in Afrikaans, wat almal verstaan. Wanneer ons wel anderstaliges in die kerk het, gewoonlik Engelsprekende buitelanders, dan probeer ons om die kern aspekte van die diens in Engels op te som.

2.6.1.5 Bendes

In American cities, gangs emerged as a major form of association, work, and identity for hundreds of thousands of youth, they play a structuring role in many areas, which explains the ambiguous feeling of local residents toward them, partly fearful, yet partly feeling able to relate to the gang society better than to mainstream institutions (Castells, 1997:67).

In baie arm, sosio-ekonomies minderbevoorregte gemeenskappe is bendes 'n algemene verskynsel. Hulle is so deel van die gemeenskap dat hulle deur die jongmense deels gevrees, en deels gerespekteer word as rolmodelle.

Bendes het vir baie bruin jongmense op die Kaapse vlakte en in ons woonbuurte, 'n magiese aantrekkingskrag vanweë die feit dat hulle altyd geld het, blink motors bestuur en, veral onder die jong meisies is dit 'n prestasie om met 'n bendelid uit te gaan, want dit gee haar 'n valse beeld van sekuriteit en status. Vir die jongmanne gaan dit om 'n gevoel van mag:

“Ek assosieer met die bendegroep en dit maak my onaantasbaar want, raak jy aan my, dan raak jy aan die bende, want die bende beskerm my.” Die einde van so ‘n lewenswyse is tragies: óf ‘n graf, óf die gevangenis.

Daar is ‘n gesegde wat spottenderwys soos volg lui: “Wanneer ‘n swart seun man word, dan moet hy volgens die kultuur vir ‘n sekere tydperk bos toe gaan vir ‘n ritueel; maar wanneer ‘n bruinseun man word, dan gaan hy tronk toe” (Anoniem). Wat ‘n klad op die naam van die bruingemeenskap! Dít is egter die negatiewe invloed wat die bendes uitoefen.

Bendes het ‘n negatiewe invloed op die gemeenskap, soveel so dat jongmense bendetaal praat, klere dra wat dui aan watter bende hulle behoort, en hul liggame laat tatoëer om ‘n stelling te maak. Dit kos ‘n wilsbesluit om nie ‘n bendelid of ‘n slagoffer van jou omstandighede te word nie, want alles in die lewe gaan oor keuses. Niemand verplig jou nie - jy word uit eie keuse ‘n bendelid.

In die navorser se betrokkenheid in Wellington gemeenskap vir die afgelope 13 jaar as pastoor, asook by Korrektiewe Dienste sedert 1999 en 2004, onderskeidelik as geestelike werker en komiteelid op die Paroolraad, het hy sommige redes begin waarneem waarom jongmense in bruingemeenskappe, waarvan Wellington een is, benedeled word.

Hier volg sommige redes, maar daar kan ander, en nog meer, wees:

- a) Hulle kom uit disfunksionele en gebroke gesinne, met afwesige ouerfigure, plus die afwesigheid van goeie rolmodelle in die gemeenskap. Dwelm- en drankmisbruik, asook armoede, is ‘n teelaarde vir bende-betrokkenheid.
- b) Verwonge behoefte aan aandag speel ook ‘n rol want, aandag, die erkenning of bewusmaking van jou teenwoordigheid, gaan gewoonlik gepaard met goedkeuring of applous. Jongmense wat betrokke raak by bendes het ‘n lewenslange behoefte aan aandag en baie kry dit juis by die bendes.
- c) Mislukkings het al ‘n lewenswyse geword. Sommige het ‘n familiegeskiedenis van mislukkings en nou wil hulle die siklus breek. Die gespanne en ongesonde atmosfeer in die gesin wat deur egskeiding, of die afwesigheid van ‘n vader of moeder gelaat is, is dikwels die oorsaak dat sommige bendes as ontvlugtingsmiddel aangryp om van hul omstandighede te ontsnap.

Die stigma van buite-egtelikheid ("Ek weet nie wie my pa is nie"), tesame met ekonomiese en geestelike verwaarlosing wat so 'n jongmens te beurt val, maak hom 'n maklike teiken vir bende-betrokkenheid. Die swak voorbeeld wat sommige ouers stel, deur geen positiewe leiding te verskaf nie, is ook 'n oorsaak.

- d) Blootstelling aan geweld en misdaad: sommige jeugdiges is al so gewoond aan misdaad en geweld, hulle word daarmee groot van kindsdag af, en dit beïnvloed hul gedragspatrone negatief. Hulle leef met herinneringe van geweld wat aan hulle, of deur hulle aan ander, of albei, gedoen is.
- e) Baie bende-lede kom uit oorvol huise, waar meer as twee persone in dieselfde vertrek slaap, en ook waar twee of meer kinders van dieselfde geslag 'n bed deel, terwyl kinders van die teenoorgestelde geslag ook in dieselfde vertrek slaap, maar op 'n ander bed. Indien daar nie meer ruimte vir slaapdoeleindes in die slaapkamer is nie, moet ouer lede van die gesin óf in die sitkamer, óf in die kombuis, oornag. Die kinders is "vroeg ryp en vroeg vrot."
- f) In 'n oorvol en beknopte huis, is die een in die ander se pad en, in plaas van 'n gesellige atmosfeer, is daar botsings en wrywings, met die gevolg dat 'n jong seun of dogter die straat en sy/haar vriende bo dié onaangename atmosfeer verkies. Dit is ook nie primêr die oorvol huis wat die kind se wangedrag ontlok nie, maar die dinge wat gepaardgaan met dié oorvolheid, byvoorbeeld uiterste armoede, drank- en dwelmmisbruik, gesinsgeweld, en onsedelikheid voor die kinders. So word die persoonlikheid van individue gevorm, wat hulle vatbaar maak vir aansluiting by bendes. Wat hulle sien gebeur in die huis, wil hulle buite gaan toepas.
- g) Gebrekkige en ongesonde dissipline in die ouerhuis kan ook aanleiding gee tot bende-betrokkenheid. Dit kon óf te streng, te slap, óf te wisselvallig gewees het en dalk is dissipline ook nie altyd konsekwent toegepas nie. Te streng dissipline wek vrees en haat, sodat kinders deur middel van wangedrag wraak teen hul ouers neem. Te slap dissipline bring mee dat kinders as ongedissiplineerde mense grootword, terwyl wisselvallige dissipline onbestendigheid en besluiteloosheid teweegbring.

The transformation of our culture and our society would have to happen at a number of levels. If it only occurred in the minds of individuals, it would be powerless. If it came only from the initiative of the state it would be tyrannical. Personal transformation among large numbers is essential, and it must not only be a transformation of consciousness, but must also involve individual action. But individuals need the nurture of groups that carry a moral tradition reinforcing their own aspirations (Castells, 1997:68).

Ons wêreld en ons lewens word deesdae beïnvloed deur die vorming van netwerke, globalisasie, die tegnologie en ekonomiese vooruitgang. Daarom is dit belangrik dat missionale transformasie op alle vlakke moet plaasvind: in ons persoonlike lewens, in die huisgesinne, ons gemeentes, asook ons gemeenskappe.

2.7 MISDAAD

Volgens Castells (2000) is misdaad so oud soos die mensdom self en is verskillende kriminele organisasies in verskillende lande betrokke, byvoorbeeld die Mafia in Sicilië, Italië; die Amerikaanse Mafia; Kolumbiaanse kartelle; en Nigeriëse netwerke.

Castells (2000:170-171) sê die volgende oor misdaad:

Criminal organizations have increasingly set up their operations transnationally, taking advantage of economic globalization and transportation technologies. Their strategy is to base their management and production functions in low risk areas, where they have relative control of the institutional environment.

Misdaad is wêreldwyd, maar veral in die lae-risiko areas, waar daar uiterste armoede is, sodat misdadigers beheer kan uitoefen.

In ons land met sy hoë misdaadsyfer, is dit byna onmoontlik om nie 'n slagoffer te wees nie. Jy kies nie om 'n slagoffer te word nie, jy word een gemaak. Die ergste hiervan is dat 'n mens onveilig voel, in vrees leef, en jy ly emosionele en finansiële skade. Om 'n slagoffer te wees, is traumaties. Dit maak nie saak of by jou huis ingebreek is toe jy nie tuis was nie, of iets uit jou motor gesteel is, of jy aangerand is, of wat ook al nie - om 'n slagoffer te wees, is traumaties. Dit gooi 'n mens se lewe onderstebo. Dit raak jou emosies en jou gedrag. 'n Mens ervaar soms uiters onbeheerbare emosies, of jy word dalk gevoelloos.

Die navorser het persoonlike ervaring van misdaad en dit het sy lewe en roeping baie sterk beïnvloed. Aangesien dit 'n wesenlike aspek van die makro-, meso- en mikrokonteks van BRCC is en ook ons identiteit raak, wil hy vervolgens die verhaal van sy broer se moordenaar vertel.

Op Saterdag 13 Desember 1997, het ons gesin 'n slagoffer van misdaad geword toe my oudste broer, die broodwinner in die huishouding, 'n dag na my moeder se verjaarsdag op 12 Desember 1997, naby die huis met 'n mes in die hart doodgesteek is. Die Sondagoggend omstreeks 08.45, telefoneer die tante van die jongman wat my broer vermoor het vir my om te vra wat hulle nou moet doen, want hy het vir die polisie gevlug.

Ek het na hulle huis gegaan. Hy was daar en ek het 'n gebed vir hom en sy familie gedoen, en vir hom gesê ek vergewe hom en aangesien ek niks meer vir my broer kan doen nie want hy is reeds dood, kan ek vir hom iets doen. Ek het aanbeveel dat sy moeder in Worcester gebel moes word, sodat sy Wellington toe kan kom, want daar is 'n ernstige aanklag teen haar seun. Daarna het ek gevra waar die mes is, waarop hy gesê het dat hy dit in die begraafplaas gegooi het. Ek vra toe dat hy dit moet gaan haal en ook of hy honger is, en dat sy tante vir hom koffie en brood en ook skoon klere moet gee om aan te trek.

Daarna het ek hom na ons huis geneem om vir my moeder te gaan wys wie die moordenaar van haar seun was. Hartverskeurend en hartseer, kon sy net aanhoudend vra, "Hoekom het jy hom doodgesteek? Wat het hy vir jou gemaak?" Deur sy trane kon hy haar egter nie 'n antwoord gee nie, en kon hy net uiter dat hy jammer is.

Ek het hom toe na die polisiekantoor geneem om homself te gaan oorhandig aan die ondersoekbeampte wat my verbaas aangekyk het want ek het nie opgetree soos iemand wat die vorige dag 'n broer geweldig verloor het aan die hand van dié oortreder nie. God se liefde en vergifnis het my so oorweldig, dat ek nie wraakgedagtes kon koester nie. Selfs my eie moeder het dit nie verstaan dat ek so intens betrokke kon wees by my broer se moordenaar om hom op die regte pad te wil bring nie. Ekself het dit nie eens verstaan nie.

Vir omtrent twee jaar, vanaf 1997 tot 1999, het ek probeer om 'n pad met dié moordenaar te stap, howe in en uit, en gesprekke met hom en sy vriende om hulle te laat afsien van hul verkeerde dade. Ongelukkig het dit nie vrugte afgewerp nie en, in 1999 word hy as 'n jeugdige van 19 jaar in Worcester doodgeskiet terwyl hy probeer het om 'n persoon te beroof, met noodlottige gevolge vir hom. Tot vandag weet ons nie waarom hy my broer doodgesteek het nie want met die moordenaar se ontydige dood, is die hofsak afgesluit.

Toe niemand my broer se moordenaar wou begrawe nie het sy familie gevra of ek bereid sou wees om sy begrafnis te behartig, waarop ek ingewillig het in die besef dat ek in diens van die Here staan, nie net vir sekere mense nie, maar vir alle mense, goeies en slegtes. Uiteindelik was ek nie verplig om die begrafnis te behartig nie, maar ek en my vrou het wel die begrafnis bygewoon om ons simpatie te betuig.

Hierdie voorval het aanleiding gegee dat ek in 1999, saam met die Andrew Murray Sentrum in Wellington, as geestelike werker betrokke geraak het by Hawekwa Korrektiewe Dienste, waar ek op 'n weeklikse basis Bybelstudie, asook Sondagoggende die kerkdienste vir die gevonniste gevangenes behartig het. Uit ons familie se pyn en verlies het God my toegelaat om deur te dring tot gevangenes met die volgende boodskap: dit is nooit te laat om te verander nie, met goddelike resultate. “En ons weet dat vir hulle wat God liefhet, alles ten goede meewerk, vir hulle wat na sy voorneme geroep is” (Rom. 8:28). Hierdie voorval het ook aanleiding gegee tot my vrymoedigheid om te praat oor vergifnis, en hieruit het my passie ontstaan om te help met die rehabilitasie van gevangenes. Dit verklaar ook my betrokkenheid op die Paroolraad van Drakenstein Korrektiewe Dienste.

In 'n berig uit *Die Burger* gedateer Woensdag 29 November 2006, het prof. Julia Sloth-Nielsen, 'n navorser aan die Universiteit van Wes-Kaapland se Gemeenskapsregsentrum, die volgende stellings gemaak:

Bruin mans gaan teen dubbel die koers as swart mans tronk toe. Luidens die verslag verteenwoordig bruin mans 18% van die bevolking in die land se tronke, maar hulle verteenwoordig net 4, 3% van die land se bevolking. Die verslag lui voorts dat bruin mans twee keer soveel tronk toe gestuur word, as byvoorbeeld swart mans en tien keer soveel as wit mans. Sy sê dit word voor- spel dat 4 uit elke 6 manlike gevangenes teen 2008 jonger as 25 jaar oud gaan wees.

In Afrika het Suid-Afrika tans die hoogste getal gevangenes in verhouding tot sy bevolking. Suid-Afrika se persentasie vroulike gevangenes is aansienlik laer in vergelyking met die internasionale konteks. Tans staan dit op 2%, terwyl dit in 'n land soos Australië 8% is.

Die oplossing vir die problem lê eerder daarin om die land van misdaad te bevry as om meer tronkbeddens te vervaardig, het Sloth- Nielsen gesê.

In 'n ander verslag in die *Cape Times* gedateer 2 Desember 2008, het die SA Institute of Race Relations (SAIRR), die volgende stellings gemaak:

Members of the coloured population are incarcerated at a rate almost double that of their African compatriots. Evidence suggested the higher prison rate could be attributed to the prevalence of gangsterism, alcohol and drug abuse among this group, the institute said in a statement yesterday.

In October 2007, 80% of the South- African prison population was made up of Africans, who also made up 79% of the entire South- African population. However, the coloured population was incarcerated at a rate of almost 651 per 100 000. This was almost twice the imprisonment rate of the African population, which was 342 per 100 000 in 2007. White and Indian population were incarcerated at the same rate of around 60 per 100 000.

In die jaarverslag van die Suid-Afrikaanse Polisie (SAPD) se misdaadstatistiek, 2007/2008, is die volgende vergelykings met die vorige jaarverslag van 2006/2007 getref. Die volgende misdaadpatrone is waargeneem:

Al agt kontakmisdade het afgeneem in die volgorde van belangrikheid:

a)	Gewone roof	- 9,5%
b)	Verkragting	- 8,8%
c)	Poging tot moord	- 7,5%
d)	Roof met verswarende omstandighede	- 7,4%
e)	Gewone aanranding	- 6,6%
f)	Moord	- 4,7%
g)	Aanranding met die oog om ernstig te beseer	- 4,6%
h)	Onsedelike aanranding	- 2,1%

Kontakmisdaad is gerig op die aantasting van die lewe of die liggaam van 'n persoon. 'n Algehele afname van -6,4% met betrekking tot insidente van kontakmisdade is behaal gedurende 2007/2008. Wat veral insiggewend is, aldus hierdie verslag, is die afname van -7,4% in roof met verswarende omstandighede, en 'n -4,7% afname in die voorvalle van moord, gegewe die feit dat hierdie misdade toegeneem het gedurende 2006/2007 met 4,6% en 2,4% onderskeidelik.

In twee-derdes van alle kontakmisdade is ook bevestig dat hierdie misdade verwant is aan spesifieke maatskaplike gedragspatrone wat onder andere insluit alkohol- en dwelmmisbruik, en dit word hoofsaaklik aangetref in informele nedersettings in makrowoonbuurtes (megatownships).

Wat egter in hierdie verslag 'n bron van kommer is, is dat rooftogte by besigheidspersele met 47,4% toegeneem het, of, anders gestel, met 3173 gevalle (van 6 689 tot 9 862). Rooftogte by woonpersele het met 13,5% toegeneem of, anders gestel, met 1720 gevalle (van 12 761 tot 14 481).

Motorkapings het met 4,4% toegeneem, of, anders gestel, met 602 gevalle, (van 13 599 tot 14 201). Vragmotorkapings het met 39,6% toegeneem, of, anders gestel, met 353 gevalle (van 892 tot 1 245).

Wanneer hierdie misdaadtendense in ag geneem word, is dit definitief 'n bron van kommer vir ons as gemeente, want dit het beslis 'n invloed op ons werksaamhede.

Aangesien die meeste van ons gemeentelike werknemers is, veral by skoen- en klerefabrieke in die stad en vir 'n weeklikse loon werk, is die rooftogte wat by besigheidspersoneel gebeur, kommerwekkend. Dit kan lei tot 'n vermindering van personeel en die fabrieke kan selfs sluit indien hulle weens misdaad nie voldoende winste maak nie, wat weer kan lei tot werkloosheid en armoede in die gemeente en die gemeenskap.

In 2007 in 'n vragmotorkaping in die Oos-Kaap is 'n gemeentelike man doodgeskiet. Die navorser het hulle 'n paar maande vantevore getrou. Hy was nog baie jonk (in sy laat 20s), en was die broodwinner en vader van 'n 5 maande-oue baba. Hul toekomsdrome het in skerpe gespat, soveel so dat sy vrou nie meer by die gemeente betrokke is nie, want sy probeer nog die tragedie verwerk op haar eie manier en dit is om haar toevlug tot drank te neem. Dit is die realiteit van die navorser se konteks met betrekking tot misdaad.

2.8 ALKOHOL- EN DWELMMISBRUIK

In die meeste gevalle van misdaad was alkohol- en dwelmmisbruik die oorsaak en is dit gepleeg om geld vir alkohol- of dwelms te bekom, aldus die navorser se waarneming ten tyde van sy betrokkenheid as pastoor in die gemeenskap, asook sy betrokkenheid by Korrektiewe Dienste.

Castells (2000:177) bevestig dit deur hierdie stelling:

The source of drug addiction, and therefore of most crimes lies in the psychological injuries inflicted on people by everyday life in our societies. Therefore there will be mass consumption of drugs, regardless of repression or recession, global organized crime will find ways to supply this demand, making it a most profitable business, and the mother of most crimes.

Gedurende 'n mediasessie oor dwelmmisbruik in Suid-Afrika, wat in Pretoria op 20 Augustus 2007 gehou is, het die Minister van Maatskaplike Dienste, dr. Zola Skweyiya, die volgende aangehaal uit die Wêreld Dwelmsverslag van 2006, asook navorsing wat deur die Mediese Navorsings Raad gedoen is:

Dagga and alcohol are still the most abused substances. Estimates are that 2.2 million people use dagga or cannabis. In the second category are cocaine, heroin, speed, LSD, hashish, ecstasy, tik and others. According to the World Drug Report, the approximate number of problem drug users in South-Africa is more than 200 000. Close to 9 000 problem drug users were treated at 73 treatment centres from June to December 2006.

The social cost of illicit drug use has not been officially calculated, but up to 12 million family members of drug users face emotional and financial strain. In addition drug usage has a negative effect on transport safety.

A third of heavy duty long distance drivers admit to using drugs to relax and to stay awake. The main drugs used in this instance are alcohol and dagga.

A conservative estimate of the economic costs to South-Africa of alcohol abuse, based on research conducted in other countries, is between R8,7 billion and R17,4 billion per year. The social costs are also enormous. About 11 million family members have to endure the turmoil of living with problem or risky drinkers. Risky drinkers affect 17,5 million South-Africans. It is estimated that alcohol abuse is a factor in nearly half of road crashes. This results in a cost to the country of around 7 000 lives annually (Wêreld Dwelmverslag, 2006).

Die South-African Community Epidemiology Network on Drug Use (SACENDU) se projek is 'n alkohol- en dwelm-moniteringstelsel wat aktief is in die volgende provinsies: die Wes-Kaap; KwaZulu-Natal; die Oos-Kaap; Mpumalanga; Limpopo; die Noordkaap; Noordwes; Gauteng; en die Vrystaat.

Die SACENDU verslag (Fase 24) oor alkohol- en dwelmpatrone verskaf die volgende statistieke wat vanaf Januarie tot Junie 2008 geld en sluit data in van 8771 pasiënte wat in 75 sentrums/programme gedurende die eerste helfte van 2008 behandel is.

In die verslag is bevind dat dagga oor die algemeen die dwelm is wat onwettig deur die meeste deur jongmense gebruik word. In die Wes-Kaap is kristal metafetamien (plaaslik bekend as "tik") egter die mees dominante. In die Oos-Kaap en Gauteng was kokaïne die voorkeurdwelm. In Durban was heroïne misbruik aan die orde van die dag. Alkohol bly oor die algemeen primêr die middel van misbruik wat die meeste landwyd aangemeld is.

2.8.1 Die dwelmtoneel onder die jeug

'n Artikel in *Toevlug Nuus* (2006:7-14), die nuusblad van 'n rehabilitasiesentrum in Worcester, skets die dwelmtoneel onder die jeug. Oor die afgelope paar jaar het die gebruik en misbruik van dwelms onder jongmense en kinders letterlik verdriedubbel.

Ongeveer 58% van die totale Suid-Afrikaanse bevolking is jeugdiges. Tans ondervind ruim 34% van hierdie jeugdiges tussen die ouderdomsgroepe 12 tot 16 reeds alkohol-probleme. 'n Verdere 25% erken dat hulle ook probleme met ander tipes dwelms ondervind.

Dit word bereken dat vier uit elke vyf jeugdige minstens al met een of meer dwelms, onder andere nikotien, alkohol-, dagga, ensovoorts, geëksperimenteer het voordat hulle die ouderdom van 14 jaar bereik het.

Die mees algemene dwelms wat deur Suid-Afrikaanse tieners gebruik/misbruik word, is: alkohol-, nikotien, dagga, mandrax, snuifmiddels, en oordie-toonbank middels.

2.8.2 Moontlike redes vir dwelmmisbruik onder die jeug

Toevlug Nuus (2006:12-14):

- a) Gebrek aan gesonde waardes.
- b) Portuurgroepdruk.
- c) Gebrek aan kommunikasie-vaardighede.
- d) Onvermoë om gevoelens te hanteer.
- e) Gebrek aan rolmodelle in die gemeenskap/gesin.
- f) Vryelike beskikbaarheid van dwelms.
- g) Onvermoë om eie probleme op te los.
- h) Swak selfbeeld.
- i) Druk van die hedendaagse samelewing.
- j) Veranderde lewensomstandighede.
- k) Nuuskierigheid.
- l) Swak gesinsverhoudinge.
- m) Eensaamheid.
- o) Vrees vir mislukking.

2.8.3 Hoe kan 'n jongmens die versoeking van dwelmmisbruik weerstaan?

- a) Maak verskoning.
- b) Sê jy wil eers vasstel wat die middel behels.
- c) Bly weg van situasies waar versoekings skuil. Kies jou vriende reg.
- d) Verander die onderwerp.
- e) Leer om te weier.
- f) Wees bereid vir verwerping.
- g) Wees trots oor elke sukses.
- h) Ontwikkel jou eie waardes.
- i) Praat oor jou gevoelens.
- j) Bly by jou beginsels.

2.8.4 Wat kan ouers doen om kinders teen dwelmgevaar te beskerm?

- a) Leer u kind ken, maak tyd om met u kind te gesels en veral te luister.
- b) Praat met kinders oor dwelms.
- c) Wees betrokke by u kind se skool.
- d) Help u kind met sy vryetydsbesteding.
- e) Help u kind om self sy probleme aan te spreek.
- f) Toon begrip as u kind foute maak.
- g) Leer kinders om nee te sê.

- h) Help kinders om gesonde waardes te ontwikkel.
- i) Wys dat jy omgee.
- j) Respekteer u kind.

2.9 TIKMISBRUIK

Die Burger, gedateer 28 Desember 2006, verskaf die volgende statistieke:

Toe in 1996 met die SACENDU-projek begin was, was alkohol landwyd die meeste misbruik. Teen die laaste ses maande van 2005 het Kaapstad die uitsondering geword toe die gebruik van tik dié van alkohol verby gestee het. Die aanvraag na behandeling vir tikmisbruik in Kaapstad en omstreke het sedert 2003 kwaai toegeneem, veral onder pasiënte jonger as 20. Meer as 73% van die pasiënte in die groep wat in die eerste helfte van 2006 vir behandeling gegaan het, het tik as primêre of sekondêre middel van gebruik genoem.

In 'n pamflet van SANCA (South-African National Council on Alcoholism and Drug Dependence – Western Cape) is die volgende statistiek verskaf. Gedurende die periode April 2006 tot Maart 2007, was 42% van die gevalle wat deur SANCA (WC) se kantore in Kaapstad gesien is tikverwant, in vergelyking met 27% alkohol- en 17% daggagevalle.

In 'n artikel in *Die Burger*, gedateer Woensdag 27 Desember 2006, word gemeld dat Kaapstad alreeds nie-amptelik bekend staan as “die tik-hoofstad van Suid-Afrika.”

Mnr. Andreas Plüddeman, senior navorser by die Mediese Navorsingsraad se alkohol- en dwelmmisbruik-navorsingsgroep sê in dieselfde artikel die volgende: “Die aggressie wat met tikgebruik gepaard gaan, is ongekend en 'n groot bron van kommer. Dit verhoog waaksaamheid en selfvertroue, wat dit in sy geheel die ideale dwelm vir geweldenaars maak” ([*Die*] *Burger*, 2006, 27 Desember).

In hofuitsprake kom tik ook toenemend ter sprake. Toe streeklandddros Jackie Redelinghuys in die Wynberg streekhof borgtog weier vir vyf vermeende dwelmhandelaars wat met vier kilogram tik by die Kenilworth-sentrum betrap is, het hy die volgende gesê: “Tik is besig om die Wes-Kaap te verwoes” ([*Die*] *Burger*, 2006).

Landddros S. du Toit Malherbe van die Strand het in dieselfde artikel met streeklandddros Redelinghuys saamgestem en het die volgende gesê:

Die publiek het nie 'n idee van die omvang van die tikprobleem nie. By die Strand-hof, soos by baie Kaapse howe, is daar hordes aansoeke om gesinsgeweldinterdikte - hoofsaaklik van ouers teen kinders en hoofsaaklik met tik as die kern van die probleem.

Die kinders steel by die ouers en wanneer hulle aangespreek word, is daar aggressie, aldus Du Toit Malherbe” ([*Die*] *Burger*, 2006).

Hy sê verder:

Tikverwante geweld kom ook ter sprake. Beskuldigdes het laat blyk dat tik die dryfmiddel is agter die oormaat geweld wat deesdae by so baie misdade teenwoordig is. As ’n misdadiger iemand voorheen een keer met ’n mes sou gesteeke het, sal hy hom nou twintig keer steek. As tik ter sprake is, word ’n vrou nie net verkrag nie, sy word verniel, sê Du Toit Malherbe.

Uit getuienis in die hof blyk dit ook dat tik geredelik in groepsverband gebruik word. Gevolglik sal die outjie wat normaalweg huis toe sou gaan, nou ook deelneem as daar kwaad gedoen word ([*Die*] *Burger*, 2006).

Gedurende 2008 was die hofsaak van Ellen Pakkies in die Wynberg landdroshof die mees opspraakwekkende hofsaak oor die misbruik van tik in die Wes-Kaap. *Kaap-Rapport* van 14 Desember 2008 het soos volg berig:

Ellen Pakkies (46) is vandeeweek in die Wynbergse landdroshof tot drie jaar tronkstraf gevonnis, opgeskort vir drie jaar. Sy het vroeër skuld beken op die aanklag van moord op haar seun Adam Pakkies (20), ’n tikverslaafde. Sy het haar aan die polisie oorgegee nadat sy hom op 12 September verlede jaar met ’n tou verwurg het. Pakkies sê dit is “net deur God se genade” dat sy nou vry is. Sy glo as sy nie vir God om vergifnis gevra het nie, sou die uitspraak anders gewees het.

Volgens Pakkies het Adam haar gereeld getreiter en al haar besittings gesteel. Sy moes nagte deurgaans sonder slaap en dan weer vroeg die volgende oggend opstaan om werk toe te gaan. Sy was die enigste broodwinner in die huis. Sy het hulp gesoek by verskeie organisasies en selfs probeer om hom te rehabiliteer met vitamienes en kruie, maar keer op keer het sy by ’n toe deur gekom.

Toe sy eendag net mooi genoeg gehad het, het sy ’n tou in haar agterplaas gaan haal en hom verwurg. “Ek is nog baie hartseer omdat hy dood is en as ek die horlosie kon terugdraai, sou ek die situasie anders gehanteer het. My seun het ’n humeurprobleem gehad, maar die dwelms het dit vererger,” sê sy hartseer ([*Die*] *Burger*, 2008).

Ellen Pakkies het in Maart 2009 in Wellington se stadsaal ’n toespraak gelewer oor die gevolge van tik, en het aan die gemeenskap haar verhaal vertel en, in gesprekke wat die navorser gehad het met mense wat daar was, was dit hartroerend, want baie ouers kon identifiseer met haar storie. Uit hierdie optrede van Ellen Pakkies in Wellington, het ’n ouer van Breakthru wat vermoed het dat haar kind tik gebruik, ’n spesiale diens vir tikgebruikers gereël by Breakthru Restoration Gemeenskapskerk wat deur ongeveer 25 tikgebruikers bygewoon is.

Die navorser en Ellen Pakkies was ook op 16 Junie 2009 betrokke by Hawequa Korrektiewe Dienste se jeugdagvieringe, waar die navorser die verrigtinge met Skriflesing en gebed geopen het, terwyl Ellen Pakkies die gaspreekster was.

Hier het die navorser haar waargeneem en opgesom as 'n gelowige moeder wat volgens haar eie getuienis, al baie in die lewe seergekry het en mense wil aanmoedig om hul toevlug tot die Here te neem, en nie op hulle eie kragte staat te maak nie. Sy was inderdaad 'n inspirasie vir die jeugdige gevangenes van Hawequa, want sy het as 'n moeder met hulle gepraat.

Nog nooit het 'n dwelm so vinnig vastrapplek in die Kaap gekry soos tik nie, met 'n vernietigende uitwerking en dit lyk nog nie of dit al by die breë publiek ingesink het nie. In dieselfde artikel van *Die Burger* (27 Des. 2008) word gesê:

In onderwyskringe word gefluister dat leerlinge op dorpe soos Wellington naweke as seksslawe in tikhuise in ruil vir gratis tik misbruik word. Die polisie daar kon dit nie bevestig nie, hoewel een beampte genoem het dat daar al gevalle was van kinders wat as vermis aangemeld is en dan by dwelmhuise opgespoor is ([*Die*] *Burger*, 2008).

As pastoor van Breakthru Restoration Community Church, is die navorser deur 'n verslaggewer van *Die Burger* oor die bewerings genader, maar hy het verkies om geen kommentaar te lewer nie omdat dit nie bevestig kon word nie.

Wat ons wel gedoen het, was die volgende: ds James Mckay, predikant van die VGK-Bergrivier, in samewerking met die Gemeenskaps-polisiëringsforum en die Wellington Polisie, het 'n gemeenskapsvergadering saamgeroep wat al ons verwagtinge oortref het, aangesien meer as 200 mense van die gemeenskap (o.a. ouers, jongmense, opvoeders, kerkleiers, buurtwagte en polisie) dit bygewoon het.

Wat die gemeenskap daar besluit het, was dat ons, as gemeenskap, 'n plakkaat-optog sou hou na tikhuise wat die gemeenskap en die polisie sou identifiseer, sodat ons die roete aan die polisie en verkeersowerhede kon deurgee vir toestemming. Verder sou ons geen slagspreuke skreeu of in konflik betrokke raak met tikhandelaars nie. Ons sou die optog met gebed open en die kerkleiers sou aan die voorpunt marsjeer na die tikhandelaars in verskillende gebiede en voor die onderskeie tikhuise sou ons stop en plakkate omhoog hou sodat hulle ons frustrasies kon lees.

Ons het toe wel 'n suksesvolle optog gehou. Dit is by Mannies Supermark in die Hillcrest woonbuurt afgesluit, waar elke optogganger 'n koeldrank en 'n pakkie skyfies gekry het, verskaf deur mnr. Gaffoor, 'n Moslem besigheidsman, ons plaaslike raadslid vir wyk 10. Raadslid Caudillo du Plessis het dit gereël.

Ons tweede plan van aksie was dat die kerkleiers en die komitee van die gemeenskaps-polisiëringsforum onder leiding van mnr. Williams en ds. Mckay, persoonlik met die spesifieke persone wat in die bewerings genoem is, in gesprek sou tree om die afkeur van die gemeenskap te verwoord en ook aan hulle dit duidelik te stel dat enige onwettige dwelmbedrywighede nie in Wellington geduld sou word nie. Die polisie sou hierdie spesifieke areas teiken en hulle patrollies en misdaad voorkomingsaksies in die spesifieke areas opskerp.

Verder sou ook met die plaaslike raadslid en die munisipaliteit geskakel word om toe te sien dat geen munisipale eiendomme (woonhuise) vir onwettighede gebruik word nie. Met die eienaars van die betrokke persele sou ook in verbinding getree word om te verneem of hulle weet wat in hul huise gebeur en of hulle toestemming daarvoor gegee het.

Die kerkleiers is ook gevra om in hul onderskeie gemeentes hul gemeentedele (veral die jeug) aan te moedig om nie met verkeerde dinge betrokke te raak nie, regte vriende te kies, en hulle attent te maak op die gevare van dwelms. Verder is die kerkleiers ook gevra om hulself diensbaar te stel vir berading wanneer daar verwysings uit skole of die gemeenskap ontvang word.

Hierdie aksies het gewis vrugte afgewerp en die leierfiguur in Wellington wat in hierdie tikverwante onwettighede betrokke was, is op ander sake aangekeer en is tans in hegtenis. Verder het Breakthru Restoration Community Church in vennootskap met SANCA (Paarl) gegaan en 'n satellietkantoor is by die gemeente geopen, en elke tweede Donderdag is 'n gekwalifiseerde maatskaplike werker Karin van der Merwe, beskikbaar om gratis diens te lewer in die gemeenskap met alkohol- en dwelm-verwante sake. 'n Veldslag is gewen, maar die stryd is nog nie gewonne nie.

2.9.1 Wat is tik?

In 'n artikel in *Toevlug Nuus* (2006:7-8) word tik as volg beskryf:

Die wetenskaplike naam van hierdie dwelm is Kristalmetamfetamien. In die volksmond staan dit bekend as “crystal, straw, lollie, globes en Hitler se dwelm.” Gedurende die 2de wêreldoorlog het Nazi soldate dit in die vorm van “pervitin” gebruik om hulle geweldig, wakker en gefokus te hou.

Toevlug Nuus (2006:7-8) deel die volgende inligting oor tik mee:

Die naam “Tik” is afkomstig van die kenmerkende kraakgeluid wat ontstaan wanneer die dwelm verhit word vir gebruik. “Crystal” dui op die voorkoms van die dwelm, dit lyk gewoonlik soos growwe soutkristalle.

“Straw” verwys na die manier waarop dit verpak en te koop aangebied word, gewoonlik in strooitjies waarvan beide ente toegebrand is en die strooijie word gebruik om die dampe wat deur die verhitte dwelm afgeskei word in te asem.

Suid-Afrikaners verkies om dit in gloeilampe te rook. Tik is ’n stimulant wat die sentrale senuweestelsel stimuleer en die funksie van die verskillende organe versnel. Die uitwerking van die middel is ’n uiters intense gevoel van genot wat vir ’n paar minute duur, gevolg deur ’n gevoel van euforie (geluksaligheid) wat ure lank kan voortduur. Gebruikers bly dae lank wakker, voel energiek, vol selfvertroue en word nie honger of dors nie. Na hierdie gevoel tree daar gewoonlik ’n toestand van uiterste depressie en uitputting in.

Tik word hoofsaaklik deur jongmense gebruik, omdat dit ’n valse gevoel van selfvertroue skep en omdat dit aan jongmense ’n valse gevoel van mag verleen.

“Lollie” word afgelei van die instrument wat deur sommige gebruikers gebruik word om die dwelm mee te rook. Dit bestaan uit ’n gloeilamp, gewoonlik afkomstig van die ligte van ’n motor waaraan ’n dun glaspypie verbind is. Dit het die voorkoms van ’n stokkielekker, vandaar die naam.

“Globes” dui op die huishoudelike gloeilampe waarvan die kopergedeelte afgebreek en die lamp dan gebruik word om die dwelm te rook.

Tik word hoofsaaklik verpak en verkoop in plastiese strooitjies. Die prys wissel tussen R40-R60 per strooitjie. Tik is verkrygbaar in verskillende vorms wat wissel van ’n fyn poeierige middel tot groter kristalle. Dit kan gesnuif, gedrink of gerook word. Die persoon voel dat hy/sy instaat is om enigiets te kan doen en dat hy/sy volkome in beheer is.

2.9.2 **Gevare van tik** (*Toevlug Nuus*: 2006:8)

- a) Oordosering vind maklik plaas aangesien die poeier dikwels met ander bestanddele gemeng word. Hierdie bestanddele sluit in, babapoeier, bakpoeier stysel, glukose of selfs rottegif. Die gebruiker is dikwels nie bewus van die graad van suiwerheid wat aangekoop word nie, en die gevaar bestaan dat die gebruiker onbewustelik ’n te groot dosis kan neem.
- b) Verslawing is ’n baie sterk moontlikheid. Ongeveer 94% van persone wat dit ses maande of langer gebruik, raak daaraan verslaaf.
- c) Geweldadigheid, moord en selfmoord is ander sterk moontlikhede. Gereelde gebruik lei tot woede uitbarstings, angstigheid, verwarring en die gebruiker kan psigoties word.
- d) Beroerte en asemhalingsprobleme kan ontstaan. Metamfetamien laat die hart vinniger klop en verhoog die bloeddruk.
- e) Breinskade is ’n sterk moontlikheid. Verskeie dele van die brein word aangetas en in baie gevalle is die toestand onomkeerbaar.
- f) Verhoogde HIV/Vigs risiko’s. Gebruikers raak seksueel meer aktief en onverantwoordelik.

2.9.3 Tekens wat die gebruik van tik mag aandui

- a) Afname in eetlus.
- b) Vergrote kykers.
- c) Gewigsverlies.
- d) Aggressie.
- e) Droë lippe.
- f) Vinnige spraak.
- g) Gebrekkige konsentrasie.
- h) Angstigheid.
- i) Hoor van stemmetjies en sien van dinge wat nie bestaan nie. (hallusinasies).
- j) Gereelde erge hoofpyne.
- k) Oormatige selfvertroue.
- l) Buitengewone energie.
- m) Veranderinge in kleredrag, vriende en taalgebruik.

“Tik word deur baie kenners beskryf as die gevaarlikste dwelm omdat dit die lewens van jongmense so jonk as nege jaar onherroeplik kan verwoes.”

2.9.4 Hoekom is tik so gewild? ([Die] Burger, 27 Desember 2006)

- a) Tik is vryelik beskikbaar. Dit word plaaslik vervaardig en is redelik maklik en koste-effektief om te maak. Boonop word net 'n klein ruimte vir die maak daarvan benodig.
- b) Dit word baie doeltreffend aan kwesbare jong mense bemark en doen aan hulle wat hulle wil hê dit moet, dit gee aan hulle baie energie en laat hulle onaantasbaar en belangrik voel.
- c) Die gevoelens van waaksaamheid en aggressie wat die gebruik van die dwelm tot gevolg kan hê, maak dit ook aantreklik vir bendeleders.
- d) In Amerika word verslanking dikwels as rede vir tikgebruik aangevoer, maar in Suid-Afrika is dit in 'n mindere mate die geval.

2.10 ARMOEDE EN WERKLOOSHEID

2.10.1 Definisie van armoede

In sy boek definieer Castell (2000:69) armoede soos volg:

Poverty is an institutionally defined norm concerning a level of resources below which is not possible to reach the living standards considered to be the minimum norm in a given society at a given time, usually a level of income per a given number of members of household, as defined by governments or authoritative institutions.

In 'n besprekingsdokument, “Towards an anti-poverty strategy for South-Africa” gedateer Oktober 2008, word armoede as volg gedefinieer: “Poverty is understood as deficiency in an individual’s socio-economic capabilities.

Its manifestations include factors such as income, access to basic services, access to assets, information, social networks or social capital” (2008:4).

In die besprekings dokument het die South African Participatory Poverty Assessment (SA-PPA, 1997:3-4) armoede weer so beskryf:

- a) *Vervreemding van die gemeenskap*: Die armes word geïsoleer van die gemeenskap omdat hulle nie genoegsame inkomste het nie.
- b) *Voedselskaarste*: Die onvermoë om genoegsaam voedsame kos vir die gesin te verskaf, wat aanleiding gee tot wanvoeding en honger.
- c) *Oorbevolkte huise*: Die armes woon gewoonlik onder haglike en oorbevolkte toestande en het gewoonlik te veel kinders.
- d) *Tekort aan goeie betaalde werkgeleenthede*, gee ook aanleiding tot armoede.
- e) *Verbrokkeling van die gesin*: Baie arm huishoudings word gekenmerk deur die afwesigheid van vaders of kinders wat nie by hulle ouers woon nie. Huisgesinne moet opgebreek word, as ’n manier van oorlewing.

2.10.2 Wie is die armes? (Towards an anti-poverty strategy for SA-discussion document) (Okt 2008:7-8)

- a) *Bejaardes*: Alhoewel baie mense ouderdomspensioen kry en die ouderdom van mans selfs verlaag is vanaf 65 jaar tot 60 jaar, is die inkomste van bejaardes nog steeds onvoldoende. In baie huishoudings, is die ouderdomspensioen die enigste inkomste, ook vir die kinders en kleinkinders wat werkloos is.
- b) *Die werkloses, spesifiek die jeug*: Die jeug, met ’n lae vlak van opvoeding, beslaan die oorgrote meerderheid van die werklose bevolking. Die grootste oorsaak van armoede vir die meerderheid mense, aldus hierdie besprekingsdokument, is die tekort aan inkomste vanweë werkloosheid.
- c) *Kinders*: Spesifiek hulle wat grootword in arm gesinne.
- d) *Vroue*: Spesifiek enkelouers en swart vroue, want hulle is vatbaar vir armoede omdat daar nog teen hulle gediskrimineer word.
- e) *Mense met gestremdhede*: Gestremdheid word geassosieer met hoë lewenskoste, lae inkomste, ens.
- f) *Mense wat leef in arm areas*: Armoede word nog steeds gereflekteer in die wyse hoe mense onder apartheid gevestig was.

Baie van die arm huishoudings word steeds in die ou tuislande, informele nedersettings en historiese swart woonbuurte gevind.

In hierdie besprekingsdokument word die volgende stellings gemaak:

Vir die meeste huishoudings is die onmiddellike oorsaak van armoede onvoldoende betaalde inkomste. Die meeste arm huishoudings maak staat op staatspensioen, staatstoelaes, en afslag op dienste in plaas van lone en salarisse. Die probleem is nie dat daar niemand is wat kan werk nie, maar dat volwassenes wat kan werk nie werk kan kry nie (2008:21-24).

In 2005, het slegs 25% van volwassenes in arm huishoudings gewerk. Een uit twee arm huishoudings het geen werkende persoon in die huis gehad nie. Werkloosheidsvlakke was baie laag onder arm vroue en jong mense, gevolglik ly hierdie groepe die meeste onder armoede en is hulle baie afhanklik. In 2005 in arm huishoudings, het net een uit vyf vroue 'n betaalde werk gehad.

Vir volwassenes onder 30 jaar was die werkloosheidsyfer 43%, in vergelyking met 17% teenoor ouer persone. Volwassenes onder die ouderdom van 30 jaar beslaan 80% van die werkloses, maar slegs 40% van die werkendes.

Ongelykhede selfs met armoede word nog sterk deur ras en geslag bepaal. In 2000, het die rykste 10% van die bevolking 45% van die nasionale inkomste ontvang, terwyl die armste 40% slegs 10% ontvang het. Van almal wat in armer huishoudings in 2005 geleef het, was 46% swart mans, 49% was swart vroue, 4% was bruinmense en Asiërs en net 0,3% was blank.

In teenstelling met die bevolking as 'n geheel, was 39% swart mans, 40% swart vroue, 12% bruin en Asiërs en 9% blankes.

2.10.3 Profiel van die werklose

Volgens die verslag van die South-African Participatory Poverty Assessment (SAPPA, 1973: 3-4) was 93 % van die werklose armes swartes, en 6.5 % was bruin; 65% was vrouens en 58% was van die landelike gebiede. Van die jongmense onder die ouderdom 35, was 70% werkloos. Van hierdie jongmense het ook geen vorige werksondervinding gehad nie, wat dit vir hulle moeilik maak om werk te kry.

Uit hierdie studie was die werkloses ook as volg in verskillende kategorieë ingedeel:

- a) Groep A: ongeskoolde landelike werkloses (28%)
- b) Groep B: ongeskoolde stedelike werkloses (13%)
- c) Groep C: jong werkloses sonder enige werksondervinding (36%)
- d) Groep D: langtermyn werkloses sonder enige werksondervinding (6%)
- e) Groep E: diegene met markverwante werksondervinding en min opvoeding (15%)
- f) Groep F: hoogsgeeskoolde werklose armes (1%)

2.10.4 Gevolgtrekking

Die navorser het die makrokonteks soos in Castells bespreek, geneem en in redelike detail probeer aantoon hoe dit BRCC se konteks, identiteit en kultuur bepaal. BRCC is wel 'n klein gemeente, maar die wyse waarop die globale tendense ons raak, is verstommend, byvoorbeeld:

a) Globalisasie

Globalisasie bring mee dat die wêreld tot op jou drumpel kom, en die kerk moet gereed wees om hulle te akkommodeer. Hier dink die navorser spesifiek aan die burgers van spesifiek ander Afrika lande wat die kerk moet bedien. Gevolglik kan ons nie net homogeen wees nie, maar moet ons beweeg na heterogene gemeentes. Ons gemeente, wat oorwegend bruin en Afrikaanssprekend is, het al een blanke lidmaat aangeneem en 'n paar Zimbabwiërs van die nagskuiling het ons dienste gereeld besoek.

b) Godsdiens

Godsdiens het 'n manier om gemeenskappe te verenig of te verdeel. Hier dink die navorser veral aan die zenofobiese aanvalle op buitelanders, wat selfs tot in Wellington gevoel is, en waar BRCC, tesame met ander kerke en ander gelowe, solidariteit betoon het met die lyding van die buitelanders. Met die Israel/Palestina kwessie het een deel van die gemeenskap begrip getoon vir die een nasie, terwyl die ander deel die ander nasie ondersteun het.

BRCC het ook 'n uitnodiging ontvang om vas te stel waar ons lojaliteit lê. Ons het dit egter nie bygewoon nie, want dit sou die gemeenskap verdeel het.

c) Taal

Indien 'n mens wil hê andere moet jou verstaan, moet jy hul taal praat want, deur in hul moedertaal te praat, kan jy effektief met hulle kommunikeer, maar jy moet ook aanpasbaar wees om andertaliges te akkommodeer, veral as dit oor die Woord van God gaan.

d) Bendes

In enige bruin, arm gemeenskap is bendes 'n algemene verskynsel, waar hulle deels gevrees en deels gerespekteer word. Hulle wil deel van 'n groep wees.

Die kerk is 'n ideale plek waar hulle tuis kan voel, want die gemeente is soos 'n familie, daarom moet die kerk na hulle uitreik.

e) Misdaad

Die kerk moet nie soos 'n volstruis haar kop in die sand steek en maak asof niks verkeerd is nie. Geestelike en tydelike sake kan nie van mekaar geskei word nie. Die kerk is die gewete van 'n gemeenskap en het 'n mandaat om misdaad aan te spreek deur middel van voorkoming en selfs rehabilitasie.

f) Alkohol- en dwelmmisbruik

In die bruigemeenskap is alkohol- en dwelms 'n monster wat jonk en oud verwoes, huisgesinne opbreek, en vir ongeveer 80% van alle misdaad verantwoordelik is. Die BRCC in vennootskap met ander rolspelers, het reeds begin om voorkomend op te tree en selfs te help met rehabilitasie, want ons lidmate en hul gesinne word ook hierdeur geraak.

g) Armoede en werkloosheid

Armoede en werkloosheid is 'n realiteit in ons gemeenskap. Daarom het die BRCC 'n deernisfonds in die gemeente op die been gebring, om deur middel van kospak-kies en selfs finansiële donasies 'n verskil te maak in gemeentelike se huislike omstandighede.

2.11 DIE MESOKONTEKS

2.11.1 Inleiding

In Hendriks (2004:34) word die metodiek hoe om teologie in 'n Afrika konteks te doen, opgesom, en dit is hoe die navorser te werk gegaan het om die mesokonteks te beskryf.

In hierdie navorsing is die mesokonteks die Drakenstein Munisipaliteit. Hendriks sê:

- a) Theology is about the discernment that takes place in faith communities;
- b) that leads to their active involvement in church and society.
- c) This being their reaction to the presence of a triune, missional God
- d) who speaks to us through Scripture and tradition
- e) in our context
- f) and who beckons to us from the future.

Die navorser besef dat sy konteks die gemeente sal beïnvloed en, aan die ander kant, dat die gemeente ook waar sy geleë is, haar konteks sal beïnvloed.

Aan die hand van illustrasies 4.2 en 4.5 in Hendriks (2004:78;80-81) het die navorser gekyk watter groepe die lief en leed in die gemeenskap bepaal en watter invloed hulle op die gemeente het. Verder het die navorser vier vrae gestruktureer en onderhoude met verskillende rolspelers probeer voer om die mesokonteks te bepaal. Diegene wat nie 'n onderhoud kon toestaan nie, is gevra vir 'n verslag van hulle werksaamhede in die gemeenskap. Hierdie onderhoude en gesprekke het gedurende Julie, Augustus en September 2007, asook gedurende 2008, plaasgevind. Die navorser het probeer om almal te kontak en te bereik maar dit was nie altyd moontlik nie, omdat sommige ontwykend was, nooit tyd gehad het nie en nie hul belofte gehou om terug te kom na my nie.

Die navorser het persoonlike onderhoude met 'n landdros, onderwyskundige, asook 'n lid van korrektiewe dienste gevoer. Verder het hy verslae ontvang van die polisie, asook van die Geïntegreerde Ontwikkelingsplan (GOP), van Drakenstein Munisipaliteit; Kindersorg (Wellington) en bevindings en navorsingsmateriaal oor fetale alkohol-sindroom van die fetale alkohol-voorkomingstudie wat in Wellington en landelike gebiede gedoen is.

Deur middel van onderhoudvoering wou die navorser direkte inligting oor spesifieke sake verkry, wat andersins nie deur direkte waarneming gedoen kon word nie. Hendriks (2004:232) sê, "An interview is a complex social encounter where those present are affected by each other's social standing, group influence and trustworthiness."

Die navorser het semi-gestruktureerde onderhoude gevoer en ook vier vrae in 'n vraelys opgestel, sodat elkeen presies kon weet wat die navorser verlang.

Babbie en Mouton (2001:280) sê die volgende oor inligting wat so ingesamel word: "Ethnographic studies mainly use interviewing techniques and participant observation as methods of data gathering."

- A) Die vier vrae is soos volg geformuleer en gestruktureer:
- B) Watter groepe bepaal die lief en leed van ons gemeenskap en hoe beïnvloed dit ons gemeenskap, positief of negatief?

- a) Politieke/Regeringsvlak: a) Wyksraadslid/Munisipaliteit
b) Polisie/Justisie/Korrektiewe Dienste
- b) Sosio-maatskaplik: a) Kerke
b) Gemeenskapsorganisasies
- c) Opvoedkundig: a) Onderwysers
b) Leerders
- d) Ekonomiese vlak: a) Besighede/werkgewers
b) Werkers
- C) Hoe kan ons die probleme en vraagstukke in ons gemeenskap gesamentlik aanspreek?
- D) Watter bydrae of rol kan elke rolspeler speel en watter hulpbronne is beskikbaar en watter struikelblokke en uitdagings is daar?
- E) Wat is ons vertrekpunt en hoe bou ons volhoubare netwerke?

2.11.2 Opsomming van antwoorde

- a) In sy reaksie op wie die lief en leed van die gemeenskap bepaal, het die landdros geantwoord dat op politieke en regeringsvlak, is die wyksraadslede en munisipaliteit se invloed negatief, want baiekeer word daar niks gedoen nie. Polisie, Justisie en Korrektiewe Dienste stel somtyds 'n swak voorbeeld. Hy sê dat die kerke 'n positiewe rol speel, maar dit kan nog verbeter en dat daar te min interaksie tussen die verskillende gemeenskapsorganisasies is.

Sy waarneming is dat sommige onderwysers 'n swak voorbeeld stel en dat baie leerders negatief is. Besighede moet hul mense beter betaal vir diens, en werkers moet hulle werkgewers met respek behandel.

In die aanpak van probleme en vraagstukke in die gemeenskap moet daar nouer saamgewerk word om reg en verkeerd aan te spreek en die kerk moet probeer om oral betrokke te wees. Alle instansies sal 'n voorbeeld moet stel om 'n bydrae te maak. Die kerk moet van justisie, opvoedkundige instellings en ander rolspelers gebruik maak. Die skole is plofbaar en die kerk moet 'n impak op die skole maak. Sy vertrekpunt is: maak ouers betrokke, begin by die huis en in die kerk. Kry ander buite-instansies om betrokke te raak en toon die suksesverhale van ons kinders.

- b) In sy reaksie op watter groepe die lief en leed van ons gemeenskap bepaal, het die onderwyser aangedui dat polisie/justisie/ korrektiewe dienste, kerke, opvoedkundige instellings en besighede die gemeenskap positief beïnvloed.

Met die aanspreek van probleme in die gemeenskap, beveel hy aan dat die bande van samewerking op alle vlakke verstewig en uitgebou moet word, sodat kollektief saamgewerk kan word aan inisiatiewe om die gemeenskap postief uit te bou. Elke rolspeler kan bydra deur hul teenwoordigheid en ook finansiële bydraes om karige hulpbronne uit te bou. Baie min toeganklike hulpbronne vir jongmense, soos rekenaars en selfs inligting oor werksgeleenthede is beskikbaar. 'n Uitdaging is om genoemde bronne te vestig. Die vertrekpunt is om die vertroue van die gemeenskap te kry en mense te oortuig om dit te gebruik. Laat eerbare mense met integriteit vanuit die gemeenskap op komitees dien. Laat kerke weer die hartklop van die gemeenskap word as eerste informasie kanaal van die gemeenskap.

- c) In sy reaksie op watter groepe die lief en leed van ons gemeenskap bepaal, het die Korrektiewedienste-bestuurslid aangedui dat, volgens hom, kerke en gemeenskapsorganisasies die pas aangee, vanweë hul betrokkenheid op grondvlak by die mense. In die aanspreek van probleme in die gemeenskap beveel hy gereelde, gesamentlike vergaderings van al bovermelde rolspelers. Elkeen moet sy mandaat en pligte bloot uitvoer. Kommunikasie met almal is die waggwoord. Die uitdaging is dat ons 'n tekort aan infrastruktuur, toerusting, finansies en mannekrag het. Ons vertrekpunt moet wees om 'n plan van aksie op te stel. Wat wil ons bereik? Hoe gaan ons te werk? Betrek dan so gou as moontlik alle rolspelers wat dieselfde visie deel.

2.12 DRAKENSTEIN MUNISIPALITEIT (GOP verslag: 2007-2012)

2.12.1 Inleiding

Drakenstein Munisipaliteit het 'n groot invloed op Wellington se mesokonteks en dit word weerspieël in hulle leuse: "Working together to create a place of opportunity" (IDP, 2007-2012:1). Hierdie dokument staan in Engels bekend as die Integrated Development Plan (IDP), en in Afrikaans as die Geïntegreerde Ontwikkelingsplan (GOP).

In elke gemeenskap moet daar 'n GOP opgestel word wat die ontwikkelingsdoelwitte van die plaaslike regering vir die komende vyf jaar uitstippel. Hierdie dokument moet aandui hoe die uitdagings en behoeftes van die gemeenskap aangepak sal word.

Die Drakenstein Munisipaliteit strek oor 'n area van ongeveer 1538 km² en bestaan uit drie groot dorpe, Paarl, Mbekweni, Wellington en die landelike gebiede van Gouda, Hermon, Saron, Windmeul en Simondium.

Met 'n totale bevolking van 194 419 (2001) het Drakenstein die grootste bevolking van al die munisipaliteite in die Kaapse Wynland Distrik. Die bevolking in die landelike gebiede beslaan 18,28%, en in die stedelike areas is daar 81,72%. Die grootste ouderdomsgroep is dié wat 23 jaar oud is en, met die helfte van die bevolking (55,5%) wat onder die ouderdom van 30 is, het Drakenstein dus 'n jeugdige bevolking. Daar is ook 'n gelyke verdeling in die geslagte (50,7% mans en 49,3% vroue).

2.12.2 Ekonomiese toestande

Drakenstein is die tweede grootste ekonomiese sentrum in die Wes-Kaap en dra die meeste by tot die Kaapse Wynland Distrik (40%). Drakenstein het 'n gemiddelde groei van ongeveer 2,69% vir die periode 1995 tot 2004 gehad wat 'n bietjie laer is as die Kaapse Wynland Distrik se groei van 2,87%.

Die ekonomie is redelik gediversifiseer en die vervaardigingsektor dra die meeste by tot die GGP (26,6%) en is die tweede grootste werkgewer (22,9%). Dit het begin daal sedert 1998, wat meegebring het dat mense hul werk verloor het, veral in die klere- en tekstielbedryf. Die handel en kleinhandel is die tweede grootste groeiende sektor (22% van die GGP) en die derde grootste werkgewer (15,5%). Landbou is die derde grootste sektor (14,9%) en Drakenstein is 'n dienssentrum binne die wyn- en vrugtebedryf. Alhoewel landbou die grootste werkgewer is (29%), is die meeste van hierdie werk seisoenaal.

Toerisme is 'n prioriteit in die distrik, maar is onderontwikkeld in Drakenstein.

2.12.3 Sosiaal-ekonomiese toestande

Drakenstein het een van die hoogste gemiddelde inkomste in die land met die meeste huishoudings (57,6%) in die middel-inkomste groep. Te midde van hierdie relatiewe rykdom, wys die sosiaal-maatskaplike statistieke dat daar uiterste armoede en tekorte te midde van hierdie rykdom is. Tans verdien een kwart van huishoudings in Drakenstein minder as R800 per maand, en 42% verdien 'n loon onder die broodlyn.

Die werkloosheidskoers is 22,8% of 29 000, en 'n totaal van 10,47%, of 4836 huishoudings, het geen inkomste nie. 'n Hoë aanwesigheid van werkloosheid en armoede word veral in die voorheen benadeelde gemeenskappe gevind. Armoede is die kernuitdaging en fokus in Drakenstein.

'n Totaal van 12 793 huishoudings ontvang toelaes ter waarde van R23 287 000. Verder is daar ook 'n toename in maatskaplike probleme in die area, as gevolg van morele verval, armoede, en 'n tekort aan infrastruktuur en dienste. Daarby is daar ook die kwelvrae van ras, geslag, mense met gestremdhede, oues van dae en die jeug.

2.12.4 Opvoeding

Ongeletterheid (oor 14 jaar met minder as gr. 7) staan op 23%. 'n Totaal van 6,4% van die inwoners het geen skoolopvoeding gehad nie, 25,7% het nie laerskool voltooi nie, 79,1% van die inwoners het nie matriek voltooi nie, en slegs 9,2% het enige tipe van tersiêre opleiding. 'n Totaal van 44% van die werksmag is werksaam in die laag-ge-skoolde kategorie en 'n totaal van 39% is in geskoolde betrekkings met 'n totaal van 19% in hoogs geskoolde betrekkings.

Daar is 67 laer- en hoërskole in Drakenstein met 'n opvoeder- en leerder-verhouding van 1 tot 38.

2.12.5 Veiligheid en sekuriteit

Daar is ses polisiestasies binne Drakenstein Munisipaliteit. Die aangemelde misdaad totaal vir 2004/2005 was 20 387. In terme van ernstige misdaad gedurende hierdie periode was 108 daarvan moorde, en 333 was verkragtings. Van 2002/2003 tot 2004/2005 het dwelmverwante misdade toeneem van 873 tot 1343 voorvalle.

2.12.6 Gesondheid

Daar is 23 mediese fasiliteite in Drakenstein. Die voorkoms van tuberkulose (TB) per 100 000 van die bevolking is 1196, en die herstelsyfer van TB is 69%, wat laer is as die nasionale koers van 85%. Die voorkoms van MIV/Vigs vir 2005 was 5,4% met 'n totaal van 327 sterftes. Daar word verwag dat dit sal toeneem tot 516 sterftes teen 2010.

Daar is ook 'n drastiese toename in die afhanklikheid van openbare gesondheidsorg as gevolg van die vlakke van armoede in gemeenskappe, swak behuising, dienste en higiëne.

Die hoë voorkoms van TB en MIV/Vigs is 'n bron van kommer veral op ekonomiese en maatskaplike vlak.

2.12.7 Behuising

Daar is 46 268 behuisingseenhede in Drakenstein waarvan 67% baksteenstrukture en 15% informele eenhede is. Daar is 'n tekort aan behuisingsgeleenthede in alle areas. Die behuisingsagterstand vir Drakenstein staan op ongeveer 23 000 eenhede. Om hierdie behuisingsagterstand teen 2014 uit te wis, sal ongeveer 2 600 eenhede per jaar gebou moet word (met geen groei) en die verlangde begroting sal R88 547 222 per jaar moet wees teen die huidige waarde.

2.13 KINDERSORG SUID-AFRIKA (WELLINGTON)

(Maatskaplike Jaarverslag: 2008)

2.13.1 Inleiding

Kindersorg (Wellington) onder leiding van me. G. Cloete die maatskaplike werker (met wie die navorser goed saamwerk), asook die vrywilligers, doen ontsaglike goeie werk in die Wellington omgewing. Ten spyte van die karige hulpbronne tot hul beskikking is hulle een van die organisasies wat ons mesokonteks inderdaad ten goede beïnvloed.

2.13.2 Visie

'n Selfonderhoudende gemeenskap wat primêre verantwoordelikheid aanvaar vir die welwese van gemeenskapslede - in die besonder die mees kwesbare lede - met die ondersteuning van die vereniging.

2.13.3 Missie

Ons missie is om:

Die belange, welsyn en ontwikkeling van kinders binne gemeenskapsverband te bevorder deur omvattende, intersektorale ontwikkelingsdienste.

'n Selfversorgende gemeenskap te bevorder wat primêre verantwoordelikheid vir die welvare van gemeenskapslede aanvaar, in die besonder die mees kwesbare lede, soos die kinders, bejaardes, mense met gestremdhede, en die jeug, en om hulle regte te beskerm.

Die belange, welsyn en ontwikkeling van kinders binne gemeenskapsverband te bevorder.

'n Geïntegreerde ontwikkelingsprogram in die gemeenskap te lewer ten einde die gemeenskap in staat te stel om ekonomies te ontwikkel en armoede te beveg.

Uit die maatskaplike vakkundige jaarverslag van 2008 wil die navorser die volgende inligting met betrekking tot Breakthru se konteks verskaf.

2.13.4 Bedieningsarea

Newton, Diemersfontein plase, Sandstraat, Meilaan, Voor- en Agter-Groenberg plase - almal areas binne die Wellington omgewing.

2.13.5 Gevallewerk

Hul huidige gevallelading is 176 en dit sluit die volgende dienste in:

- a) *Pleegsorg*: Agt kinders is gedurende 2008 in pleegsorg geplaas deur die kommissaris van Kindersorg. Twee kinders is na 'n jeugsorgsentrum gestuur as gevolg van onbeheerbare gedrag. Die algemene ervaring wat Kindersorg ondervind, is dat wanneer kinders hul tienerstadium bereik, hulle nie meer onder gesag wil verkeer nie en hul eie reëls wil volg. Verder is waargeneem dat kinders op plaasareas nie hul skoolloopbane wil voltooi nie omdat hulle ook plaasarbeid wil verrig. Hulle het ook by 46 pleegsorgplasings dienste gelewer, wat behels dat die maatskaplike werker moet sorg dat pleegsorgplasings suksesvol verloop deur telkens die plasings te monitor.
- b) *Gedragsmoeilike kinders*: Tendense wat hier geïdentifiseer is, was die volgende:
 - Alkohol- en dwelmmisbruik
 - Vroeë skool verlatting
 - Skoolversuim
 - Tienerswangerskappe
 - Kinderarbeid

- Diefstal/Inbrake
- Ondermyning van volwasse gesag

Tans is die Asibavikele (Let's protect them) vrywilligers besig om die kinders te teiken deur nasorgprogramme te reël. Verder is daar ook gesprekvoering om die kinders by die programme van Arendsnes in te skakel. Arendsnes is 'n organisasie in Wellington wat met straatkinders werk.

c) *Gesinsprobleme:* Wanneer ouers hul skuldig maak aan alkohol- en dwelmmisbruik, dan kom gesinsgeweld voor. Vroue voel dikwels skaam om sulke gevalle aan te meld, dus gaan dit net voort. Baiekeer is hulle in die ontkenningfase en wil nie oor die gebeure praat nie. Sommige is nie altyd bewus van hul regte nie. Huweliksprobleme gee ook dikwels aanleiding tot gesinsgeweld.

d) *Gesinne met materiële nood:* In die areas wat Kindersorg bedien, is armoede 'n algemene verskynsel, veral op plaasareas en in die informele gebiede. Mense is afhanklik van 'n karige loon wat nie eers R300 per week beloop nie.

Baie is seisoenwerkers en is in die winter werkloos. Hulle is afhanklik van 'n staatstoelae wat nie alles kan dek nie.

Aangesien alkohol- en dwelmmisbruik 'n euwel in die gemeenskap is, gee dit ook aanleiding tot armoede. Mense se gesondheid ly daaronder aangesien hulle nie genoeg en gesonde voeding ontvang nie. Kindersorg kan ook nie aan alle gemeenskapslede kospakkies gee nie, aangesien dit net voorsien kan word terwyl donasies ontvang word, maar dit dek nie almal nie.

e) *Asibavikele projek* (Let's protect them): Hierdie projek is deur Kindersorg Suid-Afrika ontwikkel en is reeds sedert 2005 aktief. Die projek word deur die plaaslike Kindersorg organisasie (Wellington) bestuur onder leiding van die maatskaplike werker en opgeleide vrywilligers wat uitreik na kinders en gemeenskappe deur middel van:

- tuisbesoeke
- hereniging van kinders met families
- inligting en bystand te verleen wanneer aansoek gedoen word vir toelaes en kwytskelding van skoolfooie
- berading en ondersteuning aan kinders en hul versorgers te gee.

Die vrywilligers bedien die gemeenskap deur bewusmakingsveldtogte en bied ook ondersteuning, waar nodig.

2.14 FETALE ALKOHOL-SINDROOM (FAS)

Gedurende 1997, 1999 en 2000 is Fetale Alkohol-sindroom studies in die Wes-Kaap Provinsie deur navorsers van die Universiteit van Nieu Mexico (VSA) en die Universiteit van Kaapstad, waarvan Wellington deel was, gedoen.

Tans gaan die navorsing voort en in 2008, is 'n kantoor in Wellington geopen en verskeie gemeenskapsleiers, kerkleiers, skoolhoofde en plaaslike regeringsowerhede is genooi na die bekendstelling waar die navorser bevoorreg was om Breakthru te verteenwoordig.

Die statistieke wat onder ons aandag gebring is wat betref die gevolge van alkoholmisbruik by swanger vroue, sowel as by kinders wat gebore word, was onrusbarend.

Vir die navorser was dit 'n nuwe veld wat hy en sy gemeente nog nie voorheen bewandel het nie, en sien dit as 'n uitdaging wat aangepak moet word.

2.14.1 “Characteristics of mothers of children with fetal alcohol syndrome in the Western Cape Province of South-Africa: A case control study”

(die naam van die 1997 voorkomingstudie)

Die doel van hierdie studie was om spesifieke risikofaktore te identifiseer wat gepaard gaan met die hewige inname van alkohol gedurende swangerskap en die voorkoms van fetale alkoholsindroom (FAS) in 'n gemeenskap in die Wes-Kaap, Suid-Afrika. Wellington was die gekose dorp en, met die sensus van 1996, is die bevolking geskat op 45 225, waarvan die meeste bruinmense was.

Soos baie dorpe in die Wes-Kaap, wat in die duiwe- en wynproduserende streek geleë is, het Wellington 'n dopstelsel gehad. Dit het beteken dat vir baie jare alkohol aan werkers op 'n daaglikse basis as gedeeltelike betaling vir dienste gelewer, voorsien is. Alhoewel dit deur die regering onwettig verklaar is, is baie van hierdie mense in die gemeenskap steeds verslaaf aan alkohol.

Deur hierdie langdurige voorsiening van soetwyn, as betaling onder die dopstelsel, het dit, veral in die landelike gebiede, verslawing van mense in die bruin gemeenskap veroorsaak, en sommige is selfs volslae alkoholiste.

Vir baie van die werkers in ons gemeenskap, veral onder laag besoldigdes wat in arm omstandighede bly, is soetwyn steeds 'n gunsteling drankie - wat hulle nie eers kan bekostig nie - dus 'n teelaarde vir armoede.

Uit die studie is bevind dat daar in dié streek 'n hoë voorkoms van drank-misbruik is. Verder is bevind dat 87% van die plaaswerkers in die streek probleemdrinkers is; die helfte drink meer alkohol per week as wat veilig is en 9,3% drink groot hoeveelhede drank, wat nadelig is. Vir baie plaaswerkers is alkohol-verbruik 'n tipe van ontspanning.

'n Interessante tendens is opgemerk onder die moeders van FAS kinders: hulle is laaggeskoold en ook nie baie godsdienstig nie (hul godsdienstigheid is aan kerkbywoning en gebede gemeet). Die moeders van FAS kinders was van families wat 'n geskiedenis van alkoholgebruik en hewige drinkery gehad het.

2.14.2 “Maternal risk factors for fetal alcohol syndrome in the Western Cape Province of South-Africa: A population-based study”

(die titel van die 1999 studie)

In hierdie studie is bevind dat die hoogste voorkoms van FAS in die wêreld wel in Suid-Afrika voorkom. Die voorkoms van FAS is aangemeld as 46 per 1000 geboortes in die Wes-Kaap Provinsie, terwyl die voorkoms van FAS in Amerikaanse kinders 0,05 tot 2,0 per 1000 geboortes is.

Fetale alkoholsindroom kom gewoonlik voor in gemeenskappe met 'n lae sosio-ekonomiese status in ontwikkelde en ontwikkelende lande. In Amerika, Engeland en Kanada drink tussen 20% en 32% vroue gedurende swangerskap, terwyl die syfer in sommige Europese lande nog hoër is, selfs meer as 50%. In die Wes-Kaap Provinsie drink 34% van stedelike vroue gedurende swangerskap, en tussen 46% en 51% vroue in landelike gebiede drink gedurende swangerskap. Baie van hierdie moeders met FAS kinders was ongetroud, maar het met 'n manlike maat saamgeleef, het uitgebreide families, en verskeie seksuele maats en vriende gehad wat hewig drink.

2.14.3 “Maternal risk factors for fetal alcohol syndrome and partial fetal alcohol syndrome in South- Africa: A third study” (titel van 'n derde studie in 2002 gedoen)

Die aanduiding uit hierdie studie is dat daar 'n groter voorkoms van FAS onder landelike inwoners is. Verder het die moeders van FAS kinders meer oor naweke gedrink, en selfs nie eers hul drinkgewoontes verminder gedurende hul swangerskap nie. Die hoeveelheid alkohol gebruik gedurende swangerskap het definitief ook 'n effek en invloed op kinders se verbale IK, sowel as hul nie-verbale IK, en hul gedragsprobleme gehad. Wellington is een van die areas in die streek wat 'n groot voorkoms van fetale alkoholsindroom onder kinders het.

2.15 WELLINGTON SAPD VERSLAG (Misdadstatistiek van die Wellington Polisie-distrik in die Wes-Kaap vir die periode April tot Maart 2001/2002 tot 2007/2008)

Misdad-kategorie	April 2001 tot Maart 2002	April 2002 tot Maart 2003	April 2003 tot Maart 2004	April 2004 tot Maart 2005	April 2005 tot Maart 2006	April 2006 tot Maart 2007	April 2007 tot Maart 2008
Moord	29	33	27	30	17	14	19
Poging tot moord	31	36	31	11	4	2	3
Verkragting April tot Desember	72	49	63	39	37	26	30
Onsedelike aanranding, April tot Desember	22	41	24	31	26	18	20
Aanranding met die opset om ernstig te beseer.	594	551	604	409	350	266	289
Gewone aanranding	639	708	748	552	449	450	385
Gewone roof	148	147	151	107	57	47	55
Roof verswarend	45	38	32	11	4	6	15
Motorkaping	4	1	0	0	0	0	1
Vragmotorkaping	1	0	0	0	0	0	0
Roof by woonpersele	-	5	0	0	0	0	0
Roof by besigheidspersele	-	0	1	0	0	0	0
Brandstigting	10	16	8	4	2	0	5
Opsetlike saakbeskadiging aan eiendom	353	354	345	290	241	270	265
Inbraak by huise	594	560	524	449	266	309	228
Inbraak by besigheidspersele	218	130	120	88	57	95	113

Diefstal van motor voertuie en motorfietse	68	52	38	28	31	43	22
--	----	----	----	----	----	----	----

Die statistieke van verkragting en onsedelike aanranding is slegs vir die periode April tot Desember voorsien, aangesien die definisie vir seksueelverwante misdade sedert die inwerkingstelling van Wet 32 van 2007 op 16 Desember 2007 verander het.

2.16 GEVOLGTREKKINGS

Aan die hand van onderhoude en vraelyste het die navorser die mesokonteks probeer bepaal en uit die antwoorde wat mense verskaf het, het die navorser ontdek watter groepe die meeste invloed uitoefen en hoe hulle die lief en leed in die gemeenskap bepaal. Dit is vir die navorser duidelik dat dieselfde uitdagings en probleme oral voorkom, maar net op 'n groter of kleiner skaal, en in ander vorme. Ons kan nie langer stilbly oor toestande in ons gemeenskappe nie; dit is nou die tyd om die stilswye te verbreek en iets daadwerkliks te doen.

a) *Drakenstein Munisipaliteit*

Drakenstein en Wellington se gemeenskappe glo dat die plaaslike regering vir dienslewering en behuising verantwoordelik is en hulle dring met reg daarop aan omdat hulle erfbelasting, riool, vullisverwydering, water en elektrisiteit betaal, daarom verwag hulle dienslewering. Wannneer mense agterstallig is met hul rekeninge of munisipale probleme ondervind, of dalk spoedhobbels in die straat wou hê het hulle die kerk genader vir inligting of raad, of die gemeente het die kerk beskikbaar gestel vir die wyksraadslid om sy wyk toe te spreek, of ons het in gesprek getree met die betrokke wyksraadslid. As gemeente het ons 'n probleem met beligting aan die agterkant van ons kerkgebou gehad, en dit was ook 'n kortpad vir die gemeenskap na die winkels en was onveilig in die donker. Ons het met die wyksraadslid geskakel en binne twee weke is 'n straatlig opgerig. Dus, die kerk kan 'n verskil maak.

b) *Kindersorg Suid-Afrika (Wellington)*

Die kerk kan 'n verskil maak, maar kan nie alles doen nie, daarom werk ons met ander instansies saam, want saam is ons beter.

Hoe ons "hande saamvat" is deur ons lidmate aan te moedig om betrokke te raak as vrywilligers en hul dienste aan te bied. Verder kyk ons ook hoe ons 'n geldelike bydrae kan maak. Ons nooi ook die organisasie om

bewusmakingspraatjies aan te bied oor die dienste wat hulle verskaf en hoe ons voorkomend kan optree. Die kerk is nie 'n eiland nie - ons moet deel wees van aktiwiteite in die gemeenskap.

c) *Fetale Alkohol Sindroom Studiegroep*

Deur hierdie organisasie se navorsing is ons gemeente oor die gevare van alkohol-misbruik in ons gemeenskap, en die gevolge, maar ook die oplossing, ingelig.

Dit het ons so geraak dat ons SANRA (Suid-Afrikaanse Nasionale Alkohol- en Dwelmassosiasie) genader het om lekerapeute op te lei om te help met die alkohol- en dwelmprobleem in ons bruingemeenskap. Hierdie vennootskap het so uitgebrei dat SANRA 'n satellietkantoor by die kerk geopen het en hulle nou 'n gekwalifiseerde maatskaplike werker op Maandae en Donderdae beskikbaar stel om die gemeenskap tot diens te wees. Gemeentes wat missionaal in hul gemeenskappe wil wees, moet vennootskappe met relevante organisasies sluit om holisties 'n verskil te maak.

d) *Wellington SAPD*

As bidders, beraders en die morele gewete van die gemeenskap, staan ons in gebed agter die manne en vroue in blou. Ons stuur verteenwoordigers om gemeenskap-polisiëringsvergaderings by te woon vir 'n prentjie van die dorp se misdaad-tendense. Dit gee ons 'n ware beeld waaroor gebid moet word, en selfs evangelisasie werk te doen in die sogenaamde "*hot-spot*" areas. Deur ons preke en verskillende dienste spreek ons die morele verval in ons gemeenskap aan en bemoedig ons ons lidmate om wetsgehoorsame burgers te wees.

2.17 DIE MIKROKONTEKS

Die navorser het tot dusver die makro- en mesokonteks beskryf en gevolglik sal hy kyk hoe ons mikrokonteks lyk, want dit sal 'n groot rol speel, in hoe ons gemeente die gemeenskap benader. Sien die straatkaart van Wellington (bylae I) waar ons kerk geleë is.

In sy boek, *Studying congregations*, sê Hendriks (2004:76-77):

We distinguish three levels:

a) macro, which includes the global society,

- b) meso, including groups, groupings, organizations, institutions, hospitals, schools, political parties, etc. in our immediate surroundings, and
- c) micro, where the influence of all levels, especially other people and events in the immediate surrounding on the individual is at stake.

Die inligting van die mikrokonteks het die navorser deur middel van deelnemende waarneming bekom. Aangesien die navorser in Wellington gebore is en sy laer-, sowel as sy hoërskool-loopbaan hier voltooi het, vir die afgelope 12 jaar voltyds pastoor in hierdie gemeenskap is, en 35 jaar hier woon, ken die navorser die gemeenskap.

Babbie en Mouton (2001:280) sê die volgende: “Ethnographic studies mainly use interviewing techniques and participant observation as methods of data gathering.”

Hulle gaan voort en sê wat etnografie en deelnemende waarneming behels:

Ethnography is the work of describing culture. The essential core of this activity aims to understand another way of life from the native point of view....

Field work, then, involves the disciplined study of what the world is like to people who have learned to see, hear, speak, think and act in ways that are different. Rather than studying people, ethnography means learning from people (2001:279).

Om uit te vind wat die invloed van die kerk op mikrovlak is, het die navorser sekere persone geïdentifiseer en ’n vraelys met vyf vrae aan hulle oorhandig om uit te vind hoe hulle die kerk se invloed in die gemeenskap sien.

Die vrae is deur Hendriks (2004:79-81) geformuleer. Die teorie van Babbie en Mouton met betrekking tot onderhoude is ook gebruik - veral die deel oor *case studies*. “The case study is an intensive investigation of a single unit. Case studies take multiple perspectives into account and attempt to understand the influences of multilevel social systems on subjects, perspectives and behaviours” (Babbie & Mouton 2001:281).

Om te verstaan waarom die navorser sekere persone geïdentifiseer en aan hulle die vyf vrae oor die mikrokonteks gestel het, wil hy eers die agtergrond van die gemeenskap waar ons gemeente geleë is, beskryf.

Breakthru Restoration Community Church is geleë in Hillcrest, ’n sub-ekonomiese area in Wellington waar armoede, werkloosheid, drank- en dwelmmisbruik, sowel as misdaad, hooggety vier. Ons is ’n gemeente wat elke dag met die

verval van geestelike waardes en norme in hierdie gemeenskap te doen het. Die Hillcrest area staan ook bekend as wyk 10 in die Drakenstein Munisipaliteit, en as sektor 2 in die Wellington polisie-bedieningsarea. Hier is gedurende 2006/2007 baie klagtes van diefstal uit huise en motorvoertuie aangemeld, asook drank- en dwelm-verwante aanrandings. Die gemeenskap is oorwegend Christelik met 'n klein Moslem inwonertal. Dit word weerspieël in die talle kerke wat oor die hele dorp versprei is. Verhoudings tussen verskillende rasse-groepe is nog nie wat dit moet wees nie, met wantroue teenoor mekaar.

In kerkgeledere was daar ook wantroue teenoor mekaar - tussen hoofstroom-, Pinkster-, Charismatiese, en onafhanklike Kerke, en tussen blankes en anderskleuriges, maar verandering is besig om plaas te vind, aangesien ons probeer om na mekaar uit te reik deur gesamentlik aksies aan te pak.

Die navorser het 'n magistraat genader. Elke Maandag tot Vrydag is die plaaslike landdroshof die spilpunt in Wellington. Daar gaan dit oor misdaad wat in die gemeenskap plaasvind en jy kan hofsittings bywoon om self waar te neem en inligting te bekom. Die landdroshof is nie so geheimsinnig soos die polisie met hulle statistieke nie.

'n Prominente opvoedkundige is genader, omdat in die bruingemeenskap, daar nog 'n hoë agting vir opvoeders is. Baie onderwysers probeer om die leerders aan te moedig om hulle studies te voltooi, want baie leerders beskou dit die enigste ontsnap-roete uit armoede, werkloosheid, misdaad en ander euwels in ons gemeenskap. Die gesegde, *kennis is mag*, is inderdaad waar.

Die rede waarom 'n korrektiewedienste-beampte genader is, is omdat statistieke bewys dat die meeste persone in Suid-Afrikaanse tronke is bruin, meer as swartes en blankes. Hulle kom uit gemeenskappe, waar gemeentes wel bestaan.

Verder is gewone aktiewe gemeenskapslede in die gemeenskap ook om hul menings genader, asook 'n swart vroulike gemeenskapswerker uit die swart gemeenskap.

Gedurende 2007 is die volgende vyf vrae aan elk afsonderlik gestel en hul antwoorde is deur die navorser neergeskryf. Die vrae is uit Hendriks (2004:79-81) geformuleer.

2.17.1 Die invloed van kerk op mikrovlak

- a) Wat is die grootste behoeftes en uitdagings in ons gemeenskap?
- b) Wat veroorsaak konflik en wrywing in ons gemeenskap?

- c) Hoe sou u ons gemeente, Breakthru, beskryf?
- d) Wat sou u graag vir ons gemeente wil sê?
- e) Wat verwag u van die kerk in die algeheel in ons gemeenskap?

2.17.2 Opsomming

- a) Wat is die grootste behoeftes en uitdagings in ons gemeenskap?
 - Werkskepping
 - Misdad en dwelms
 - Vestiging van waardesisteme
 - Vernietiging van geweldspatrone tussen ouer/kind, man/vrou, en kind/kind
 - Tans word kerke rigied deur strukture bestuur, meer buigsaamheid is nodig om behoeftes en uitdagings in die gemeenskap aan te spreek.
 - Opvoeding ter verbetering van lewenstyl en morele waardes
 - Werkseleenthede, want baie van die mense is ongeletterd, en doen slegs seisoenale werk. Tydens die reënseisoen is hulle egter werkloos, dan oorweeg hulle maklike maniere om geld te verdien, wat baiekeer lei tot misdaad.
 - Die mense het 'n behoefte aan sosiale en emosionele ondersteuning. Indien hulle daardie ondersteuning kry, sal hulle leer om hul omstandighede beter te hanteer
 - Christen leiers moet uitstaan as rolmodelle om armoede en misdaad hok te slaan
 - Respek
- b) Wat veroorsaak konflik en wrywing in ons gemeenskap?
 - Mense het nie meer respek vir mekaar nie en is afgunstig op mekaar.
 - Die gaping tussen ryk en arm.
 - Die omskep van huise in informele drankwinkels (shebeens), en vrye toegang word dan aan minderjariges gegee.
 - Die mens se honger na mag.
 - Oneerlikheid
 - Onverdraagsaamheid oor verskillende sienswyses oor rasse, taal, gelowe, kultuur, ens.

- Misbruik van alkohol in ons gemeenskap - nie om rustig te verkeer en te sosialiseer nie - persone drink om moeilikheid te maak.
 - Misdaad, armoede, politieke onstabiliteit en werkloosheid.
- c) Hoe sal u ons gemeente, Breakthru, beskryf?
- Raadgewend, leidinggewend, omgee, tuiste vir almal.
 - Julle is 'n "oop" kerk, oop in die sin dat almal welkom is, sonder om "uit" te voel.
 - Relevant in die gemeenskap omdat julle deur geestelike bediening die ewels en uitdagings in ons gemeenskap aanspreek.
 - Julle gebruik die Bybel as grondslag om mense te bemagtig vir die taak van opheffing.
 - Julle is 'n kerk wat graag op alle negatiewe gebiede 'n positiewe verskil wil maak.
- d) Wat sou u graag vir ons gemeente wou sê?
- Glo in die visie van die kerk, dit is immers God se roeping om die gewone mens vir 'n hoër roeping te gebruik.
 - Doen net die wil van die Here.
 - Bou voort en vergroot julle grense.
 - Rus mense toe en voer God se goddelike opdrag uit.
- e) Wat verwag u van die kerk in die algemeen in ons gemeenskap?
- Neem leiding.
 - Bied 'n tuiste vir almal.
 - Raak meer betrokke in alle sektore van ons samelewing.
 - Vorm kleiner groepe sodat persoonlike ontwikkeling in die gemeentes kan plaasvind.
 - Leer die gemeenskap oor kulturele diversiteit.
 - Die kerk moet meer relevant word om al die ewels, uitdagings en ander negatiewe aangeleenthede aan te spreek en mense toe te rus om skriftuurlik in ons gemeenskappe daarop te reageer, en ons gemeenskappe op te bou.

- Die kerk moet haar regmatige plek op alle gebiede in die samelewing inneem.

2.17.3 Gevolgtrekking

Aan die einde van hierdie hoofstuk (wat 'n kontekstuele analise van ons gemeenskap was), wil ons in gesprek tree met die volgende sleutelaspekte van die navorsing, soos opgeteken in hoofstuk 1: die navorsingsprobleem, die navorsingsvraag en die navorsingsdoelstelling, asook die metode van navorsing.

Die hoofstuk toon sonder enige teenspraak konstruktiewe replikasie wat navorsingsdata betref, menende: elkeen van die analyses wat op die konteks gedoen is, bevestig die gestelde probleemstelling. In terme van ons teologiese metodologie is hierdie hoofstuk dus toegespits om die konteks van die studie met empiriese metodes te analiseer. Die konkrete metodes is in *Studying congregations in Africa* (Hendriks 2004:69-103) beskryf. en ook omlin uit Babbie en Mouton (2001) se werk.

Die probleem wat die studie aanspreek is dat, in 'n sosio-ekonomies, minder bevoorregte bruin gemeenskap, misdaad, alkohol- en dwelmmisbruik, armoede en werkloosheid alledaagse verskynsels is. Kan 'n gemeente wie se lidmate in die greep van armoede en verwante verskynsels vasgevang is, omvorm word tot 'n gemeente wat nie net bakhand staan om te ontvang nie? Kan so 'n gemeente se lidmate bemagtig word om self betrokke te raak by die uitdagings van hul gemeenskap?

Reeds in die historiese oorsig van Wellington is armoede en maatskaplike probleme van die dorp se ontstaan op allerlei wyses gemeld en pogings is aangewend om dit aan te spreek. Alkohol- en dwelmmisbruik was in die meeste gevalle die oorsaak van misdaad wat gepleeg is. Misdaad kom wêreldwyd voor, maar veral in areas waar daar uiterste armoede is, gevolglik kan misdadigers beheer uitoefen. Armoede en werkloosheid is 'n realiteit in hierdie gemeenskap.

Tans verdien 'n kwart van die huishoudings in Drakenstein minder as R800 per maand en 42% se verdienste is onder die broodlyn. Die werkloosheidskoers is 22,8%, of 29 000, en 'n totaal van 10,47%, of 4836 huishoudings het geen inkomste nie.

'n Hoë aanwesigheid van werkloosheid en armoede kom algemeen voor in voorheen benadeelde gemeenskappe. Armoede is die kernuitdaging en fokus in Drakenstein.

Wanneer dit by die studie se navorsingsvraag kom: "Hoe begelei 'n mens 'n gemeente om 'n missionale gemeente te word in so 'n gemeenskap?" het die hoofstuk reeds vir ons aanduidings begin gee van die rigting waarin die antwoord gesoek moet word. Opvoeding en die rol van die kerk staan van die begin af uit.

Die mesovlak se onderhoude en verslae het aangedui dat kerkgenootskappe, gemeenskapsorganisasies, opvoedkundige instellings, (byv. skole en tersiêre instansies) 'n groot rol speel om die lief en die leed van die gemeenskap te bepaal. Vandag is daar verskeie kerke en aanbiddingsplekke waar die gemeenskap 'n tuiste vind.

Volgens gesprekke met ouer inwoners, was dit tradisie in Wellington dat skoolgaan kerkgebonde was en hiervan getuig die vele laer- en hoërskole in die tradisionele bruingebied. Kerkleiers word ook betrek by kulturgeleenthede op die dorp. Van die gemeenskapsorganisasies wat 'n verskil gemaak het sedert die dorp se ontstaan, se geboue is steeds in gebruik deur ander verdienstelike organisasies.

Die doel van die navorsing is soos volg omskryf:

- a) Om lidmate toe te rus om die antwoord op die probleme van hulle gemeenskap as 'n uitdaging te aanvaar en om self te begin om 'n verskil te maak.
- b) Om 'n gemeente te wees wat in die gemeenskap 'n verskil maak deur die sosiale problematiek in die gemeenskap met 'n koninkryksperspektief missionaal aan te spreek.
- c) Om missionale leierskap te ontwikkel.

Bogenoemde het die agtergrond gegee van die probleemstelling en sleutelvraag wat gevra word. Dit dek die tafel vir die doel wat nagestreef word. Volgende hoofstukke sal op die doel konsentreer. Hierdie hoofstuk het die konteks metodologies beskryf; naamlik die wêreld waarin ons leef waar die kerk geroep word om te vra: wat is die *missio Dei* hier? Wat is op God se agenda vir Wellington? Ons is besig met geloofsonderskeiding. BRCC vra:

Hoe wil God ons gebruik sodat *every member a minister* kan wees? Hierdie navorsing het ons gehelp om die nood van ons naaste te verstaan.

Breakthru Restoration Community Church moet in hierdie makro-, meso-, en mikrokonteks die sout en die lig van die wêreld wees, en die sosiale problematiek in die gemeenskap met 'n koninkryksperspektief missionaal aanspreek. Ons het alreeds daarmee begin en ons ervaar dat God oral en op verskillende maniere werk, en selfs

Jesus het 'n passie vir die gemeenskap gehad wanneer hy in Matteus 25-45 sê:

Want Ek het honger gehad, en julle het My nie te ete gegee nie; Ek het dors gehad, en julle het My nie te drinke gegee nie. Ek was 'n vreemdeling, en julle het nie vir My herberg gegee nie; naak en julle het My nie geklee nie; siek en in die gevangenis, en julle het My nie besoek nie. Voorwaar Ek sê vir julle, vir sover julle dit nie gedoen het aan een van hierdie geringstes nie, het julle dit aan My ook nie gedoen nie.

Met die uitdagings en behoeftes wat in die gemeenskap uitgelig is, en die feit dat die meeste van hierdie probleme sosiaal-maatskaplik is, staan die kerk sentraal as 'n agent van verandering. Uit die onderhoude kon ons agterkom dat mense in die gemeenskap opsien na die gemeente om raad en leiding en dat ons relevant moet wees deur die euwels en uitdagings in die gemeenskap op 'n Bybelse manier en deur geestelike bediening aan te spreek.

Die gemeente het reeds aan hierdie oproep gehoor gegee deur betrokke te raak by sekere projekte en sektore in die gemeenskap, byvoorbeeld NIMRO, SANRA, die Departement Maatskaplike Dienste, skole, ensovoorts, want ons wil ons regmatige plek op alle gebiede in die samelewing inneem om 'n daadwerklike verskil te maak. Breakthru se slagspeuk is (en dit het al 'n refrein geword) *every member a minster*. Dit beteken vir ons lidmate dat hulle op elke vlak in die gemeenskap van Wellington 'n impak moet maak.

Wanneer hulle op beheerrade verkies word, is hulle bedienaars, wanneer hulle by sopkombuise betrokke is, is hulle bedienaars, wanneer krisis en rampe ons tref, moet hulle vra, "Wat kan ons doen?" Dan verwys ek hier na die zenofobiese aanvalle en die brand by Paarl Print, of wanneer huise se dakke afwaai, "hokke" afbrand, wanneer mense hul werk verloor, gesinne nie kos het nie, of geliefdes nie begrawe kan word nie weens armoede of werkloosheid.

Die vraag is, Hoe kan ons God se wil doen en Sy koninkryk laat kom in hierdie situasies? sonder enige voorwaardes en voordele, sonder om enige munt hieruit te

slaan, 'n naam vir onself te maak, of die situasie uit te buit, maar eenvoudig net om die wil van God te doen.

HOOFTUK 3

PROFIEL VAN BREAKTHRU RESTORATION COMMUNITY CHURCH

3.1 INLEIDING

Die navorser beoog om in hierdie hoofstuk 'n profiel van bogenoemde kerk saam te stel, asook om die werksaamhede, visie, missie, doelwitte, ensovoorts, uit te stippel.

Die navorser se kernvraag lui: Hoe begelei 'n mens 'n gemeente om 'n missionale gemeente te word binne so 'n gemeenskap? Hierdie hoofstuk gaan poog om iets van die ontstaan en verhaal van die gemeente, asook aspekte van sy profiel, weer te gee. Dit sal aantoon dat die gemeente van sy ontstaan deur die Gees geïnspireer is om missionaal te wees. Van 'n ander hoek gemotiveer: die doel van die studie is omskryf om met behulp van die konteks en identiteits-analise van die geloofsgemeenskap die uitdagings vir die ontwikkeling van missionale leierskap te ondersoek en voorstelle te maak oor hoe dit kan help om lidmate toe te rus en die gemeente te help om 'n verskil in die gemeenskap te maak.

Hierdie hoofstuk probeer om die gemeente se fisiese profieleienskappe te beskryf, want met hierdie mense op hierdie plek moet bogenoemde doel nagestreef word.

Die navorsingsmetodiek van die hoofstuk is hoofsaaklik 'n literatuurstudie en die inligting is verkry uit kerkraadsvergaderings notules wat vertel hoe die stigting van die gemeente plaasgevind het. Die groei en vordering is punt vir punt genotuleer. Hierdie notules is ter insae by die Breakthru kerkkantoor, geleë op die hoek van Klaasen- en Blossomstrate, Wellington, en die kontakpersoon is Janine Joseph by telefoonnommer 021.873 6568. Notules is gehou sodat die gemeente kan weet waarvandaan ons kom en waarheen ons op pad is. Dit is ook opgeteken sodat diegene wat by ons oorneem, vir die dinge wat die gemeente vermag het en watter opofferinge dit gekos het, waardering kan hê. In die groter beskrywing van 'n prakties-teologiese wyse van teologie bedryf, is ons nog besig met die beskrywing van die konkrete realiteit of wêreld, maar tans fokus die navorser op die profiel van die gemeente self (Hendriks 2004:175).

3.2 DIE GEMEENTE SE VERHAAL

Die Breakthru Gemeente is op 16 Maart 2004, te Conradstraat 46, Mountainview, Paarl, gestig. Lede teenwoordig was: E. Mourries, M. Morris, E. Jennike, T. Williams, J. Joseph, C. Joseph, W. Morris en M. van Turha. Hulle sou ook dien as die ampsdraers van die gemeente.

Die gemeente is op Jeremia 18:1-6 gebou. Die klem het geval op vers 4: ***“En die voorwerp wat hy besig was om te maak, het misluk, soos dit gaan met klei in die hand van die pottebakker, maar hy het daaruit weer ’n ander voorwerp gemaak soos dit in die oë van die pottebakker reg was om dit te maak.”*** Die lede teenwoordig het die metafoor van die pottebakker en klei as ons doelwit beskou.

Die gevoel van die stigtingsvergadering was dat die gemeente ’n plek moet wees vir mense wat stukkend en gebroke is, en met sulkes moet die gemeente ’n ekstra myl stap, aangesien God nooit tou opgooi met ons nie. God spesialiseer in die herstel van gebroke en mislukte voorwerpe, want Hy gee aan die hopeloses weer hoop.

Op 4 April 2004 is ’n spesiale diens gehou om die gemeente aan die gemeenskap bekend te stel, asook vir die voorstelling van nuwe lidmate. Evangelis Anthony Pedro van Ceres was die gasprediker, en sy boodskap was “Die guns van God.” By hierdie spesiale geleentheid was 90 lidmate aangelees as die stigterslede. Hulle het die kern van die gemeente uitmaak.

Op 26 April 2004, koop die gemeente (sonder enige geld in die bank of selfs ’n tjekrekening) Erf 3802, Wellington, van Shatel (Proprietary) Limited teen ’n bedrag van R150 000. Die gemeente is slegs ’n maand tevore gestig, maar volkome geloof in ons Almagtige God het die knoop vir ons deurgehaak. Ons kon nie eens die 10% van die koopsom wat maar R15 000 was bekostig nie, maar ’n familielid van een van ons gemeentelede het die deposito aan ons geleen, oor ’n periode van ses maande rentevry, teen R2500. Die balans was betaalbaar by registrasie en ABSA Bank het aan ons ’n verband toegestaan. Volgens ons inkomste wat toe nog baie klein was, het ons ’n tekort van R23 000 gehad om die transaksie te finaliseer. Een van die stigterslede, het sy werk bedank om sy eie besigheid te begin, en het gewag op sy pensioen-uitbetaling en, op die regte tyd, kon hy en sy vrou die gemeente help met R23 000, wat die gemeente ’n paar maande daarna aan hulle met rente kon terug betaal.

Die gebou self het sy eie stukkies geskiedenis. Gedurende die sewentigerjare, was hierdie betrokke gebou ’n berugte dansplek, bekend as “The Spot” in Hillcrest, Wellington, met tragiese nagevolge.

Baie van die mense wat daar gedans het, het geweldig aan hulle einde gekom vanweë bende-geweld. Vanweë dié geweld was die plek genoodsaak om te sluit. Dit is verkoop en het 'n supermark geword. Hierdie inligting het die navorser verkry van ons ouer gemeentelêde wat self hier gedans het en wat kan onthou hoe baie mense hul lewens hier verloor het. Selfs toe dit as supermark bedryf is, het dit ook sy tol geëis. Die eienaar van die supermark het gedurende die laat tagtigerjare 'n noodlottige hartaanval in sy winkel gekry toe hy 'n bakleiery van bendes in sy winkel wou stop.

Daarna het die gebou agteruit gegaan en vervalde geword. Later was daar 'n haar-salon, en selfs 'n mediese dokter het probeer om 'n praktyk te open, maar die area het al gevaarliker geword met inbrake, diefstalle en aanrandings in die omgewing, sodat ouers selfs bang was om hulle kinders winkel toe te stuur. Geleidelik het al die huurders uitgetrek en is die gebou aan die genade van misdadige elemente oorgelaat en is dit gevandaliseer, sodat net die dakplate en die mure oorgebly het.

Teen die einde van 2003 was daar 'n moord in die gebou - die laaste strooi vir die gemeenskap - en krete het opgegaan dat die gebou afgebreek moes word. 'n Paar maande na hierdie tragiese voorval stuur die Here ons om hierdie gebou te koop en die plek te omskep, van 'n plek wat lewens geneem het, tot 'n plek waar lewens gered word.

Derhalwe, die naam van die gemeente: Breakthru Restoration Community Church (BRCC).

- a) *Breakthru*: In Afrikaans beteken dit deurbraak. Mense sal deurbrake beleef.
- b) *Restoration*: Dit beteken dat mense herstelling en restorasie kan ondervind.
- c) *Community*: Ons bestaan nie net vir ons lidmate nie, maar is toeganklik vir die breë gemeenskap.
- d) *Church*: Ons is deel van die kerk van die Here Jesus Christus.

3.3 VISIE

Die Breakthru Restoration Community Church is geroep om die evangelie aan alle mense te bedien, gelowig sowel as ongelowig. Dit sluit die ontwikkeling van die persoon in: geestelik, liggaamlik, verstandelik, emosioneel, ekonomies en sosiaal.

Die bediening fokus op deurbrake in mense se persoonlike lewens en ook in die gemeenskap, en ons fokus ook op die herstel van gebroke lewens, verhoudings, gesindhede en families.

Die fondament van die gemeente is gebou op Jeremia 18:1-6. Ons fokus op mislukte lewens want, soos die klei in die hand van die pottbakker misluk het, kan die pottbakker weer 'n ander voorwerp tot sy eer maak. Ons glo dat God skryf niemand af nie maar, as jy misluk het, dan gee God jou weer 'n nuwe begin.

3.4 MISSIE

- a) Bemagtiging van leierskap. (Every member a minister.)
- b) Gawe-georiënteerde bediening. (Each one, reach one, teach one.)
- c) Geestelike groei in persoonlike lewens.
- d) Goddelike aanbidding in eredienste.
- e) Omgegroepe in verskillende areas.
- f) Funksionele strukture.
- g) Evangelisasie.
- h) Bou liefdevolle verhoudings in gemeente.

3.5 DOELWITTE

a) *Doelwit 1: Geestelike groei in Christus*

Vir ons het groei twee betekenisse: eerstens, dat individuele lidmate, sowel as die gemeente, geestelik volwasse word. Tweedens, beteken dit groei in getalle as 'n gemeente (Hand. 2:41).

b) *Doelwit 2: Omgee (care and share)*

Ons moet mekaar ondersteun: geestelik, emosioneel, verstandelik en materieel (Luk.10:25-37).

c) *Doelwit 3: Wees diensbaar*

Ons moet betrokke raak in gemeenskapskwessies, soos armoede, misdaad-voorkoming, hospitaaldiens, skolebediening, MIV/Vigs-, alkohol- en dwelm-programme, rehabilitasie en herinskakeling van gevangenes, bemagtiging van slagoffers, berading, ens. (Matt. 25:33-45).

d) *Doelwit 4: Uitreiking/evangelisasie*

Ons moet die groot opdrag van Matteus 28:16-20 uitvoer. Die gemeente moet uitreik met die Woord van God na 'n verlore wêreld (Luk. 15). Die gemeente is die liggaam van Christus en ons het saam 'n verantwoordelikheid om uit te reik. 'n Gemeente se grootste bate is sy lidmate en aan hulle moet die verantwoordelikheid gegee word om volgens hul gawes te werk.

3.6 STRATEGIE

- a) Ons wil die wil van die Here doen.
- b) Ons wil Bybels wees.
- c) Ons wil relevant wees.
- d) Ons wil effektief wees.

Breakthru Restoration Community Church is 'n geordende gemeente wat te midde van 'n see vol probleme, 'n eiland van hoop is waar dinge korrek hanteer word. Dit word weerspieël in ons konstitusie, waar bepaalde dinge soos lidmaatskap, ons geloofsbelydenis, toepassing van dissipline, vergaderprosedures, finansies, gemeente-program en die funksionering van die bediening uitgestippel word. Dit gee die gemeente respek en hoop en dit bou waardes en leierskap.

Jesus sê vir sy dissipels hierdie woorde in Johannes 4, nadat Hy 'n gesprek met die Samaritaanse vrou gevoer het: "My voedsel is om die wil te doen van Hom wat My gestuur het en om Sy werk te volbring" (Joh.. 4:34).

Die BRCC se uitroep vir die gemeenskap van Wellington is: Doen net U wil Heer en maak Breakthru deel daarvan, want Breakthru is deel van God se *missio Dei*.

Bosch (1991:390) sê die volgende oor die kerk: "It is not the church that has a mission of salvation to fulfill in the world, it is the mission of the Son and the Spirit through the Father that includes the church." Wanneer die kerk weet wat haar rol is, sal sy baie effektief wees.

Met hierdie agtergrond sal die navorser die profiel van Breakthru beskryf.

3.7 PROFIEL EN BATES VAN BREAKTHRU GEMEENTE

Hendriks (2004) maak 'n baie belangrike opmerking wanneer hy praat oor die profiel en die bates van 'n gemeente. Hy vergelyk dit met 'n menslike liggaam wat, op 'n gereelde basis, goed versorg en opgepas moet word. "Attending to your body is a regular and daily responsibility. The same is true of a congregation, things can go seriously wrong if the resources are not well attended to" (2004:175).

Hy gaan verder deur aan te dui dat daar ten minste basiese administrasie in 'n gemeente moet wees, want alle gemeentes het bates - menslike bates soos lidmate, pastore of fisiese bates soos geboue en eiendomme – en, wanneer hierdie bates gebruik word onder die leiding van die Heilige Gees, kan gemeentes wondere verrig.

Vervolgens sal die navorser die verskillende bates van Breakthru beskryf.

3.7.1 Lidmaatskap

By Breakthru glo ons dat ons lidmate ons grootste bate is en word hulle as sulks hanteer op alle vlakke van die funksionering van ons bediening. Ons vereistes is dus die volgende:

Lidmaatskap is beskikbaar aan elkeen wat vrywilliglik hulle onderwerp aan ons geloofsbelydenis en ook gewillig is om deur die konstitusie gelei te word. Verder word vereis dat hulle die omgegroepe en die erediens op Sondagoggende moet bywoon waar hulle geestelik versterk kan word en ook kan deelneem aan die diens, hetsy deur getuienis, sang, musiek, bemoediging, ensovoorts.

Ons tel nie die mense nie en ons bevestig ook nie hul teenwoordigheid nie. Ons verduidelik wel in ons klasse vir nuwe lidmate, asook in die omgegroepe aan lidmate, dat hulle eerstens in verhouding met die Here staan en wanneer ons 'n gesonde en lewende verhouding met die Here het, dan is die outomatiese uitvloei daarvan gereelde interaksie met ander gelowiges, asook gereelde bywoning van dienste en, indien hulle dit nie kan maak nie, moet hulle 'n verskoning indien sodat ons dit aan die gemeente kan oordra, want ons is mekaar se wagtters.

Ons het 75 families en 43 individue in die gemeente, wat ons 'n lidmaatskaptal van ongeveer 200 volwassenes en plus minus 60 kinders gee oor die periode van vyf jaar vandat ons tot stand gekom het in Maart 2004. Die lidmate wat die dienste bywoon is meestal middeljariges, jong volwassenes en oues van dae, gevolg deur baie kinders en dan jeugdiges en besoekers op 'n gereelde basis.

Gedurende die wintermaande neem ons bywoningsgetalle drasties af, aangesien die ouer mense tuisbly vanweë die koue. Ander lidmate het geen vervoer nie en bly ver van die kerk af; somtyds het hulle ook nie geld het vir taxi-vervoer nie. Gevolglik woon hulle net die omgegroepe in die week by want dit is binne stapafstand waar hulle woon.

Lidmate word ook aangemoedig en geleer uit die Bybel dat hulle vrywillig 'n tiende van hul inkomste, in die vorm van tiendes en offergawes, by die gemeente moet gee waar hulle dien, al het hulle slegs 'n beperkte inkomste.

By Breakthru leer ons die lidmate dat dit nie soseer gaan oor die bedrag nie, maar die gehoorsaamheid aan die Woord van die Here en, vanaf ons totstandkoming tot vandag, is ons gemeente finansiëel selfstandig en onafhanklik, en ons kan doen wat die Here op ons hart lê om te doen.

Selfs die kinders word geleer om van kleins af tiendes en offergawes te gee en die gemeente verskaf klein spesiale koevertjies aan die kinderkerk en, ten tyde van die erediens, kry hulle eerste die geleentheid om hul bydraes te bring. Lidmate en kinders skryf hul name en bedrae op die koeverte vir rekorddoeleindes om die finansiële gesondheid van die gemeente te meet. By die Breakthru gemeente is die gereelde bywoning van dienste en die gereelde gee van vrywillige tiendes en offergawes 'n goeie aanduiding van die toewyding van gemeentelide. By die aanstelling van nuwe ampsdraers, departementele leiers, en omgegroepleiers, word die aspekte van bywoning en bydraes deur ons leierskap in ag geneem.

3.7.2 Finansiële bates

Aangesien die navorser en die leierskap van Breakthru besef dat die mense enige gemeente se grootste bate is en dat die lidmate wat ons bedien nie bydra uit oorvloed nie, maar wel uit gehoorsaamheid aan die Woord van God, selfs uit hul armoede en uiterste nood, handhaaf ons 'n gesonde finansiële bestuur wat insluit aanspreeklikheid en deursigtigheid.

Die navorser en sy leierskap besef dat wanbestuur van geld in gemeentes dikwels 'n bron van konflik is wat dikwels tot onsmaaklike voorvalle en selfs skeurings in kerke, en hofsake in ander gevalle lei. By Breakthru doen ons moeite om die gemeente se geldsake met groot noukeurigheid te bestuur deur middel van die volgende wyse.

Die gemeente werk op die basis van 'n begroting. Besluite word op die basis van konsensus geneem en, in sommige gevalle, word 'n mandaat aan sommige leiers gegee om namens die gemeente op te tree. Hulle word aanspreeklik gehou deur die kerkraad. Waar dit kom by die opneem en tel van tiendes en offergawes, word dit deur 'n komitee (deur die tesourier aangewys) oopgemaak en getel. Die administrateur (’n voltydse pos) deponeer die geld, en die depositoboek word deur die tesourier geverifieer na inbetalings. Alle finansiële transaksies en betalings word per tjek gedoen en enige twee van vyf tekenaars moet teken.

Salarisse, belastingsaftrekkings en betalings, asook ons jaarlikse finansiële state, word deur ons boekhouer gedoen, en dit word ook aan die onderskeie liggame, waar ons geaffilieer is, gestuur.

By transaksies wat geboue en eiendomme insluit, word altyd eers wyd met die gemeente, dagbestuur, kerkraad, boekhouer en ons prokureur gekonsulteer om seker te maak dat elke transaksie deursigtig is. Ons wil nie oneer bring op óf die Naam van Jesus Christus, óf die gemeente nie, want ons besef ons moet die beeld van die Drie-enige God te alle tye uitstraal.

3.7.3 Fisieke bates

Die kerkgebou van die Breaktru Restoration Community Church, geleë op die hoek van Klaasen- en Blossomstrate, Wellington, is die skakel tussen die gemeente en die gemeenskap op 'n baie tasbare wyse.

Ons kerkgebou was voorheen 'n gewilde dansplek, as “The Spot” bekend gedurende die sewentigerjare, met 'n berugte geskiedenis, en baie van die ouer bruinmense het al daar gedans, of ken die plek. Dit is ook as 'n bioskoop gebruik. Daarna is dit gebruik as supermark, videowinkel, haarsalon en selfs die spreekkamer van 'n mediese dokter. Op 'n unieke wyse het hierdie gebou die bruin gemeenskap van Wellington positief en negatief strategies beïnvloed.

Hierdie gebou is dus deel van ons gemeente se storie en van ons identiteit. Dit is nog steeds in die bruin sakekern omring deur ander besighede, en is langs 'n bakkery, met die gemeenskap wat gereeld inloer uit nuuskierigheid, en baiekeer uit geestelike nood vir die “brood van die lewe.”

Ons kerkgebou het in 'n sin 'n gemeenskapsbate geword, deurdat die gemeente ons gebou en ruimte met die breë gemeenskap van Wellington deel. As gemeente, sien ons dit as 'n geleentheid om te dien, 'n getuie te wees, en om verhoudings met die gemeenskap te bou. Ons het te werk gegaan deur in vennootskappe met organisasies te tree sodat dienslewering kan geskied. By ons kerkgebou vind die volgende funksies plaas: pastorale berading word aangebied, SANCA (hulle beman hier 'n satellietkantoor) verskaf hulp vir alkohol- en dwelmverslaafdes, die Departement Maatskaplike Dienste doen registrasies van maatskaplike toelaes, brood wat die bakkery verskaf, word hier deur die kerk uitgedeel, die munisipale wyksraadslid hou sy gemeenskapsvergadering hier, huweliksbevestigings en begrafnisse van nie-

lidmate word hier gehou en kerkorganisasies wat nie hulle eie plek van aanbidding het nie, maak ook gebruik van hierdie gebou vir hulle begrafnisse en huwelikseremonies.

Ons gemeente beskou ons gebou as 'n plek van aanbidding, waar ons die Here ontmoet. Daarom het die kerk 'n voltydse koster om die gebou goed in stand en skoon te hou, maar ons beskou onself as die kerk, en wanneer ons as gelowiges in die kerk saamkom, dan word dit 'n heilige plek: "... waar twee en drie in Sy Naam vergader daar is Hy in hulle midde" (Matt. 18:20).

3.7.4 Programme

Hendriks (2004:190) sê die volgende oor die programme van 'n gemeente: "Programme or ministry refers to what a congregation does, its activities. Programmes and ministries are the result of a living relationship with a missional God and with fellow believers."

Ons gemeenteprogram by Breaktru is uit ons soeke om die wil van die Here te doen gebore, Bybels, relevant en effektief te wees, en dit is hoe ons op die oomblik funksioneer:

- a) Maandagaand: huisaltaar (huisgodsdien): Elke familie hou stiltetyd by die huis
- b) Dinsdagaand: gemeentebiduur om 19.30 by die kerk.
- c) Woensdagaand: omgegroepe in die verskillende areas, maar die laaste Woensdag in die maand: gemeentelike Bybelstudie by die kerk.
- d) Donderdagaand: lofsang- en aanbiddingsoefening.
- e) Vrydagaand: jeugbyeenkoms.
- f) Saterdagmiddag: vrouebyeenkoms eenkeer per maand.
- g) Sondagoggend: eredienste om 10.00, asook kinderkerk gedurende die eredienste in 'n ander lokaal.

In ons strewe om die wil van God te doen, sê Hendriks (2004:191), moet ons gedurig die volgende vrae vra: Wat doen ons? Wat moet ons doen? Hoe doen ons dit? Spreek die programme die behoeftes van die gemeenskap en die gemeente aan? Is ons programme gebalanseerd? Is ons programme nog steeds relevant en effektief?

Hendriks maak ook die punt dat gemeentes voortdurend hul programme moet evalueer om vas te stel of hulle nog met die wil van God besig is, en die evaluering moet die eksegeese van die konteks waarin die gemeente funksioneer, behels, dit wil sê die wêreld, maar ook die Woord van God.

Toe ons as Breakthru gemeente dit verstaan, toe besef ons daar is nog ruimte vir ontwikkeling en uitbreiding. Hierdie evaluasie het ons beweeg om 'n gemeenskaps-gebaseerde gemeente in Lutzville/Vredendal te stig.

Breakthru gemeente het 'n huis in Lutzville gekoop en die evangelis van die gemeente in Wellington en sy gesin vir dienswerk afgesonder deur hulle in die pastorie te plaas en maandeliks met 'n leefbare salaris te onderhou. Die hulpmiddele soos vervoer en mannekrag is nog 'n uitdaging, maar op 'n maandelikse basis gaan die leierskap van Wellington na Lutzville om te help totdat die gemeente selfstandig is. Ons beoog om hulle vir vyf jaar ondersteuning te gee totdat die gemeente selfstandig en onafhanklik genoeg is om die omliggende gemeenskappe te bedien.

Verder het ons ook vir 40 dae 'n kursus vir die gemeente aangebied in die omgegroepe met die tema, "Saam is ons beter." Dit het sulke pragtige verhoudinge in die gemeente te weeggebring dat ons nou op die drumpel staan om in geloof ons bestaande gebou uit te brei om plek te maak vir nog meer "ministries."

Ons het ook gedurende die tien dae van Pinkster die kerkgebou ingerig as 'n gebedshuis waar die gemeenskap vir 24 uur, 7 dae per week, nag en dag kon bid. As deel van die "Global day of prayer" aksie het die koninkryk van God weer geseëvier. Die tema was "Awaken the watchmen."

God het wonderlik gewerk, bekeringe het plaasgevind, werkloses het werk gevind, 'n behoeftege lidmaat het 'n elektriese kitaar vir die nuwe gemeente in Lutzville geskenk, en 'n besoeker by die gemeente het twee luidsprekers aan die kerk geskenk. Gebed verander sake want, in gebed, hoor ons die wil van God en hoe ons te werk moet gaan en wat ons in plek moet stel sodat Sy koninkryk kan kom.

3.8 GEVOLGTREKKING

In ons prakties-teologiese doen van teologie waarin dit gaan om God se wil vir 'n gemeenskap en ons onderskeiding van hoe ons teologie doen (Hendriks 2004:30-32), ontstaan die vraag: Hoe begelei 'n mens 'n gemeente om 'n missionale gemeente binne 'n sosio-ekonomies minderbevoorregte gemeenskap te wees?

Ons kan met dankbaarheid sê dat die Gees van die Here vir BRCC gelei het om 'n missionale reis te onderneem om ons doel te bereik, dat lidmate bemaagtig word om die uitdagings in die gemeenskap met 'n koninkryksperspektief aan te spreek en toe te sien dat missionale leiers ontwikkel word.

Breakthru Gemeenskapskerk het in bestek van vyf jaar die landskap van Welington en omgewing onherroeplik verander, deurdat ons Bybels, aanpasbaar, ekumenies, relevant en effektief is. Ons is 'n kerk wat bou op die leuse, "every member a minister."

Hoe meer ons die gewone lidmate aktief betrokke kry om die wil van God te doen, hoe meer kan ons konteks verander word. Ons streef daarna om sout en lig te wees en daarom word ons geboue nie net as 'n vertoonvenster vir Sondae se eredienste en aandbidure gebruik nie. Die kerk behoort 'n plek te wees waar daar 24uur en 7 dae per week aktiwiteite plaasvind wat die mens holisties bedien. Breakthru se mense is haar grootste bate en dit is waarom mense eienaarskap aanvaar, want dit gaan nie oor 'n leier, 'n gebou of geld nie, dit gaan slegs oor die Drie-enige God en sy *missio Dei*.

- a) Ons wil die wil van God doen.
- b) Ons wil Bybels wees.
- c) Ons wil relevant wees.
- d) Ons wil effektief wees.

Nadat Jesus 'n gesprek het met die Samaritaanse vrou gevoer het, sê Hy vir Sy dissipels: "My voedsel is om die wil te doen van Hom wat My gestuur het en om Sy werk te volbring" (Joh. 4:34).

Breakthru Restoration Community Church se uitroep is, Here ons wil deel word van U *missio Dei*. Nie ons wil nie, maar U wil.

Die volgende hoofstuk sal hierdie aspekte verder ondersoek en sal dit van 'n ander perspektief probeer beskryf.

HOOFSTUK 4

IDENTITEIT EN KULTUUR VAN BREAKTHRU COMMUNITY CHURCH

4.1 INLEIDING

Die navorser beoog om in hierdie hoofstuk die identiteit en kultuur van die gemeente aan die hand van Hendriks (2004: hfst.5) se identiteitsanalise te beskryf. Die navorser sal die Triniteit, Gemeentekultuur, asook die Leesverslag van die Suider-Afrikaanse Vennootskap van Gestuurde Gemeentes behandel.

Die inligting is deur etnografiese onderhoude met gemeentelide, deelnemende waarneming, en literatuurstudie verkry.

In terme van hoe mens Praktiese Teologie doen, vind daar in hierdie hoofstuk 'n hermeneuties-sensitiewe dialoog of korrelasie plaas tussen, aan die een kant, 'n beskrywing van aspekte van die identiteit en kultuur van Breakthru Restoration Community Church en, aan die ander kant, literatuurstudies wat die Woord van God en die kerk se tradisie ondersoek en vra: Wat is God se identiteit en watter implikasies het dit vir die gemeente as sy liggaam? Hoe lyk die gemeentelike kultuur wanneer die gemeente missionaal op pad is en probeer onderskei wat die Woord oor die wêreld van die Drakenstein munisipale area sê? Die navorser interpreteer dus gedurig deur, om, aan die een kant, te beskryf wat voorhande is volgens die metodes van gemeentelike navorsing en, aan die ander kant, uit literatuur vas te stel wat die teologiese parameters is wat in die proses op die spel behoort te wees en wat die identiteit en kultuur van die gemeente behoort te beïnvloed.

Dié hoofstuk is dus 'n verdere tree op soek na 'n antwoord op die vraag: Hoe begelei 'n mens 'n gemeente om 'n missionale gemeente te word binne so 'n gemeenskap?

4.2 IDENTITEIT EN KULTUUR

In hoofstuk 5 van *Studying congregations* skryf Hendriks (2004) oor die identiteit en kultuur van 'n gemeente. Hy beklemtoon dat, net soos 'n mens 'n identiteit het wat hom onderskei van ander mense in die samelewing, 'n gemeente ook 'n unieke karakter het en hy beskryf dit soos volg:

Every person has an identity and lives in a culture. Your identity is your unique personality that comprises a number of characteristics, which distinguish you from other people. In very much the same way a congregation has an identity.

This is due to a number of characteristics that develop within a group of people who believe that Jesus Christ is the Lord and who live in a relationship with him (Hendriks, 2004:105).

Hy onderskei identiteit as die beskrywing van die persoonlikheid, terwyl kultuur die wêreld, waardes en manier van doen wat mense vir hulself, of die gemeente vir haarself, ontwikkel. Die skrywer gaan voort deur op die verskillende redes te fokus waarom 'n gemeente se identiteit en kultuur bestudeer moet word. Die belangrikste rede is dat die gemeente gedurig met selfondersoek besig moet wees en vra of die gemeente wel nog is wat God dit bedoel het om te wees.

Ander redes is om nuwe lidmate en ampsdraers in te lig oor die funksionering van die gemeente en, in tye van verandering en oorgang, is 'n goeie begrip van die gemeente se identiteit en kultuur nodig ten einde die veranderinge goed te kan bestuur. Wanneer 'n gemeente met moeilike teologiese kwessies gekonfronteer word, kan 'n identiteitsanalise nuttig wees.

Breakthru Gemeenskapskerk is 'n Pinkstergemeente wat glo in die werking van die Heilige Gees en die voltooide werk van Jesus Christus aan die kruis. Ons gemeente word beskou as 'n bediening wat baie op Christologie, Soteriologie en Pneumatologie ingestel is. Die verlossingswerk van Jesus Christus en die belydenis van geloof wat individue moet doen, en die vergifnis wat hulle moet vra vir hul sondes, is kernaspekte van ons gemeentelike bediening.

Nadat die navorser die boek, *After our likeness: The church as image of the Trinity* deur Miroslav Volf gelees het; het dit hom blootgestel aan 'n holistiese benadering om kerk te wees. Dit het hom aangemoedig om vrae te vra soos: Wat is ons konteks? Waarmee is God besig? Insake die kerk: hoe roep God en stuur Hy ons om deel te wees van Sy sending in die wêreld? Hierdie tipe blootstelling en vrae en gesprekvoering het die navorser by antwoorde gebring soos: Ons moet kerk verstaan in die konteks van die Drie-eenheid; die karakter van die kerk is sending en die Drie-enige God stuur ons, en ons gemeente moet missionaal wees omdat ons deel van God se sending is.

Missionele gemeentes is die gemeentes van die toekoms en, as ons 'n verskil in ons samelewing wil maak, dan moet ons 'n vars blik kry van die Triniteit en identiteit. Laasgenoemde is belangrik vir missionale gemeentes, en wanneer ons van identiteit praat, dan is dit die identiteit van die Drie-enige God.

Ons moet 'n nuwe waardering vir lewe in die Drie-eenheid kry, en ons gemeente in die lig van die Drie-eenheid verstaan.

Vir ons, as Pinkster gemeente, val die klem baie op die aspek van die Heilige Gees as derde Persoon wat met die verlossingswerk van Jesus Christus gepaard gaan, en dan maak ons in 'n mindere mate melding van die God die Vader. Die kern aspekte van ons gemeente is baie Christologies, Soteriologies en Pneumatologies van aard. In sy boek het Miroslav Volf (1998) melding daarvan gemaak dat ons die gemeente moet verstaan in terme van 'n gemeenskap van genade en dat ons die gemeente as die beeld van die Drie-enige God moet beskou. Volf (1998:x) sê die volgende:

No church without the reign of God. The church lives from something and toward something that is greater than the church itself. No reign of God without the church. Just as the life of the churches depends on the reign of God, so also does the vitality of the hope for the reign of God depend on the communities of faith.

4.3 TRINITEIT: HOE IS GOD DRIE-ENIG?

.Markus 1:1-15 beskryf die karaktertrekke van die Drie-enige God duidelik. In hierdie gedeelte word die wonders van Jesus sterker op die voorgrond gestel as sy woorde, om die aandag op Sy goddelike gesag te vestig.

Johannes die Doper is in die woestyn besig om bekering te preek en om die mense in die Jordaan te doop. Dan verskyn Jesus tussen die skare om gedoop te word. Die vraag ontstaan dan onwillekeurig by 'n mens, waarom moet Jesus gedoop word? Terwyl Jesus uit die water kom, skeur die hemel oop, die Gees daal soos 'n duif op Hom neer, en 'n stem praat uit die hemel, "U is my geliefde Seun in wie Ek 'n welbehae het" (Mark. 1: 9-11).

Uit hierdie teksgedeelte word sekere dinge duidelik. Hier word van drie verskillende Persone gepraat. Die konsep van die Drie-eenheid is dat God uit drie Persone bestaan wat eintlik een in wese en een van natuur is:

- a) Jesus
- b) Die Heilige Gees
- c) Die Vader (geïmpliseer deurdat Hy sê: "My geliefde Seun").

God is 'n Drie-eenheid van Persone: Die Vader, die Seun en die Heilige Gees. Die Vader is nie dieselfde Persoon as die Seun, en die Seun is nie dieselfde Persoon as die Heilige Gees, en die Heilige Gees is nie dieselfde Persoon as die Vader nie. Hulle is verskillende Persone, maar hulle is almal een God.

Hulle bestaan uit een Wese en is in absolute harmonie. Hulle is gesamentlik ewig, gesamentlik gelyk en gesamentlik almagtig. As een van die Drie-eenheid weggehaal word, sal dit nie meer God wees nie. God is ook nie een Persoon nie, byvoorbeeld Vader, met Jesus as skepping en die Heilige Gees as 'n krag nie. God is ook nie een Persoon wat drie vorme aanneem nie, byvoorbeeld, die Vader wat die Seun geword het, en die Seun wat die Heilige Gees geword het nie. Ook is die Drie-eenheid nie drie verskillende gode nie. God is 'n God van gemeenskap en dit word weerspieël in Sy Drie-enigheid, want die Vader het nooit alleen bestaan nie, Hy was altyd in gemeenskap met die Seun en die Heilige Gees. Die verhouding wat die Drie-eenheid het, is 'n eenheid van Persone.

Wanneer Karl Barth (in Peterson 2005:45) die Drie-eenheid beskryf, dan gebruik hy 'n metafoor van 'n Griekse dans, "*perichoresis*." Hy beskryf dit as 'n volksdans waarby drie dansers betrokke is. Die musiek begin en die dansmaats hou mekaar se hande vas en hulle beweeg in 'n sirkel. Wanneer die een wat die pas aangee die teken gee, dan word die hande gelos en die maats word geruil en hulle dans weer voort, die tempo word vinniger, en die maats beweeg gemaklik, terwyl elke persoon sy eie identiteit behou. *Perichoresis* beteken: *peri*= around; *choresis*= dance.

Wanneer ons God as Drie-enig verstaan, sal dit 'n invloed op die identiteit van die kerk hê want, in die Drie-eenheid, het God die Vader 'n verhouding met die Seun, en die Seun het 'n verhouding met die Vader, en die Heilige Gees het 'n verhouding met die Vader en die Seun, en die kerk het 'n verhouding met die Drie-eenheid.

Missionele gemeentes is gemeentes van die toekoms en hulle is besig om 'n verskil te maak omdat hulle hul identiteit baseer op die Trinitariese verstaan van God, d.w.s. as God in gemeenskap met die ander Persone van die Drie-eenheid. Hoe ons God sien, is hoe ons die kerk sal sien, en dit is hoe ons die wêreld sal sien. God se Triniteit moet die bril wees waardeur ons kyk indien ons missionaal wil wees.

Alles wat ons as gemeente doen met betrekking tot aanbidding, woordverkondiging, lering, besluitneming, gemeentelike strukture, leierskap, ensovoorts, moet binne die raamwerk van God die Vader, Seun en Heilige Gees geskied, want dit sal bepaal wie ons is en wat ons doen.

4.4 IDENTITEIT VAN DIE KERK

Om die identiteit van die kerk te verstaan, moet ons verstaan wat dit beteken om kerk te wees. Ignatius van Antioch het (in Volf 1998:129) gesê: "Wherever the Spirit of God is, there is the church, and all grace".

Die Gees verenig die uitverkorenes met die Drie-enige God. Miroslav Volf (1998:136) gebruik Matteus 18:20 as basis om te bepaal wat die kerk mis, wanneer hy sê: “Where two or three are gathered in Christ’s name, not only is Christ present among them, but a Christian church is there as well, perhaps a bad church, a church that may well transgress against love and truth, but a church nonetheless.”

“... waar twee of drie in my Naam vergader, daar is Ek in hulle midde” (Matt. 18:20). Uit hierdie teksgedeelte is dit duidelik dat die kerk eerstens ’n vergadering van mense is. Dus is die kerk ’n spesifieke vergadering wat by ’n spesifieke plek bymekaar is om op die Naam van Jesus Christus te roep.

’n Belangrike voorwaarde om kerk te wees is dat die mense in die Naam van Jesus Christus moet vergader; dit is ’n voorvereiste vir die teenwoordigheid van die Heilige Gees. Die naam Jesus Christus identifiseer die Persoon met wie ons as gemeente vergader. Daarom maak die apostel Paulus die volgende stelling in Romeine 16:16: “Die gemeentes van Christus groet julle.” Deur hierdie stelling erken die apostel dat die kerk die kerk van Jesus Christus is, en sonder Jesus Christus kan daar geen kerk wees nie want Hy is die bepalende faktor. Wanneer mense in die Naam van Jesus vergader, is dit om hulle geloof in Hom as Here van hulle lewens te bely. Sonder geloof in Christus as Saligmaker kan daar geen kerk wees nie. Sonder gesonde leerstelling kan daar nie ’n kerk wees nie.

Elke gemeente wat in die Naam van Jesus Christus as Saligmaker en Here vergader om hulle geloof deur die doop en die heilige nagmaal openlik te bely, en wat vir alle mense en vir alle kerke oop is, is ’n ware kerk waar die Here teenwoordig is.

4.5 DIE KERK AS BEELD VAN DIE DRIE-EENHEID

Om vandag kerk in die wêreld te wees, behels meer as om net die evangelie te verkondig. Om vandag gemeente na die beeld van die Drie-enige God te wees, moet ons holisties betrokke wees by die nood van die gebrokenes, lydendes, uitgeworpenes en agtergeblewenes. Net soos ons by hulle geestelike behoeftes betrokke is, moet ons ook by hulle daaglikse behoeftes betrokke wees.

By die Internasionale Sendingkommissie se konferensie in Jerusalem in 1928 is die volgende stelling gemaak: “The church should do more than just provide an ambulance service, it should get involved in rural reconstruction” (Bosch:1991:356).

Rondom ons soek mense na nuwe betekenis in die lewe en dit is waar die kerk met identiteit 'n verskil kan maak deur die visie van die heerskappy van God te beklemtoon as 'n realiteit.

The Enlightenment Creed taught that every individual was free to pursue his or her own, irrespective of what others thought or said. We need to retrieve togetherness, interdependence, symbiosis. The individual is not a monad, but part of an organism. Only together is their salvation and survival. The psychology of separateness has to make way for an epistemology of participation. The me generation has to be superseded by the us generation (Bosch:1991:362).

Die kerk kan nie in isolasie van die wêreld staan nie, ons is in die wêreld, maar nie van die wêreld nie. As kerk kan ons nie net ons eie individualistiese belange najaag nie, ons moet die belange van die koninkryk van God uitdra en bevorder. Wanneer ons koninkryk-georiënteerd is, dan praat ons van gemeenskaplike belange.

Die apostel Paulus beskryf dit so mooi wanneer hy sê: “Maar nou is daar wel baie lede, maar net een liggaam. En die oog kan nie vir die hand sê, ek het jou nie nodig nie, of ook die hoof vir die voete nie, ek het julle nie nodig nie. Maar veel eerder is die lede van die liggaam noodsaaklik wat die swakste lyk” (1 Kor.12:20-22).

Vandag in die Weste, het die kerk sy bevoorregte posisie verloor en, vandag in sommige dele van die wêreld, is dit eerder 'n las as 'n bate om 'n Christen te wees. Kerkwees vandag vra 'n nuwe verstaan. Ons leef in 'n periode van krisis, oorgang en transformasie, maar dit is ook die beste geleentheid om waarlik kerk te wees. Die Japannese betekenis van krisis is die punt waar *gevaar* en *geleentheid* ontmoet (Bosch, 1991:3). Daarom moet ons 'n paradigmaskuif maak vanaf die verlede na die toekoms, vanaf tradisioneel na transformasie.

Pous Johannes (in Bosch, 1991:367) het in 1963, hierdie woorde voor sy dood geuiter: “Today’s world, the needs made plain in the last years ... and a deeper understanding of doctrine have brought us to a new situation It is not that the Gospel has changed, it is that we have begun to understand it better.” Ons verstaan van die rol van die kerk na die beeld van die Drie-eenheid maak 'n verskil in ons siening van hoe die kerk behoort te wees in 'n veranderde wêreld. Die kerk word *uit* die wêreld geroep en teruggestuur *na* die wêreld om 'n verskil te maak en, in die proses, moet mure afgebreek word en grense moet oorgesteek word, want waar grense oorgesteek word, daar is die koninkryk van God.

Bosch (1991:390) sê die volgende oor die kerk: “It is not the church that has a mission of salvation to fulfill in the world, it is the mission of the Son and the Spirit through the Father that includes the church.” Wanneer die kerk weet wie sy is, sal sy haar rol ten volle vervul.

Snyders (in Bosch 1991:378) sê: “We are called to be kingdom people, not church people.”

Kingdom people	Church people
Kingdom people seek first the Kingdom of God and its justice.	Church people often put church work above concerns of justice, mercy and truth.
Kingdom people think about how to get the church into the world.	Church people think about how to get people into the church.
Kingdom people work to see the church change the world.	Church people worry that the world might change the church.

4.6 IDENTITEIT EN KULTUUR VAN BREAKTHRU GEMEENTE

4.6.1 Inleiding

Dit is belangrik om 'n gemeente se identiteit en kultuur te verstaan wanneer die skuif van instandhouding na gestuurdheid plaasvind. Wanneer ons as gemeente die wil van God wil doen en diensbaar wil word, kan ons nie bly soos ons is nie; ons moet uit ons gemaksones kom en verstaan dat die gemeente die liggaam van Christus is.

Wanneer 'n gemeente se identiteit en kultuur baie duidelik verstaanbaar is, byvoorbeeld wat hulle glo, wat hulle waardes en beginsels is, en waarom hulle sekere dinge doen, kan dit 'n deurslaggewende rol speel in die konteks waar hulle die lig van die wêreld en die sout van die aarde moet wees.

'n Gemeente moet 'n duidelike boodskap in die gemeenskap waar hulle arbei kan uitstuur, want die gemeente is immers geroep met 'n heilige roeping om die liggaam van Christus op die aarde te wees.

Baie faktore gee aanleiding tot die identiteit en kultuur van 'n gemeente, byvoorbeeld die demografie, maatskaplike konteks, die geskiedenis van die gemeente, en sy tradisies, uitkyk op die lewe, geboue, aktiwiteite, simbole, rituele en stories.

In *Constructing local theologies*, maak Robert Schreiter (2004: hfst.2:22) die volgende stellings:

Local theology is the dynamic interaction among gospel, church and culture. The gospel raises questions about the community context who speaks for the community and brings to expression its response to the gospel.

The church raises questions about the relation to other churches, for instance, how does the local church interact with the experience of other Christian communities past and present? The question of tradition is being raised here.

Gospel and church find themselves interacting within culture, the third root feeding into local theology. Questions both of identity and of social change come to the fore.

’n Gemeente se kultuur kan nie in isolasie van die gemeenskap ontwikkel nie, want net soos ons na die die stem van die Here luister, moet ons ook na die gemeente luister, sodat ons kan verstaan wat die waardes, behoeftes, beginsels, belangstellings en simbole van die gemeente is.

4.6.2 **Plek van Breakthru in die sosiale konteks** (Hendriks, 2004:117)

Die Breakthru gemeente word gesien as ’n Pinkstergemeente wat glo in die werking van die Heilige Gees, en ons beoefen dit ook prakties. Verder verkondig ons die goeie nuus van die voltooide werk wat Christus op die kruis bewerkstellig het, asook sy opstanding uit die dood. Ons word ook beskou as ’n gemeente wat baie op Christologie, Soteriologie en Pneumatologie ingestel is.

As Breakthru geloofsgemeenskap glo ons dat Jesus Christus die sleutel tot die sending van God is, want God het sy Seun gestuur nie om die wêreld te veroordeel nie, maar sodat die wêreld gered kan word. Ons word beskou as ’n Pinkstergemeente wat uitreik na ongelowiges, sodat hulle ’n persoonlike oorgawe moet maak tot Jesus Christus as Verlosser en Saligmaker. In ’n sekere mate oorbeklemtoon ons die funksie en rol van die Heilige Gees.

Ons leuse “every member a minister” het al ’n refrein in ons gemeente geword, nie net by die pastore en kerkraad nie, maar elke lidmaat het ’n gawe ontvang om diensbaar te wees. Die Breakthru gemeente het sover gegaan om dienste wat gewoonlik net vir lidmate beskikbaar was, ook aan buitestaanders te lewer. Ons behartig nie-lidmate se troues en begrafnisse en stel ook ons gebou beskikbaar vir die gemeenskap teen ’n minimale fooi. Verder het ons kospakkies begin uitdeel aan behoeftiges en ook die gemeenskap met raad en leiding bygestaan, wanneer hulle deur trauma en krisis gegaan het al was hulle nie lidmate nie.

Mense van die gemeenskap is selfs deur die polisie, skole en howe vir berading na ons verwys en ons is selfs genader in gevalle van gesinsgeweld, aangesien ons situasies vertroulik en met integriteit hanteer.

4.6.3 **Aktiwiteite van die gemeente** (Hendriks, 2004:135)

Die Breakthru Gemeente is 'n Pinksterkerk wat baie gemeenskap-georiënteerd is. Ons eredienste op 'n Sondagoggend is vir die opbou van die gelowige gemeenskap, aanbidding tot eer van God, en ook om uit te reik na die vreemdelinge en ongelowiges. Maandagaande is daar huisgodsdienste, waar elke lidmaat met sy gesin by hul woning stiltetyd hou.

Dinsdagaande is daar gemeentebiduur en Woensdagaande is daar omgegroepe in die verskillende areas. By al hierdie geleenthede is die fokus die boodskap van die Sondag se erediens, om dit by jou huis te bepeins, as gemeente by die biduur daaroor te bid, en dit in jou omgegroep te bespreek en die boodskap deur die week uit te leef.

As gemeente besef ons die belangrikheid van gebed en somtyds het ons seisoene van gebed, waar ons alle aktiwiteite afstel en vir drie weke, en selfs tot drie maande, net vas en bid, want ons glo dat alles in die gemeente sy oorsprong in gebed moet hê. Aanhoudende en volhardende gebed bring resultate.

By Breakthru gemeente is die vertrekpunt hoe ons as leierskap funksioneer, gebaseer op Spreuke 15:22, "Planne misluk sonder beraadslaging, maar deur die veelheid van raadgewers kom dit tot stand." Ons beraadslaag met mekaar en probeer konsensus bereik wanneer besluite geneem moet word. Tans funksioneer ons as 'n leierskapspan bestaande uit pastore en ouderlinge. Die ouderlinge is ook verantwoordelik vir die geestelike versorging van die gemeente in die verskillende areas.

Die areas is verder verdeel in omgegroepe en die ouderlinge moet lidmate identifiseer wat opgelei kan word om as selleiers dienswerk te verrig. Die ouderlinge is verder ook departementele leiers en hulle is die skakel tussen die kerkraad en die verskillende departemente wat insluit: die vroueaksie, jeug, kinderkerk en musiek-departement. Hulle moet op 'n twee maandelikse basis aan die kerkraad verslag doen. Die leierskap funksioneer op 'n konsensus-benadering en die senior pastoor is, uit hoofde van sy roeping as visiedraer, die voorsitter van die kerkraad.

4.6.4 **Simbole van die gemeente** (Hendriks, 2004:136)

Simbole, soos die kruis, die Heilige Nagmaal en die doop, verteenwoordig ons assosiasie met 'n werklikheid wat groter as die fisieke werklikheid is.

a) *Die kruis:* By Breakthru simboliseer dit vir ons die verlossing wat Jesus Christus vir ons bewerkstellig het, deurdat Hy vir ons sondes gesterf het. Die kruis is op die voorkant van die kansel prominent uitgegraveer, sodat ons dit gedurig moet raaksien en nooit moet vergeet van die dure prys wat betaal is en die lyding wat Hy deurgemaak het nie.

b) *Die heilige nagmaal:* Die simbole van brood en wyn bring ons in aanraking met die lyding van Jesus Christus en ons verlossing. Wanneer ons dit by Breakthru gebruik, dan herdenk ons Sy dood en ons doen dit tot gedagtenis aan Hom, en ons sê ook dankie vir die genade wat ons ontvang het om 'n kind van God te wees. Die manier hoe ons dit doen, weerspieël ons dankbaarheid en ons saamwees as die liggaam van Christus. Eers word die oues van dae vorentoe geroep en 'n spesiale plekkie voor in die kerk word vir hulle gereserveer. Daarna word hulle eerste deur die kerkraad bedien, en dan word die gemeente bedien. Selfs die groter kinders van die kinderkerk, wat verstaan waaroor die Nagmaal gaan, word bedien. Daarna sal die pastoor die kerkraad bedien en hyself sal laaste die brood en die wyn neem want ons demonstreer hiermee 'n dienskneg tipe leierskap wat Jesus vir ons as voorbeeld nagelaat het. Wanneer die hele gemeente bedien is dan eet almal die brood en drink die wyn.

As gemeente drink ons druiwesap by die Nagmaal om nie vir ons lidmate, wat aan drank verslaaf was, in versoeking te lei nie, want in ons bruigemeenskappe is die misbruik van drank, veral soetwyn, nog 'n groot ewel wat baie huise verwoes en dit is ook verantwoordelik vir die meeste misdade wat naweke in ons woonbuurte gepleeg word. Ons bruin gemeenskap ly nou nog onder die vloek van die dopstelsel, en daarom tree ons voorkomend op met die Nagmaal wyn.

c) *Die doop:* Die doop deur middel van onderdompeling in water is 'n uiterlike teken, 'n tipe van 'n begrafnis van wat met my by wedergeboorte gebeur het. Die ou mens het afgesterf en ek is nou 'n nuwe mens in Christus. Verder is dit ook 'n teken van gehoorsaamheid. By Breakthru het ons selfs 'n ingeboude doopbad op die verhoog waar voornemende kandidate gedoop kan word.

- d) *Togas*: Ons leuse by Breakthru is, “every member a minister.” As leierskap, bemoedig ons lidmate om hulle gawes en talente te ontwikkel, dus vereenselwig ons onself as deel van die gemeente. Ons probeer om nie leierskap uit te oefen deur ons titels, of togas wat ons dra nie, maar wel deur ’n dienskneg-gesindheid te handhaaf, verhoudings te bou, en te lei deur ons voorbeeld. Ons dra wel nie togas by eredienste, begrafnisse, of troues nie, maar wel ’n netjiese pak klere, geskik vir die geleentheid.

4.6.5 Rituele van die gemeente (Hendriks, 2004:137)

Rituele is formele seremonies en vaste gewoontes van die gemeente. Dit betrek die mens se sintuie en is een van die sterkste en mees basiese uitdrukkings van teologie en geloof. Die erediens Sondagoggende by Breakthru is die mees algemene en bekendste ritueel, want lidmate wat nooit by ’n biduur of ’n omgegroepe opdaag nie, sal vir ’n erediens opdaag en op sy/haar gereelde plek sit. Sommige lidmate kom net uit gewoonte kerk toe, om hul offers te gee en hulle gesigte te wys maar, deur die week, is hulle soos duikbote!

Nog ’n ritueel by ons gemeenskap van Wellington is die begrafnisdiens op Sondag. Om ’n graf vir ’n begrafnis op ’n Sondag in Wellington te bespreek, is die duurste opsie en, gedurende die week en op Saterdag, is dit goedkoper. Baie lidmate verkies egter om op Sondagmiddag begrafnis te hou, want hulle wil vir die families van ver ook die geleentheid gee om die begrafnis by te woon. Dus, na ’n Sondag se erediens, dan wag die begrafnisdiens, wat op die laaste tussen 16.00 en 16.30 klaar maak. Daarna is daar tee of kos vir familie en vriende wat van ver gekom het, en die pastoor moet ook daar sy teenwoordigheid laat geld.

Troues wat by Breakthru behartig word, word gewoonlik op Saterdagmiddag vanaf 13.00 of 14.00 gehou; daarna is die onthale vanaf 17.00 of 18.00. Om dit te verander is om ’n hele jaar se werk ongedaan te maak. Dit is soos die mense dit verkies, en daarby moet ingeval word. Meestal (by al die troues wat die navorser behartig het) kom mense laat vir hul huwelik - ’n ritueel op sy eie!

4.7 BREAKTHRU SE KULTUUR (Hendriks, 2004:105-106)

4.7.1 Inleiding

Om 'n gemeente se kultuur te bepaal, moet die huidige kultuur eers bestudeer word. Die rede is dat daarteen gewaak moet word dat buitestaanders wat met die huidige kultuur onbekend is, besluite en aanpassings maak wat hulle dink goed vir die gemeente is. Die kultuur wat in die gemeente ontwikkel word, moet die koninkryk van God te weerspieël.

Enige benadering tot 'n gemeentelike kultuur moet holisties gedoen word. 'n Persoon kan nie net op sekere aspekte van 'n kultuur konsentreer en die ander uitsluit nie. Daar moet op die positiewe sowel as die negatiewe aspekte van 'n kultuur gefokus word vir 'n gebalanseerde uitkyk.

Robert Schreiter (2004:42), meld dat, wanneer 'n plaaslike kultuur benader word, moet ook die dinge aangepreek word wat die identiteit van die betrokke kultuur gevorm het, want, sê hy, gewoonlik word 'n kultuur deur “group-boundary formation and world-view formation” gevorm. Vroue en kinders, die magteloses in 'n gemeente, moet na geluister en betrek word wanneer 'n kultuur verander of geskuif word.

In die bestudering van 'n gemeente se dominante kultuur, verwys Lois Barret (2004) in haar boek, *Treasures in clay jars*, na 2 Korintiërs 4:7: “Maar ons het hierdie skat in erdekruie, sodat die voortreflikheid van die krag van God mag wees en nie uit ons nie.”

Dan verwys sy na die agt patrone van die gestuurde kerk om 'n gemeente se kultuur te beskryf, omdat sy glo dat 'n missionale kerk 'n gemeente is wat deelneem in God se sending op aarde. Die agt patrone is vir die navorser 'n baie bruikbare skema om BRCC se kultuur te beskryf.

4.7.2 Agt patrone om Breakthru se kultuur te beskryf (Barret *et al*, 2004:80-125)

4.7.2.1 Ontdekking van 'n gemeente se roeping

Aan die hand van etnografiese onderhoude wat in die gemeente gevoer is, het dit duidelik na vore gekom dat Breakthru Gemeenskapskerk 'n vriendelike familie is. Ons gee om vir mekaar en die lidmate ervaar warmte. Die omgee is nie bloot 'n na-binne gerigtheid nie, want woorde soos gasvry en welkom word gereeld gebruik - 'n duidelike aanduiding dat ons die vreemdelinge hartlik verwelkom.

Ons skram ook nie weg van die risiko om weg te breek van tradisie nie. Sommige lidmate sien ons as 'n familiekerk, aangesien baie families in die kerk aanwesig is. Ons is 'n gemeente wat God eerste plaas en ernstig soek om Sy wil te doen. Ons besef

dat die gemeente aan God behoort en dat Hy ons as die sout en lig in ons gemeenskap wil gebruik.

Die sleutelwoord in ons soeke na die roeping van ons gemeente is: *every member a minister*.

4.7.2.2 Bybelse formasie en dissipelskap

Die gestuurde gemeente is een waar alle lidmate geleer moet word hoe om 'n volgeling van Christus te wees en die Woord van God is van kardinale belang in die groeiproses van elke gelowige.

By Breakthru Gemeenskapskerk staan die Woord van God baie sentraal en dissipelskap word hierop gebaseer wanneer lidmate mekaar onderling toerus en leer. Lidmate word effektief bemagtig en ons leuse is: *every member a minister, each one, reach one, teach one*.

Lidmate weet dat ons moet uitgaan in die gemeenskap en die Woord van God uitleef. Hulle moet nie net hoorders van die Woord word nie, maar daders van die Woord wat nie net gepredik word nie, maar gedemonstreer word deurdat lidmate mekaar aanspoor om navolgers van Christus te word in woord en daad. Breakthru gemeente wil nie net aktiewe lidmate hê nie, maar getroue dissipels van Jesus Christus.

Die manier waarop ons dit doen, is dat die Sondag erediens die plek is waar die pastoor leiding en direksie gee, wat deur Dinsdagaand se gemeente-biduur opgevolg en verder bespreek word deur die omgegroepe wat Woendae in verskeie areas byeenkom. Die departemente word ook aangespoor om hul aktiwiteite in ooreenstemming met die week of maand se tema aan te pas. Die maatstaf wat ons gebruik, is die volgende: Is dít wat ons doen Bybels, relevant, en effektief, en is dit die wil van God?

Ons strewe is gedurig dat die Skrif ons aktief moet verander, sodat ons nuut kan dink en grense kan oorsteek.

4.7.2.3 Die neem van risiko's as 'n “kontrasgemeenskap”

Die gestuurde gemeente is een wat leer wat dit is om risiko's te neem wanneer dit by die evangelie van Christus Jesus kom, want ons identifiseer met Sy lewe, dood en opstanding.

Breakthru Gemeente het gekies om 'n "kontrasgemeente" te wees deurdat ons risiko's neem wat gebaseer is op die prioriteite van die evangelie en God se wil, in kontras met die gemeenskap se prioriteite.

Ons het finansiële, fisiese en maatskaplike risiko's geneem deurdat ons as gemeente 'n afgebreekte en bouvallige gebou in 'n besigheidsarea gekoop het, wat berug was vir gereelde inbrake en misdadige elemente, en waar geboue al vir jare leeg gestaan het, omdat die besighede nie meer winsgewend was nie, en misdaad te veel geword het.

Ons het hierdie gevandaliseerde gebou in die berugte area van Hillcrest omskep in 'n suksesvolle gemeente om die evangelie tot op die drumpel van die gemeenskap te bring. Ons het van die euwels in ons area daadwerklik aangespreek deur die prediking van die Woord van die Here, asook met ons betrokkenheid by plaaslike gemeenskapsorganisasies.

As gemeente het ons dinge begin aanspreek waaroor ander mense nie so uitgesproke sou wees nie. Ons gemeente het 'n aansoek vir 'n dobbellisensie skriftelik teëgestaan in samewerking met die plaaslike gemeenskap wat 'n petisielys opgestel het. Ons het ook die aansoeke vir dranklisensies in ons woonbuurt teëgestaan en ons sterk uitgespreek tot in die Munispale Raad, asook in die Gemeenskaps-polisiëringsforum oor die morele verval in ons gemeenskap.

Ons het hard probeer, maar was 'n eensame stem roepende in die woestyn, dus is die dobbellisensie toegestaan.

By twee geleenthede is ons telefoondrade afgesny en was die kerk kantoor vir byna twee maande sonder telefoonverbinding weens "tikgebruikers" wat dit afgesny en by die skrootwerf vir geld vir dwelms verkoop het. Ja, ons het al baie risiko's geneem vir die evangelie, maar die Here het ons nog altyd meer as oorwinnaars laat wees.

In ons strewe om getrou te wees in ons roeping om in ons gemeenskap 'n verskil te maak, spreek ons deur woorde en dade onreg aan, asook deur middel van die prediking van die evangelie. Ons pak ook projekte aan om die maatskaplike, ekonomiese en misdaadprobleme aan te spreek.

Verder is ons deel van die gemeenskap, aangesien ons gemeentede almal in dieselfde areas woonagtig is, die kinders dieselfde skole bywoon, en baie van hulle ouers by dieselfde fabriek werk. Ons ontmoet baiekeer by dieselfde funksies, en party van ons is familie van mekaar.

Ons het 'n begroting waarop ons werk maar, wanneer behoeftes in die gemeente en selfs in die gemeenskap ontstaan, het die dagbestuur die mandaat van die kerkraad om op te tree en hulp te verleen op welke wyse dit benodig word.

4.7.2.4 Aktiwiteite wat demonstreer wat God se wil vir die wêreld is

Hoe gelowiges leef onder mekaar moet die spieël vir die wêreld wees wat God vir hulle beoog. In sy boek, *Life together*, sê Dietrich Bonhoeffer (in Barret *et al.*, 2004:84): “The Christian community is the setting in which the gospel proclamation materializes, that is, where it can be seen, felt, heard and tasted.”

In ons gemeente probeer ons om te luister na mekaar deurdat ons veilige ruimtes skep waar gemeentede as gelowiges die vaardigheid kan beoefen om met respek na mekaar se menings en standpunte te luister, en kan waag om in liefde van mekaar te verskil.

As leierskap probeer ons om 'n kultuur van openheid, deursigtigheid en vertroue vir die gemeente te skep deurdat ons op 'n maandelikse basis dagbestuursvergaderings, tweemaandelikse kerkraadsvergaderings, en jaarlikse gemeentevergaderings hou. In elke area is daar ook 'n arealeier wat daaglik verantwoordelikheid aanvaar vir die lidmate onder sy toesig. Daar is ook 'n voltydse pastoor by die kerkkantoor wat vir die gemeente, asook vir die gemeenskap, op 'n afspraakbasis beskikbaar is.

Die gemeente word ook aangemoedig om verhoudings met mekaar te kweek, aktief met die nood van ander betrokke te word, en om mekaar se laste op 'n geestelike maar ook op 'n praktiese wyse te dra, en daar word geleenthede deur leierskap geskep waar mense betrokke kan wees.

Breakthru gemeente probeer om op verskillende maniere grense oor te steek, soms as die “sout van die aarde,” onsigbaar en agter die skerms, en baiekeer as die “lig van die wêreld,” sigbaar en in die publieke oog. Ons doen dit met vriendelikheid, warmte, gasvryheid, hulpvaardigheid en omgee-liefde.

Ons beklemtoon onvoorwaardelike aanvaarding van elke mens vir wie hy of sy is, sodat almal kan voel hulle is waardevol. Ook vreemdelinge moet in ons teenwoordigheid op hul gemak kan voel.

As gemeente lewer ons 'n liefdesdiens aan almal wat in nood is, ongeag of hulle lidmate of vreemdelinge is. Die tipe hulp wat ons tans verleen, is 'n lewensvaardighedsprogram vir jeugmisdadigers in vennootskap met die Nasionale Instituut vir Misdaadvoorkoming en die Rehabilitasie van Oortreders (NIMRO), die verskaffing van ons kerkgebou aan die Departement Maatskaplike Dienste vir die registrasie van maatskaplike toelaes, en die Suid-Afrikaanse Nasionale Raad vir Alkohol- en Dwelm-afhanklikheid (SANRA) bedryf ook hul satellietkantoor vir die Wellington area uit ons kerkgebou. Ons glo aan die konsep, *saam is ons beter*.

4.7.2.5 ***Betekenisvolle aanbidding wat dien as getuienis***

In Barret (*et al.*, 2004:100) word die volgende stelling gemaak: “Missional worship is neither inwardly directed, meant to satisfy the participants, nor outwardly directed, intended to attract and evangelize the unchurched. Missional worship is God-directed.”

Betekenisvolle aanbidding moet op God gefokus wees. As 'n Pinkstergemeente, val die klem in aanbidding sterk op ervaring of emosie van buitengewone aard waarin die mense deur die Heilige Gees aangeraak word. In 'n sin, is dit baie ekspressief en emosioneel en somtyds ontbreek 'n luisterende houding om net na God te luister, by Hom te vertoef, en tot rus te kom.

Intense, positiewe, emosionele ervarings is vir baie lidmate van Breakthru die kenmerk van sinvolle aanbidding. Hierdie emosionele ervarings het baie te doen met 'n persoonlike behoefte aan God wat tydens gesamentlike aanbidding, waar daar ruimte is vir die Heilige Gees se werk, bevredig word. Die *charismata* (spreek in tale en genesings) is vir sommige 'n teken van ware aanbidding.

Vir die navorser gaan betekenisvolle aanbidding oor meer as net 'n emosionele ervaring of persoonlike behoeftebevrediging. In betekenisvolle aanbidding is God die hoofkarakter en alle aandag en fokus moet op Hom wees.

Wanneer ons God aanbid, is dit 'n ope getuienis van die kruisiging en opstanding van Jesus Christus en verklaar ons ook God se komende heerskappy.

Aanbidding is ook 'n manier om die identiteit van die gemeenskap van die gelowiges te bevestig deurdat, in ons gemeentekultuur, gelowiges op 'n Sondagoggend van heinde en verre stroom om in die huis van die Here te wees om die Here te aanbid. Hulle kom nie soseer omdat die musiek uit die boonste rakke is, of die klankstel die beste op die mark is, en die sangers mooi sing nie. (Inteendeel, daar is sommige tye dat dinge nie reg verloop nie!) Hulle kom omdat hulle God wil aanbid en omdat die Here 'n verskil in hulle lewens gemaak het.

4.7.2.6 *Afhanklikheid van die Heilige Gees*

“Maar julle sal krag ontvang wanneer die Heilige Gees oor julle kom, en julle sal my getuies wees in Jerusalem sowel as in die hele Judea en Samaria en tot aan die uiterste van die aarde” (Hand. 1:8).

Breakthru is 'n Pinkstergemeente wat op die aktiewe betrokkenheid van die Heilige Gees in die daaglikse lewe van die gelowiges en die gemeente vertrou. Soms word die praktiese werking van die Heilige Gees oorbeklemtoon wat kan lei tot subjektiewe emosionele ervarings.

Maar, in die algemeen, is daar 'n uitreik na God en vir die manifestasies van die Heilige Gees. In Barrett (*et al.*, 2004:125) verskyn die volgende stelling oor gebed: “To pray your will be done is to submit ourselves to God, to be open to God’s testing and to God’s initiatives. Prayer is not about getting what we want, the fulfilment of our will; it is about learning what God wants, the bending of our will to God’s will.”

4.7.2.7 *Die reis na God se koninkryk*

Ons gemeente is nie die koninkryk van God nie, maar ons is slegs die voorsmaak van die koninkryk wat sal kom. Gevolglik is die gemeente op reis na die koninkryk en hulle moet haar rol as instrument, agent en teken van die deurbreek van God se heerskappy verstaan. Die Breakthru moedergemeente in Wellington het na Lutzville/Vredendal, waar ons 'n gemeente geplant het, uitgereik. Verder het ons ook 'n huis, wat dien as pastorie, gekoop, en 'n evangelis-egpaar, vir wie die kerk op 'n maandelikse basis finansieel ondersteun, afgesonder. Toe ons die geestelike en morele verval onder die mense sien, het ons as kerkraad besluit dat ons die koninkryk van God moet laat kom deur op 'n tasbare wyse 'n verskil in mense se lewens te maak. Ons het besef dat die gemeente God se agent is, en ons het geen koste, tyd, of mannekrag ontsien nie, want God se heerskappy moet deurbreek.

4.7.2.8 *Missionele gesag*

In 'n missionale gemeente moet kapasiteit in leiers, wat geloofsonderskeiding beoefen, gebou word, want hulle moet bereid wees om opofferinge te maak.

Die gesag van 'n gemeente lê in die visie, nie in die posisie, van die leier nie. Daarom moet die gemeente op die visie gefokus wees, dit is hul roepingsverklaring. Diegene wat in gesagsposisies in die gemeente is, moet gedurig in 'n proses van onderskeiding en besluitneming wees, want hulle is die draers van die visie van die gemeente en hulle moet die wil van God vir die gemeente onderskei.

Alle gesag kom van God, en Hy laat ons toe om namens Hom leiding te gee, maar die gemeente behoort aan God. Daarom is ons verantwoordbaar aan Hom en ons medeleiers.

By Breakthru Gemeenskapskerk is ons leierskapstyl gebaseer op Spreuke 11:14: “As daar nie goeie oorleg is nie, val 'n volk, maar in die veelheid van raadgewers is redding” en Spreuke 15:22: “Planne misluk sonder beraadslaging, maar deur die veelheid van raadgewers kom dit tot stand.”

Ons glo dat, wat goddelike leierskap betref, gaan dit nie om posisie of amp nie, maar die persoon moet die verantwoordelikheid neem, en die gesag hê om sy take uit te voer, maar hy moet op 'n deurlopende grondslag verantwoordbaar gehou word deur terugvoering te gee.

4.8 **TRANSFORMASIE VAN 'N KULTUUR VAN INSTANDHOUDING NA 'N KULTUUR VAN GESTUURDHEID**

“Congregations should recognize that they exist for the sake of those who are not members, as sign, instrument and foretaste of God's redeeming grace for the whole life of society” (Newbigin 1989:232-233).

Geestelike leiers moet besef dat ons nie hier is om die status quo te handhaaf nie; ons taak is om die gemeente te lei sodat hulle God se missie in die werêld kan vervul.

Ons leuse by Breakthru is (en dit het al 'n refrein geword), “every member a minister,” wat beteken dat elke lidmaat toegerus moet word om te verstaan wat hulle funksie in die gemeente is, en hoe hulle hul rol kan vervul. In hierdie toerusting van gemeentelêde word sterk klem gelê op dissipelskap, deur middel van 'n lewe van gebed en daaglikse wandel in die Woord.

Plaaslike gemeentes word geroep om weg te beweeg van instandhouding na gestuurdheid deur 'n proses van geestelike onderskeiding. Pat Keifert (2006:23) sê: “....each journey begins where you are, not where you should be or where the ideal church is or should be. The journey begins with, we are here now.”

Breakthru Gemeente doen sending deurdat ons die gemeente gedurig aanmoedig om mense na die kerk (die gebou) te nooi. In Pat Keifert se boek, *We are here now* (2006) maak hy melding dat ons nie net mense kerk toe moet nooi nie, maar ons moet kerk wees, met en onder ons vriende, bure, kollegas en selfs vreemdelinge. Ons moet betrokke wees in mense se alledaagse lewens.

Dit is waarom ons geroep is: om oor grense te gaan, waar Jesus nog nie bekend is nie, en Hom gaan bekendstel. As ons gemeente wil transformeer vanaf instandhouding na gestuurdheid, moet ons besef dit is God se missie.

Dus moet ons as missionale leiers leer om in die Woord te wandel, na mekaar te luister, en saam te bid om God se verwagte en beloofde toekoms te onderskei, en ook ons bekommernisse en vrese te erken wat ons verhoed om God se getrouheid te ervaar.

Everett Rogers (in Keifert 2006:54) maak melding van die proses van transformasie wanneer hy sê dat wanneer ons die proses van transformasie in 'n plaaslike gemeente aan die gang wil sit, dan moet ons die gemeente met kennis bemagtig om hierdie konsep te verstaan. Daarna moet ons 'n proses van oortuiging volg om mense geïnteresseerd te kry om ten minste hierdie weg te bewandel. Na die proeftydperk, moet daar 'n periode van implementering wees, waar strategiese beplanning gedoen word om vas te stel hoe ons die verandering sal aanpak. Na afloop van die implementeringsfase, sal die transformasie aanvaar of verwerp word. Wanneer dit aanvaar word, breek 'n nuwe tydvak in die gemeente aan op pad na gestuurdheid. Indien dit verwerp word, moet tyd aan die gemeente gegun word om weer die reis van geloofs-onderskeiding aan te pak, want mense verskil in hulle openheid vir verandering.

Pat Keifert (2006:87) sê die volgende oor verandering:

Attempts to bring forth change reveal two very different groups within a congregation: (1) those who need to see some immediate success and change in the life of the local church and (2) those who understand that this kind of change requires long term, deep, cultural engagement that seldom produces or is even

helped by quick fixes. These two groups of people often see each other as the enemy.

When they do, they can sustain long term conflict that prevents significant fulfilment of either of their desires. However, they might see each other as two very different but important elements of the community.

In die reis na transformasie van 'n gemeente se kultuur, sê Everett Rogers (in Keifert 2006:55-57) dat ons van die verskillende groepe op hierdie reis bewus moet wees. Daar is die innoveerders, die mense wat uitsien na verandering en bereid is om risiko's te neem. Dan is daar die vroeë aanpassers - hulle verstaan verandering en die meerderheid van aktiewe lidmate respekteer hulle. Die volgende groep was vroeër die meerderheid. Hulle was eers skepties en wou die status quo behou, maar wanneer hulle die positiewe uitkomst sien, is hulle bereid om saam te werk. Die laaste groep is die mense wat nie wil verander nie - hulle is die tradisionalistes.

Transformasie in 'n gemeente, aldus Keifert, is 'n proses en genoeg tyd moet gegun word om innoveerders, sowel as tradisionalistes, aan boord te kry, al sal daar spanning wees.

4.9 OORSIG VAN KULTUUR VAN BREAKTHRU

4.9.1 Inleiding

As pastoor van die gemeente sedert 2004, asook deur etnografiese onderhoude wat met lidmate gevoer is, het die navorser, deur deelnemende waarneming, die inligting oor die kultuur van Breakthru bekom.

Babbie en Mouton (2001:280) sê die volgende: "Ethnographic studies mainly use interviewing techniques and participant observation as methods of data gathering."

Om uit te vind hoe lidmate die kultuur van Breakthru sien, is 24 vraelyste met agt vrae opgestel en 24 lidmate is geïdentifiseer om hierdie vrae te beantwoord. Die vrae is uit die ongepubliseerde artikel van Marais & Taylor-Ellison (2007:5-6), "Push through the pain, the Spirit transforming churches across the world," geformuleer.

Die terme wat gebruik word, is uit Pat Keifert se boek, *We are here now* (2006).

- a) Families - hulle wat in beheer is van besluitneming en leierskap (F)
- b) Inside strangers: Lidmate wat dienste bywoon en deel neem in aktiwiteite (I)
- c) Outside strangers: Diegene wat onaktief is (O)
- d) Ouderdom: Word aangedui deur 'n syfer, naaste aan die ouderdom in terme van dekades (iemand wat 59 is, is 6)

e) Geslag: manlik en vroulik (M/F).

Die volgende 24 vrae is gedurende 2008 aan 24 mense afsonderlik gevra en hulle antwoorde is deur die navorser aangeteken. Die vrae is uit 'n ongepubliseerde artikel van Marais en Taylor-Ellison (2007:5-6) geformuleer. Hierdie etnografiese data verdiep ook Breakthru se identiteitsanalise.

Die opsomming van die terme vir die 24 persone, is as volg gedoen:

	Male/ Female	Inside/Outside stranger	Age
1)	F	I	6
2)	M	I	3
3)	F	I	3
4)	M	I	1
5)	M	I	5
6)	F	O	4
7)	F	I	4
8)	F	I	4
9)	F	O	5
10)	F	I	6
11)	F	I	5
12)	M	O	4
13)	F	I	5
14)	F	O	6
15)	M	O	3
16)	M	I	6
17)	M	I	5
18)	M	O	5
19)	M	I	3
20)	M	O	5
21)	M	I	4
22)	F	I	4
23)	F	I	1
24)	M	I	1

4.9.2 Vrae aan lidmate tydens onderhoude

- Beskryf die gemeente aan 'n nuwe persoon.
- Hoe leer gemeentelede wat dit beteken om 'n volgeling (dissipel) van Jesus te wees?
- Vertel iets wat illustreer hoe jy ervaar dat God teenwoordig is en hoe Hy werk in hierdie gemeente?
- Beskryf 'n ervaring van betekenisvolle aanbidding van God wat jy in die gemeente gehad het.

- e) Vertel van 'n situasie waarin jy en of ander mense by 'n probleem of konflik by die kerk betrokke was en hoe dit hanteer is.
- f) Wat maak jou angstig oor die toekoms van die gemeente, en wat gee jou hoop?
- g) Vertel hoe jy en ander voel oor die veranderinge wat in die afgelope 3-5 jaar in die gemeente plaasgevind het.
- h) Hoe voel jy en ander oor die veranderinge wat in die afgelope 3-5 jaar in die samelewing/ gemeenskap rondom julle plaasgevind het?

4.9.3 Eie opsomming van antwoorde: Breakthru

a) *Beskryf die gemeente aan 'n nuwe persoon.*

Die mense is wonderlik, ineengeskakel met 'n lieflike gesindheid. Die gemeente is baie vriendelik, daar is groot respek vir een en ander, en hulle is baie behulpsaam. Dis een groot familie waar almal vir mekaar omgee. Jy word as enkeling aanvaar vir wie jy is. Ons gee om vir ons medemens en dien die gemeenskap, en probeer om op elkeen se vlak (oud of jonk, arm of ryk) te kom. Ons is familie-geörienteerd.

Ons werk nie net met lidmate nie, ons leuse is *every member a minister*, met ander woorde, elkeen het 'n taak om te verrig en 'n gawe om te beoefen.

Ons is 'n baie geseënde en gedissiplineerde gemeente, want ons volg ons herder en leiers se voorbeeld. Ons is 'n gemeente wat God eerste plaas en ons soek altyd Sy wil vir ons lewens. Breakthru breek deur grense en tradisies en is gebou op Jeremiah 18:4, en ons reik uit na die gemeenskap. Almal is welkom; ons gemeente is ongelooflik, want elke week leer jy iets nuuts.

b) *Hoe leer gemeentelede wat dit beteken om 'n volgeling (dissipel) van Jesus te wees?*

Hulle kom weekliks kerk toe om na die Woord te luister, daar is getroue bywoning van dienste en 'n strewe na godsaligheid. *Every member a minister* is ons leuse om lidmate aan te moedig om die roeping wat God in hulle lewens geplaas het, uit te leef. Ons word geleer om te volg, ("to serve, not to be served") en om Jesus se voorbeeld te volg. Ons word geleer om die Here te vrees en Hom lief te hê. Verder leer ons deur God se Woord, ook deur ons pastore en ouderlinge se voorbeeld, en dan ook weeks-aande by ons seldienste. Ons leer deur mekaar te bemoedig, te voed met God se Woord, en deur met mekaar te sosialiseer.

c) Vertel iets wat illustreer hoe jy ervaar dat God teenwoordig is en hoe Hy in hierdie gemeente werk

Dit is God wat gebed beantwoord. Die Here het my voorsien van 'n nuwe werk, toe dinge vir my so donker gelyk het, en ek kan sien dat God teenwoordig is deur die groei in die gemeente. Daar kom gereeld mense tot inkeer en daar is geestelike groei in my lewe. Ons ervaar elke keer die teenwoordigheid van die Here in lofsang en aanbidding. Sondae sien ons hoe die Heilige Gees die diens oorneem en dinge gebeur wat onmoontlik gelyk het.

Die Woord van God gee lig en dit word fyn opgebreek, sodat jy dit kan verstaan en kan gaan toepas. Die Here werk wonderlik - dit is onbeskryflik - en ons ervaar God se teenwoordigheid so intens dat ek voel om myself vir Hom beskikbaar te stel en my alles vir Hom te gee.

Ons ervaar die teenwoordigheid van die Heilige Gees en hoe God deur mense werk. Byvoorbeeld, toe ek deur 'n krisis gegaan het en oorweeg het om nie vir Hom voort te gaan nie, het Hy mense gestuur om my te bemoedig. Die eenheid onder die leierskap en die wedersydse respek vir mekaar motiveer my. Mooi gesindhede bring God se teenwoordigheid.

Die gemeentetal groei, ook in statuur, en God werk bonatuurlik. Hy stort Sy Gees uit - die werking van die Heilige Gees is heerlik. Werksgeleenthede gaan oop vir mense en God is altyd by ons, om ons op die regte pad te lei.

d) Beskryf 'n ervaring van betekenisvolle aanbidding van God wat jy in die gemeente gehad het.

'n Niggie van een van die lidmate was betrokke by 'n lelike insident in die begin van die jaar, en sy is twee keer kerk toe saamgebring waar die Heilige Gees haar aangeraak het. Iemand anders het met probleme en baie seer in haar hart gekom maar, gedurende die aanbidding, het God haar aangeraak.

God se teenwoordigheid is so tasbaar en intens dat mense in hul binneste breek - in so 'n mate dat baie spontaan vorentoe gaan vir gebed.

Wanneer die gemeente in aanbidding is, voel mense nie dieselfde as toe hulle ingekom het nie, omdat hulle gestig en gebou word, want hul fokus is op God. Mense kom vorentoe vir gebed sodat God hul lewens kan verander, huwelike kan herstel en ook liggaamlik kan genees.

- e) *Vertel van 'n konfliktsituasie waarin jy en of ander mense by 'n probleem of konflik by die kerk betrokke was en hoe dit hanteer is.*

As lidmate word ons geleer om God se Woord te gehoorsaam en deur ons leierskap se voorbeelde word ons geleer om nie te veg nie, maar konflik op 'n goddelike en broederlike manier op te los. Soms moet ons die minste wees en ons reg afgee, ander kere is daar vergifnis en versoening. Baiekeer het ons saamgekom en net ons harte teenoor mekaar uitgepraat.

- f) *Wat maak jou angstig oor die toekoms van die gemeente en wat gee jou hoop?*

Daar is eintlik geen angstigheid by die lidmate nie aangesien ons 'n redelik jong gemeente is met baie uitdagings wat ons hoopvol aanpak. Die enigste angstigheid wat bespeur is was dat lidmate nie moes terugkyk en van die Here afvallig word nie. Die gemeentelide is baie positief ingestel op geestelike groei in hul persoonlike lewens, asook in die gemeente. Hulle is hoopvol dat ons betrokke bly by die gemeenskap as 'n anker in tye van nood en hartseer. Verder vertrou hulle dat ons na ongelowiges sal uitreik, dat ons met die gesonde lering van die Woord van God sal aanhou, die wil van God sal doen, en ruimte vir die werking van die Heilige Gees sal gee.

- g) *Vertel hoe jy en ander voel oor die veranderinge wat die afgelope drie tot vyf jaar in die gemeente plaasgevind het?*

Baie lidmate voel positief oor wat in so 'n kort tyd vermag is. God is besig om te werk in die persoonlike lewens van mense asook in die groei in die gemeente. Ons is dankbaar vir die genade en guns van die Here op die gemeente, die positiewe gesindheid en voorbeeld van die leiers en ons uitreikaksies in die gemeenskap. Die gemeente is amper soos een groot familie en die versoek is dat ons daarmee moet aanhou.

- h) *Hoe voel jy en ander oor die veranderinge wat in die afgelope drie tot vyf jaar in die samelewing/gemeenskap rondom julle plaasgevind het?*

Ons voel baie positief want toe ons gemeente aktief in die gemeenskap betrokke geraak het, het baie dinge in die gemeenskap begin verander. Een tikverkoper is uit ons gemeenskap verwyder. Die Here werk in die gemeenskap en God is besig om mense te bereik. Die gemeenskap is bewus van Breakthru omdat ons 'n gemeente is wat omgee.

4.10 LEESVERSLAG VAN DIE SUIDER-AFRIKAANSE VENNOOTSKAP VAN GESTUURDE GEMEENTES

a) *Beskryf die gemeente aan 'n nuwe persoon.*

Die opvallendste kenmerk van die gemeente is die vriendelikheid en warmte van omgeeliefde en respek (“een groot familie”) waarmee julle gemeentede aan mekaar verbind is. Ons kry die indruk dat julle 'n gemeente is wat gerig is op diens en hulp aan die gemeenskap waarbinne julle leef en julle word as hulpvaardig bestempel. Wat die fokus van jul bediening betref, kry ons die indruk dat julle nie net met juiself in 'n bediening *aan* lidmate besig is nie, maar dat lidmate mede-verantwoordelik gehou word vir bediening *deur* lidmate. *Every member a minister.*

Omgeeliefde is tans een van die opvallendste gawes wat in julle gemeentekultuur uitdrukking vind. Dit word bevestig deur die vrug van hulpvaardigheid en diensbaarheid wat daaruit voortvloei. Dit vorm 'n direkte teenvoeter vir die samelewing waarin julle leef, en wys heen na die heerskappy van God wat deur julle konkreet inbreek in die wêreld. Watter soort hulp en diens gee julle?

Julle het reeds die grense oorgesteek, soos blyk uit julle onvoorwaardelike aanvaarding van elke mens vir wie hy/sy is - iets waarmee baie gemeentes nog sukkel. Wat sou julle sê is die tradisionele grense wat julle gemeente reeds oorgesteek het, en wat is die faktore wat julle gehelp het om dit te doen?

Waarvoor sou julle sê roep die Here julle spesifiek? Hoe het julle besef waarvoor Hy julle roep en stuur? Wat beskou julle as die belangrikste taak: om nuwe bekeerlinge te maak en lidmate te werf, om of liefdesdiens te lewer aan almal wat nood het, ongeag of hulle na jul gemeente gaan oorkom of nie?

b) *Hoe leer gemeentede wat dit beteken om 'n volgeling (dissipel) van Jesus Christus te wees?*

Dis duidelik dat die Bybel by julle 'n sentrale plek inneem in die vorming van gehoorsame dissipels. Die plek waar dit hoofsaaklik gebeur, is in die erediens/prediking, maar ook kursusse en Bybelstudie dra by tot vorming, asook seldienste.

Ons sou graag meer wou hoor van spontane dissipelskap buite die gestruktureerde aksies van die gemeente, byvoorbeeld, in die daaglikse lewe, werkplek, ensovoorts Hoeveel klem plaas julle daarop?

Die gevaar bestaan altyd dat kursusse en programme uitwendige handeling kan word as dit nie in die spontane, praktiese gestuurdheid van die gemeentede wat dit bywoon, uitmond nie. Op watter wyses word die gemeente aangemoedig om hulle “kopkennis” oor dissipelskap met die daaglikse praktyk van die lewe (die hart en hand) te integreer? Hoe groot is die begeleidings- en ondersteuningsrol wat kleingroepe speel in die uitleef van mense se volgelingskap van Jesus?

c) Vertel iets wat illustreer hoe jy ervaar dat God teenwoordig is en hoe Hy werk in hierdie gemeente.

Die voorbeelde wat genoem word, gee blyke van ’n deurleefde bewussyn van die teenwoordigheid van God deur sy Gees in die gemeente. Iemand ervaar dat God se teenwoordigheid hom/haar daartoe bring om hom-/haarself tot beskikking van die Here te stel en sy/haar alles vir Hom te gee.

Beleef julle gemeentede dit meestal in ’n individuele sin, of het julle ook hierdie gewaarwording korporatief, d.w.s. as gemeente wat saamgeroep is tot toewyding en diens in die wêreld? Hoe help julle beleving van die teenwoordigheid van God binne julle geloofsgemeenskap julle om jul roeping uit te leef? Waar sien julle God aan die werk in jul omgewing en hoe werk julle met Hom saam? Hoe dra julle die vreugdevolle beleving van sy nabyheid en sy troue liefde en versorging wat julle onder mekaar ervaar in die samelewing rondom julle in?

d) Beskryf ’n ervaring van betekenisvolle aanbidding van God wat jy in die gemeente gehad het.

In julle gemeentekultuur val die klem in aanbidding sterk op ’n ervaring of emosie van buitengewone aard, waarin die mens se gees deur die Heilige Gees aangeraak word.

Vir ware aanbidding is ’n luisterende houding onontbeerlik. Hoe, en waar, ruim julle tyd in om na God te luister, om by Hom te vertoef, en tot rus te kom? Hoe skep julle doelbewus ruimte om God toe te laat om met julle as geestelike leierspan en as gemeente te praat? Hoeveel tyd spandeer julle in vergaderings en kleingroepbyeenkomste. en om rustig in die Woord te “wandel”?

Hoeveel tyd maak julle in julle eredienste en ander byeenkomste van besonderse liturgiese momente, rituele en simboliek gebruik om die gewaarwording van God se teenwoordigheid te verruim en te versterk?

Ons indruk is dat julle gemeentekultuur veral vir 'n ekspressiewe, gevoelsmatige spiritualiteit voorsiening maak, terwyl die respondent, wat verkies om stil voor Hom te leef, die aandag daarop vestig dat sommige mense se persoonlikheidsamestelling en temperament aan ander spiritualiteitstipes voorkeur gee.

In die lig van die stelling dat jy as enkeling aanvaar word vir wie jy is, hoe is julle algemene instelling teenoor diegene wat 'n andersoortige, miskien meer introverte persoonlikheid en geloofsbeweging het, en hoe maak julle voorsiening vir hulle behoeftes? Moet alle Christene eenders wees en optree?

e) Vertel van 'n situasie waarin jy en of ander mense by 'n probleem of konflik by die kerk betrokke was en hoe dit hanteer is.

Hier is nie baie tekens van ernstige konflik nie. Dit lyk nie asof julle konflik probeer vermy of ontken nie, maar eerder asof julle moeite doen om onenigheid wat opduik, op God se manier op te los.

Meningsverskille en konflik is deel van menswees. 'n Gemeente wat met hul gehoorsaamheid aan die opdrag van die Here erns maak, kan weerstand van binne en buite die gemeente te wagte wees, want mense verskil van gedagte en opinie.

Hoe en waar skep julle veilige ruimtes waarbinne gemeentede as gelowiges die vaardigheid inoefen om respekvol na mekaar se menings en standpunte te luister, en kan waag om in liefde van mekaar te verskil? Watter vaardighede is nodig om konflik konstruktief te kan hanteer? Watter leiersfigure in julle gemeente kry almal toerusting in hierdie verband? Watter gevare dink julle sou “magsvorming” in die leierskap vir 'n gemeente inhou? Hoe bou julle aan 'n kultuur van openheid, deursigtigheid en vertroue in die leierskap?

Hoe vry is gemeentede wat meer op die rand (buite die binnekring) staan, om met nuwe idees en inisiatiewe vorendag te kom? Word lidmate aangemoedig en bemaatig om betekenisvol aan die gesprek oor die roeping en rigting van die gemeente deel te hê?

f) Wat maak jou angstig oor die toekoms van die gemeente, en wat gee jou hoop?

By die respondente is daar geen angstigheid in die sin van kommer oor die toekoms van die gemeente nie. Diegene wat wel praat van angstigheid, bedoel dit in die sin van uitsien na die toekoms. Julle is geseën met uitsonderlik hoë vlakke van hoop, en dit genereer baie geestelike energie.

Volgens ons mening sal een van jul grootste uitdagings wees om die energie in die regte kanale te stuur in ooreenstemming met jul gestuurde roeping.

Hoe verstaan julle leierspan “groeï”? Hoe dink julle verstaan die meerderheid van die gemeente dit? By ’n vorige vraag het een respondent gesê: “Die gemeente groei in getal en in statuur.” Wat dink julle het die persoon met *statuur* bedoel?

Naas groei, is die enigste ander beeld wat ons teëgekom het, dié van die gemeente as ’n “lighuis.” Watter assosiasies roep dit by julle op, en hoe bring julle dit in verband met die gemeente en sy roeping?

Indien dit vir baie lidmate besonder belangrik is dat die gemeente se lidmatetal moet toeneem, wonder ons watter voordele hulle sien in groter getalle. Watter voordele hou ’n kleiner gemeente daarenteen in?

Ervaring leer dat daar soms ook vir ’n gemeente gevare aan die dramatiese toename in lidmatetal verbonde is. Dit kan ’n gemeente se blik na binne trek, en die drang na instandhouding van strukture verskerp. By julle het ons egter reeds van vraag 1 af ’n gerigtheid en fokus na buite, na liefde en dienslewering oor grense heen waargeneem, wat eintlik ’n bietjie in stryd is met hierdie blik na binne. Ons glo dat God julle reeds deur sy Gees gelei het op ’n uitwaartse pad, en dat julle nie moet toelaat dat die drang na groter getalle jul gedagtes oorheers of jul energie tap nie.

Waarom, sou julle sê, meet die meeste van julle ’n gemeente se “sukses”? Hoe dink julle as leierspan oor *strategiese beplanning*, en hoe verskil dit van *geloofsonderskeiding*? Watter benadering volg julle, en watter vrae stel julle om by ’n visie uit te kom? Wil julle sekerheid hê waarheen julle op pad is, of is julle bereid om ’n onseker pad met God te loop?

g) *Vertel hoe jy en ander oor die veranderinge wat in die afgelope drie tot vyf jaar in die gemeente plaasgevind het, voel.*

Die respondente se woorde skiet plek-plek amper tekort om te sê hoe positief en opgewonde hulle is oor al die groei en verandering wat oor die laaste paar jaar in die gemeente plaasgevind het. Hierdie positiewe gesindheid help om ’n dinamika te skep wat op die oomblik ’n besondere gawe is wat aan julle geskenk word.

Watter soort veranderinge sal julle nog meer help om julle roeping in God se koninkryk te gehoorsaam?

h) Hoe voel jy en ander oor die veranderinge wat in die afgelope drie tot vyf jaar in die samelewing rondom julle plaasgevind het?

Die gemeentede is daaglik bewus van die rampspoedige realiteite van 'n veranderde samelewing: misdaad, verkragting, moord op kinders, verarming, seks wat hoogty vier en dwelms is aan die orde van die dag. Terselfdertyd is daar 'n verantwoordelikeheid en roepingsbesef wat sê, ons is verteenwoordigers van God; ons gee om; ons wil by hierdie gemeenskap betrokke wees; ons wil vir mense 'n lewensanker in tye van nood en hartseer bied; ons kyk biddend na die situasie, want ons wil 'n verskil maak.

Daar is by ons geen twyfel nie dat die Here Jesus Christus julle reeds geroep het en gebruik om sy hart, sy hande, en voete in julle omgewing te wees. Julle moet egter saam as gemeente by Hom hoor: behalwe die plekke en mense na wie Hy julle reeds gestuur het, is daar nog ander werk? Of roep Hy net nog meer van julle om deel van hierdie bedieninge te word? Roep die Here julle om met ander gelowiges kragte saam te span en op nog meer vlakke van die samelewing sy liefde, wat julle so ruimskoots ervaar, te demonstreer?

Watter verskil dink julle maak die huidige bedieninge reeds in die lewens van die mense wat julle bedien? Vir die wat sukkel om in hierdie harde, wrede wêreld te oorleef, kon julle hul al die genade van die Here Jesus laat smaak? In wie se wanhopige bestaan kan julle 'n draer van hoop wees? Aan watter uitgeworpenes van die samelewing kan julle 'n tikkie selfrespek skenk? Wie is uitgehonger vir die egte liefde van Christus?

Het julle juis al ooit afgevra wat julle alles kan doen waarvoor geld nie nodig is nie? Party mense dink ons moet te midde van al die geweld, drankmisbruik, dwelms en vroue- en kindermishandeling maar net bid tot die Here dat Hy moet intree en help. Wat dink julle is die waarskynlikste manier waarop die Here in julle omgewing gaan intree en help? Wie sal sy agente van verandering wees? Hoe word 'n mens gewillig daarvoor?

4.11 GEVOLGTREKKING

Breakthru Restoration Community Church is 'n gemeente met 'n unieke karakter. Ons is 'n Pinksterkerk wat baie op Christologie, Soteriologie en Pneumatologie ingestel is en ons is koninkrykgerig. Ons reik uit na ongelowiges sodat hulle 'n persoonlike oorgawe tot Jesus Christus as Verlosser en Saligmaker kan maak en ons lewer 'n liefdesdiens aan almal - lidmate en vreemdelinge - in nood.

In ons strewe om 'n missionale gemeente in ons gemeenskap te wees, vind ons ons identiteit en kultuur in die identiteit van die Drie-enige God en ons word betrokke in sy *missio Dei* in die wêreld.

Ons leuse, “*every member a minister*” het al 'n refrein in ons gemeente geword, want ons beklemtoon dat elke lidmaat (nie slegs diegene in leierskap) 'n gawe om diensbaar te wees, ontvang het.

Die gemeente het so ver gegaan om dienste wat gewoonlik net aan lidmate beskikbaar was, ook aan vreemdelinge uit te brei. Ons is 'n Pinkstergemeente wat baie gemeenskapsgeïntereerd is en ons besef ons krag en sukses lê in die feit dat ons bereid is om die wil van God te doen, ongeag die uitdagings rondom ons.

Ons leierskap bestaan uit 'n span pastore en ouderlinge en ons beraadslaag gedurig onder mekaar en probeer om konsensus in besluitneming te bereik. Die senior pastoor is die visiedraer en die voorsitter van die kerkraad.

Aan die hand van etnografiese onderhoude wat in die gemeente gevoer is om Breakthru se kultuur te beskryf, het dit duidelik na vore gekom dat Breaktru Gemeenskapskerk 'n vriendelike familie is wat vir mekaar omgee en waar die lidmate warmte ervaar.

Die Woord van God is sentraal in al ons aktiwiteite by die gemeente en Breakthru probeer om op verskillende wyses grense oor te steek, soms as die *sout* van die aarde, onsigbaar en agter die skerms, en soms as die *lig* van die wêreld, sigbaar en in die publieke oog.

Ons doen dit deur 'n liefdesdiens aan almal in nood te lewer, ongeag of hulle lidmate of vreemdelinge is, en ons sluit ook vennootskappe met sekere organisasies wat gespesialiseerde dienste in ons kerkgebou kan aanbied, sodat hulle toeganklik vir die gemeenskap kan wees. Ons glo aan die konsep, *saam is ons beter*.

Ons besef dat ons gemeente nie die koninkryk van God is nie, maar ons is wel 'n voorsmaak van die koninkryk wat nog sal kom. By Breakthru glo ons, as leierskap, nie om die status quo te handhaaf nie, want dan stagneer jy, maar ons is bereid om risiko's vir die koninkryk te neem sodat ons God se wil vir ons gemeente kan onderskei. Ons taak is om die gemeente te lei sodat hulle God se missie in die wêreld kan vervul.

Uit die leesverslag van die Suider-Afrikaanse Vennootskap van Gestuurde Gemeentes het ons 'n evaluering van ons gemeente se kultuur vanuit 'n onafhanklike perspektief ontvang, waarvoor ons dankbaar is. 'n Paar van die opmerkings en vrae wat nie vir die leesspan duidelik was nie, sal die navorser probeer verduidelik.

Van die vrae wat geopper is, was die volgende: Watter soort hulp en diens gee julle? Wat sou julle sê is die tradisionele grense wat julle gemeente reeds oorgesteek het, en wat is die faktore wat julle gehelp het om dit te doen? Waarvoor sou julle sê roep die Here julle spesifiek, en hoe het julle tot die besef gekom waarvoor Hy julle roep en stuur? Wat beskou julle as die belangrikste taak: om nuwe bekeerlinge te maak en lidmate te werf, of om liefdesdiens te lewer aan almal wat nood het?

Ons is baie duidelik in die visie van Breakthru dat ons die wil van God wil doen, Bybels, relevant en effektief wil wees. Ons wil die koninkryk van God verkondig; daarom is die tipe diens wat ons lewer, holisties.

As Gemeenskapskerk spreek ons die geestelike, sosio-maatskaplike en sosio-ekonomiese probleme deur die Woord van God aan, sowel as om vennootskappe met organisasies te sluit.

Ons is geroep om die mens in sy totaliteit te bedien, geestelik sowel as liggaamlik, want vir ons gemeente is dit twee kante van dieselfde muntstuk. Ons moet die evangelie verkondig en ons moet die nood van die mense verlig.

Die tradisionele grense wat ons oorgesteek het, was om ekumenies betrokke te raak by ander kerke, en gesamentlike uitreikaksies oor kerkgrense en kultuurgrense heen aan te pak. Ons is byvoorbeeld 'n tradisioneel Pinksterkerk en ons het betrokke geraak met die tradisionele blanke N.G. Kerke in die dorp, waar ons vir die 40 dae die doelgerigte lewe kursus gedoen het.. Verder het ons betrokke geword met die dorp se Christusfees waar die dorp se kerke oor alle grense heen betrek is. Die navorser tree ook dikwels as prediker op by verskeie Verenigende Gereformeerde Kerke in die omgewing.

Breakthru wil nie 'n eiland, toegeverf in 'n hoek met 'n Pinksterkerk etiket, wees nie. Ons besef ons is deel van die liggaam van Christus en ons wil die koninkryk deur die beeld van die Drie-enige God uit te dra en sy wil te doen, bevorder.

Ons lidmate besef *every member is a minister*, dus, of hulle by die werk, by hul wonings of selfs in die breë samelewing is, waar hulle elke dag is, hulle moet hul roeping uitleef.

Ons bevorder hierdie aspek in die omgegroepe in die verskillende areas waar ons verantwoordbaar is aan mekaar. Lidmate word aangemoedig om oor grense heen uit te reik en hulle word blootgestel aan ander kulture en denominasies, want ons glo: daar is eenheid in diversiteit. Dit veroorsaak dat mense uit hulle gemaksones uitgeruk word, en gewoon moet word aan ongemaklike situasies.

So, byvoorbeeld, was dit vir ons lidmate 'n aanpassing om 'n blanke persoon as lidmaat te kry, en hulle het hul elke Sondag verwonder aan die broer wat saam met ons pastoor kom. Die blanke broer is weer deur sy vriendekring gewaarsku dat sy lewe in gevaar is as hy 'n bruin gemeenskapskerk bywoon.

Persepsies is deur onkunde geskep maar, soos ons as gemeente die reis van transformasie aangepak het, is ons blootgestel aan verandering, asook risiko's. Ten tyde van die zenofobiese aanvalle op buitelanders, is ons dienste gereeld deur Zimbabwiërs bygewoon omdat hulle dit as 'n plek van veiligheid ervaar het. Ons moes toe ons dienste veeltalig aanbied (in Afrikaans en Engels), alhoewel ons meestal Afrikaanssprekend is. Vir die koninkryk van God was ons bereid om risiko's te neem, sowel as om ongemak te verduur.

Selfs in ons kerkraadsvergaderings het die navorser doelbewus begin om dié vergaderings met wandel in die Woord te open - wat vir ons onbekend was voordat die navorser hierdie MTh reis aangepak het, en dit was vir die leierskap tot groot seën.

Groei vir ons as leierskap is tweeledig, want dit beteken geestelike groei in mense se persoonlike lewens, sowel as groei in getalle, want ons reik gedurig uit na ongelowiges, en God voeg daaglik nuwe lidmate by die gemeente. Mense sien en hoor wat die gemeente doen en sommige wil graag met wat God by Breakthru doen, betrokke wees.

Wanneer ons sê “ons gemeente groei in getal en statuur,” dan beteken dit vir ons lidmate dat hulle groei tot volwassenheid in die geloof.

Ons is 'n lighuis in dié sin dat baie ander kleiner Pinkstergemeentes opsien na ons vir leiding, advies, raad en selfs die gebruik van ons kerkgebou wat ons vryelik aan hulle beskikbaar stel. Die hoofstroom tradisionele kerke sien ons weer as 'n spreekbuis vir kerke in die bruingemeenskap vanweë ons toeganklikheid, integriteit en karakter, en hierdie getuigenis het ons binne vyf jaar in Wellington verwerf.

Vir ons lidmate beteken “groter getalle” dat ons meer kan doen, want groter getalle beteken groter finansies en meer mannekrag om die werk te doen, want baie hande maak die werk ligter. By 'n kleiner gemeente is die voordeel dat ons soos een groot familie is en baie goeie verhoudings word gvestig, in so 'n mate dat ons dag en nag op mekaar kan staatmaak, want ons is mekaar se broers en susters.

Ons gemeente se sukses hang van die feit af dat die gemeente nie aan ons behoort nie, maar aan God - ons is net medewerkers saam met Hom. Ons moet Sy wil doen, gehoorsaam wees aan sy Woord, en dit uitleef. Ons grootste bate is ons lidmate en ons probeer goeie herders te wees deur te lei deur ons voorbeeld.

Breakthru is reeds besig om 'n daadwerklike verskil in mense se lewens te maak deur die bediening van die Here se Woord, die aktiwiteite van SANRA se maatskaplike werkers, en NIMRO se betrokkenheid in die gemeenskap met die voorkoming van misdaad.

Kospakkies wat uitgedeel word, asook finansiële bydraes wat aan werklose lidmate se huishoudings gemaak word, maak 'n verskil in mense se lewens. Berading aan geskorste leerders, asook huweliksberading, help om die morele fondament van die gesin te bou.

Breakthru gemeente het besluit om 'n agent van verandering in die gemeenskap van Wellington te wees en om, waar daar wanhoop is, hoop te verleen. Ons leuse, *every member a minister* het dit 'n werklikheid laat word. Van van die jongste tot die oudste in die gemeente word daadwerklik in hulle omgegroepe uitgedaag, sodat ons nie net gered is om die hemel te beërwe nie, maar ons is gered en geroep om te dien.

Vervolgens sal die navorser in hoofstuk 5 'n strategie ontwikkel om 'n missionale identiteit vir BRCC te skep om die vraag te beantwoord: Hoe begelei 'n mens 'n gemeente om 'n missionale gemeente te word binne so 'n gemeenskap?

HOOFTUK 5

IDENTITEIT VIR BREAKTHRU RESTORATION COMMUNITY CHURCH

5.1 INLEIDING

Die navorser beoog om in hierdie hoofstuk 'n strategie vir 'n missionale identiteit vir Breakthru Restoration Community Church uit te stippel. Die doel van die studie, soos in die eerste hoofstuk uitgespel, kom nou aan die woord. Die strategie sal drie doelstellings aanspreek:

- a) *Elke lidmaat 'n bedienaar*: Die fokus sal wees om lidmate toe te rus om die antwoord op hul gemeenskap se probleme as 'n uitdaging te aanvaar, en self te begin om 'n verskil te maak. Stories van hoop en roepingsontsluiting wat by Breakthru plaasgevind het, sal meegedeel word.
- b) *Beoefening van geloofsonderskeidende leierskap*, sodat leiers 'n rol kan speel, en lidmate hul gawes en roeping buite gemeentelike verband in die gemeenskap kan uitleef.
- c) *Die strewe om koninkryk geïntereerd te wees* sodat ons 'n gemeente kan wees wat in die wêreld 'n verskil maak deur die sosiale problematiek in die gemeenskap met 'n koninkryksperspektief missionaal aan te spreek.

Die hoofstuk se aanpak is prakties-teologies, spesifiek 'n korrelatiewe hermeneuties-sensitiewe dialoog tussen die realiteite van die konteks: kerk, sowel as wêreld, en die Woord. Die konteks word gedurig met inligting gekonfronteer wat uit literêre bronne in die loop van die MTh studie en navorsing aangaande die Triniteit verkry is en die identiteitsvrae wat dit vir die kerk en lidmate oproep. Die Triniteit vra onwillekeurig om die Koninkryk: Hoe word God se teenwoordigheid prakties sigbaar, hoe word dit uit die Woord en die kerk se tradisie begrond? Die hoofstuk is die navorser se verhaal van 'n proses van 'n soeke na God se wil saam met die Breakthru gemeente. Die studie is, as sodanig, teologies-prakties: dit begin by 'n bepaalde ervaring, vertel stories van die navorser in die bediening, asook sy teruggaan na die Woord en teologie om frustrasies aan te spreek en van sy soeke saam met die Breakthru gemeente na die ideaal om 'n missionale gemeente te word wat op die *missio Dei* fokus en dit gehoorsaam probeer onderskei.

Die inligting wat bespreek sal word, is onder andere deur deelnemende waarneming verkry, en daar is baie gefokus op wat by Breakthru gebeur het.

Stories van hoop van hoe 'n gemeente in sy eie konteks van wanhoop, hoop verskaf, word vertel. Die opstel van 'n strategie vir missionale transformasie vir Breakthru het beteken dat ons die behoeftes van die gemeenskap moes verstaan, ons moes die gemeenskap holisties in sy area van behoeftes bedien, en verder moes ons vennootskappe sluit met ander kerke en organisasies.

Dit het ons gemotiveer om uit ons gemaksones te kom en weg te beweeg van 'n gemeente in 'n raamwerk wat dinge uit gewoonte vir lidmate doen om hulle gelukkig te hou, sonder om te onderskei of dit God se wil is en of dit enige impak op ons konteks maak.

In sy boek, *Stories van hoop*, beskryf Malan Nel (2006:20-21) wat dit beteken om 'n dienskneggemeente in die wêreld te wees. Volgens hom beteken dit die volgende:

- a) Waar daar konflik is, daar is die gemeente 'n bewerker van versoening;
- b) Waar daar onreg is, daar is die gemeente 'n agent van reformasie;
- c) Waar daar lyding is, daar is die gemeente 'n gemeenskap van medelye wat die behoeftes van mense bedien;
- d) Waar daar korrupsie is, daar is die gemeente, as getuie van die waarheid, 'n simbool van God se oordeel oor die gemeenskap se boosheid;
- e) Waar mens van mens geskei is, groep van groep, ras van ras, nasie van nasie, daar is die gemeente 'n demonstrasie van God se liefde en ons eenheid in Christus.

Die Here is besig om in Suid-Afrika te werk, te midde van die misdaad situasie, armoede, werkloosheid, MIV/Vigs, rassisme, politieke woelinge, gebrek aan dienslewering, ekonomiese resessie, en ander maatskaplike en sosiale kwessies. God wil hierdie wêreld en ons gemeenskappe verander, en vir Sy werk gebruik Hy gemeentes as sy vertoonvenster en as Sy agente van transformasie en verandering.

In (Burger et al, 2005:25-26), *Waar die kerk werk* word die volgende stelling oor die kerk gemaak wat my bemoedig het.

Die kerk en al die gemeentes bestaan ter wille van hierdie koninkryk. Die kerk is soos 'n reklamemaatskappy, wat nie homself bemark nie maar die maatskappy in wie se diens hy staan: die koninkryk.

Die kerk is soos 'n basiskamp vir bergklimmers. Die gemeentes moet sorg dat mense uitrus, vir mekaar hulle stories vertel, vesterk word en opnuut die Here se roeping hoor. God moet koning wees in mense se gesin, huwelik, beroep en skool. Sy wil en genade moet op al hierdie lewensterreine die deurslag gee. Dit is die kerk se werk om God Koning te laat wees in alle fasette van die lewe.

5.2 ELKE LIDMAAT 'N BEDIENAAR

Wanneer 'n mens verhare hoor van mense wat gehelp het om roepingsonsluiting in ons gemeente en gemeenskap te laat plaasvind, is dit vir die navorser belangrik om vas te stel in watter konteks en gemeentekultuur hierdie verhare geskied het.

Alhoewel die konteks, die gemeentekultuur en identiteit van die gemeente in vorige hoofstukke bespreek is, wil die navorser kortliks opsom onder watter omstandighede gemeentelede by Breakthru hul roeping gevind het en dit tans uiteleef.

Wellington is 'n dorp met tussen 50 000 en 60 000 inwoners van alle rasse en kulture, aldus die Geïntegreerde Ontwikkelingsplan van Drakenstein Munisipaliteit (GOP). Dit is 'n sub-ekonomies onderontwikkelde gemeenskap bestaande uit meestal werkersklas mense. Werkloosheid, armoede, alkohol- en dwelmmisbruik, asook misdaad, is van die vraagstukke wat in 'n tipiese bruingemeenskap voorkom.

Hierdie gemeenskap is oorwegend Christelik wat weerspieël word in die talle kerke wat oor die hele dorp versprei is. Daar is ook 'n klein Moslem inwonertal. Verhoudings tussen die verskillende rassegroepe is nog nie wat dit moet wees nie, en daar is nog baie wantroue teenoor mekaar. In kerkgeledere was daar ook wantroue teenoor mekaar - tussen hoofstroom kerke, Pinkster- en Charismatiese Kerke, asook onafhanklike kerke, soos Breakthru. Daar word nou uitgereik na mekaar deurdat gesamentlike aksies in die dorp aangepak word.

Breakthru is 'n onafhanklike Pinkstergemeente wat die verkondiging van die evangelie aan die ganse mensdom (volgens Joh. 3:16) as ons grootste opdrag beskou sodat hulle gered kan word en die ewige lewe kan beërwe. Ons glo ook, en verkondig met oorgawe die Persoon van die Heilige Gees en sy manifestasies.

Gedurende 2006/2007 het ons begin moeg word om net aan ons as gemeente te dink, dus het ons begin soek na die wil van God vir ons persoonlike lewens, ons gemeente en die gemeenskap. Gevolglik was ons tema vir die jaar: “Doen net U wil Heer.” Dit is op die verhaal oor die Samaritaanse vrou gebaseer, waar Jesus vir sy dissipels sê, “My voedsel is om die wil te doen van Hom wat My gestuur het en om sy werk te volbring” (Joh. 4:34).

As gemeente was ons honger en dors na die wil van God en ons was moeg om net die masjinerie van die kerk instand te hou en die status quo te handhaaf. Ons wou uit ons gemaksones klim en grense oorsteek, sodat die koninkryk kon kom.

Van die kerk se gemeentelede wat al jare getroue lidmate was wou besig raak nie net met die *dinge van die Here* nie, maar met *die Here van die dinge*. So het roepingsontsluiting in ons gemeente plaasgevind. Die gemeente het begin ontluik as 'n plek waar elke lidmaat 'n bedienaar kon wees. Ons leuse is *every member a minister*, wat al 'n refrein in die gemeente geword het.

Vervolgens sal die navorser verhare neerpen van mense wat daartoe bygedra het dat roepingsontsluiting by Breakthru plaasgevind het.

5.2.1 Verhare van mense wat gehelp het dat roepingsontsluiting by Breakthru plaasgevind het

- a) Een van die lidmate het vir meer as 20 jaar by 'n fabriek gewerk as algemene werker maar vanweë 'n rugprobleem het sy bedank en 'n huiswinkel oopgemaak, sodat sy haar kinders (wat toe nog op skool was) finansiëel kon versorg. 'n Huiswinkel is 'n tipe winkel wat vanuit huise bedryf word waar basiese kosvoorrade, soos brood, blikkieskos, koeldrank en ander noodsaaklikhede, aan inwoners verkoop word. 'n Huiswinkel is toeganklik want dit is tussen die gemeenskap geleë, en die daaglikse tye is van vroeg soggens tot saans laat.

Sy is meer as 25 jaar getroud met 'n man wat aan dwelms verslaaf is en sy moes sorg dra vir die huishouding. Eenkeer 'n maand bring sy spontaan tien brode vanuit haar huiswinkel na die kerk en plaas dit by die preekstoel sodat behoeftiges van die gemeente dit na die erediens kan afhaal.

Hierdie liefdesdiens van haar het ons as kerkraad so uitgedaag dat ons besluit het om 10% van die gemeente se inkomste vir barmhartigheidsdiens in ons gemeente en gemeenskap aan te wend, en dit het gelei daartoe dat ons 'n deernisbediening op die been gebring het.

Hierdie deernisbediening verskaf kospakkies aan behoeftige lidmate en selfs finansiële hulp soos benodig. 'n Sekere kontantbedrag word ook gegee aan gemeentelede wat nabye familielede, soos 'n moeder, vader, broer of suster, aan die dood afgestaan het. Behoeftiges wat in die gemeenskap deur die wyksleiers geïdentifiseer word, word op meriete gehelp deur 'n middele-assessering.

Dit het ons gedoen alhoewel ons 'n relatief klein gemeente is met 'n lidmaattal van ongeveer 200 volwassenes.

Dus, omdat een gelowige vrou gewillig was om die min wat sy gehad het, te deel niesteenstaande haar eie persoonlike omstandighede, het dit aanleiding gegee tot die ontstaan van 'n deernisbediening in die gemeente. Hierdie bediening maak 'n verskil in lewens van ons lidmate.

- b) Die volgende is 'n verhaal van twee huisvrouens in die gemeente wat 'n passie gehad het om met jongmense te werk wat, deur verkeerde vriende, alkohol- en dwelmmisbruik, en misdaad, die pad byster geraak het. Een van hierdie vroue se seuns het ook met die gereg gebots en met die ondersteuning wat die kerk verleen het, het hierdie vrou vrywillig kom aanmeld om betrokke te raak by gemeenskapswerk. Die kerk het iemand afgevaardig om saam met haar hof toe te gaan, haar moreel te ondersteun, en die hofprosedures te verduidelik.

Verder is berading aan haar en haar seun verskaf, van die navorser se kant af en is hulle ook aangemoedig om met die slagoffer en sy familie kontak te maak om vas te stel hoe hulle 'n bydrae kon maak tot die slagoffer se onkoste. Die seun word toe ook betrek in 'n lewensvaardigheidsprogram by die kerk.

Die vrou se eggenoot is 'n drankverslaafde. Gedurende hul huwelik van 16 jaar het sy al alles probeer om hom te help om sy drankmisbruik te staak.

Hulle het berading ontvang, daar is telkemale vir hulle albei gebid, en daar is selfs 'n interdik teen hom uitgereik vir gesinsgeweld. Sy eie seun wou met hom baklei omdat hy hul ma so mishandel wanneer hy beskonke is.

Te midde van haar persoonlike omstandighede, het sy vrywillig haar hulp by die kerk aangebied om aan jongmense wat by dwelm- en alkoholmisbruik betrokke is, hulp te verleen. Sy het spontaan en in liefde na hulle uitgereik en het as 'n leketerapeut by SANRA opleiding ontvang, en ook 'n fasiliteerder van die NIMRO program geword.

Uit haar nood en pyn is 'n passie en roeping gebore wat hulp en leiding verskaf aan mense wat die pad byster geraak het en wat gebroke is. Die gemeente het hierdie geleentheid aangegryp en in vennootskap met die Nasionale Instituut vir Voorkoming en Rehabilitasie van Oortreders (NIMRO) getree, asook die Suid-Afrikaanse Nasionale Raad vir Alkohol- en Dwelmafhanklikheid (SANRA).

Die vennootskap behels die volgende: hierdie twee huisvrouens sal optree as fasiliteerders van die NIMRO program, in samewerking met NIMRO se maatskaplike werkers.

NIMRO is ook verantwoordelik om opleiding en die materiaal te verskaf, terwyl die gemeente gratis akkommodasie vir die lewensvaardigheidsprogram verskaf en ook 'n maandelikse toelae aan die twee fasiliteerders betaal vir dienste gelewer.

Die NIMRO program behels die volgende: elke Woensdag is hofdag vir jeugdige oortreders in Wellington, en dit word deur 'n proefbeampte van die Departement Maatskaplike Dienste bygewoon. Die proefbeampte maak dan 'n voorlegging aan die hof, veral waar minderjariges vir minder ernstige ekonomiese oortredings verskyn, en die landdros bepaal of hulle na die program verwys kan word vir die nodige intervensie. Dit dien as 'n alternatiewe straf. Dan verwys die proefbeampte van die Departement Maatskaplike Dienste die oortreders na die NIMRO program.

Dié program is 'n lewensvaardigheidsprogram wat 16 ure duur en oor 'n periode van twee maande aangebied word in 'n poging om die oortreders tot ander insigte te laat kom.

Na afloop van die program word 'n evaluasieverslag deur die maatskaplike werker geskryf en aan die hof voorgelê wat bepaal of dit 'n gepaste vonnis is en of 'n verdere vonnis opgelê sal word. Uit hierdie twee huisvrouens se passie en toewyding word daar weer hoop verskaf aan 'n gebroke gemeenskap en word vir jongmense wat regtig wil verander 'n tweede kans gebied.

Ook uit die opoffering en toewyding van hierdie twee huisvrouens het SANRA 'n opleidingsessie aangebied waar vrywilligers uit die gemeenskap opgelei is as leketerapeute om te help met die alkohol- en dwelmkrisis (veral tik) in ons gemeenskap.

Vandag bedryf SANRA hul satellietkantoor in Wellington vanaf ons kerkperseel en daar is elke Maandag en Donderdag 'n maatskaplike werker wat gratis 'n professionele diens lewer ten opsigte van alkohol- en dwelmprobleme.

- c) Die volgende is die storie van 'n merkwaardige man. Hy was vir baie jare 'n voorman by 'n skoenfabriek en 'n ouderling in die gemeente. Hy het verskeie beradingskursusse deurloop en God se roeping begin ervaar. Na al die jare van sekulêre werk, het hy gevoel dat dit nou die tyd is om sy lewe voluit aan die Here toe te wy en in sy diens te staan.

Vandag is hy voltyds in die bediening by Breakthru. Hy behartig die beradingsbediening in die gemeente, is die assistent-pastoor, en ook uitvoerende amptenaar wat die administrasie van die gemeente behartig. Skole in die omgewing stuur kinders met gedragsprobleme na die kerk vir beradingsessies in 'n poging om hulle tot ander insigte te bring.

Na berading stuur hy 'n evaluasieverslag aan die skool met sy aanbeveling en in baie gevalle gee hulle op grond van sy aanbevelings die leerders 'n tweede kans om hul skoolloopbane voort te sit. Sy benadering is baie holisties, want hy betrek die ouers, die kind, en ook die opvoeders met groot sukses.

Sommige gevalle kan ons egter nie help nie want hulle wil nie meer skoolgaan nie, en is onwillig om saam te werk.

Hier volg een van sy suksesstories. In die begin van 2008 was 'n graad 12 leerder van 'n betrokke skool geskors omdat hy die hoof gevloek het, geweldig geword het terwyl hy onder die invloed van die tikdwelm was, het hy die skoolgebou met klippe bestook.

Die beheerraad en die personeel het besluit dat hy geskors moet word, want hy was 'n bedreiging vir ander leerders. Hy het wel die hoof die volgende dag om verskoning gevra, maar die skade was reeds gedoen. Sy moeder, wat een van ons gemeentelide is, het ook gaan pleit vir 'n tweede kans, maar hy was nie meer welkom by dié skool nie vanweë sy swak gedrag, en omdat hy die gesag van die hoof ondermyn het. Indien hulle hom weer sou toelaat, watter boodskap sou dit aan die ander leerders uitstuur? Dat swak gedrag aanvaarbaar is? Dit was die dilemma waarin die skool geplaas is.

Die betrokke leerder en sy ma het met die navorser en beradingspastoor 'n afspraak gemaak. Hierdie jong seun was in tranes oor wat hy gedoen het en het letterlik gesmeek vir 'n tweede kans want hy wou graag sy skoolloopbaan voltooi. Hy wou nie die dieselfde paadjie loop as sy ouer broer wat vir ses jaar vir roof gevonnis is nie.

Toe ons die omstandighede sien waaronder hulle lewe, het die navorser, tesame met die beradingspastoor, die skool genader. (Die navorser het ook daar skoolgegaan en 'n goeie verhouding met die hoof gehad.)

Na 'n lang gesprek en baie goeie motivering, het die hoof daaraan oorweging geskenk om hulle tegemoet te kom, omdat hierdie seun potensiaal het. Die seun moes onderneem om te werk aan sy kort humeur.

Die prinsipaal kon hom nie weer by sy skool akkommodeer nie vanweë die besluit van die beheerraad. Hy het toe 'n goeie vriend van hom, ook die prinsipaal van 'n hoërskool, gevra of hy hom nie in sy skool kon akkommodeer nie. Hy is toe daar in die koshuis geplaas.

Deur die ingryping van ons beradingspastoor wat die potensiaal van hierdie seun raakgesien het, het die gemeente die deposito van die koshuisfooi betaal en vervoer verskaf om hom na die betrokke dorp te neem. Die navorser en die beradingspastoor het persoonlik saam met die moeder en haar seun die prinsipaal en koshuishoof gaan spreek, en ons het ook onderneem om geestelike leiding aan die gesin te verskaf. Hierdie rebelse seun het in 2008 sy senior sertifikaat eksamen afgelê en met 'n D-gemiddeld geslaag.

Ons glo dit is nooit te laat om te verander nie, en so het die beradingspastoor 'n impak op hierdie jongman en sy gesin gemaak. Hy is maar een van vele met wie 'n pad gestap is. Sommige is suksesvol, ander is nie so suksesvol nie.

Somtyds word gesinsgeweldenaars verwys vir berading en selfs lede van die gemeenskap kom uit vrye wil vir berading. So het roepingsontsluiting spontaan begin plaasvind, want ons leuse is, *every member a minister*.

5.2.2 Samevatting

Toe gewone gemeentelede begin betrokke raak in hul onderskeie roepings, is die gemeente ook daardeur uitgedaag. Ons kerkgebou is teen 'n fooi aan die Departement Maatskaplike Dienste beskikbaar gestel sodat maatskaplike dienste toeganklik en beskikbaar vir die hele gemeenskap kon wees.

Aangesien ons in 'n sub-ekonomiese area geleë is, is daar baie maatskaplike behoeftes in die gemeenskap. Dus het die Departement Maatskaplike Dienste gereël dat die gemeenskap op 'n Dinsdag by die Breakthru kerk kan registreer vir maatskaplike toelaes wat insluit: pensioen, ongeskiktheids- en kindertoelaes. Oorspronklik het hulle 'n kantoor elders gehuur waar gewoonlik tussen 200 tot 300 mense opgedaag het, dus was daar lang toue mense maar geen toiletgeriewe nie, en wanneer dit gereën het, het hulle natgereën.

Ons het hierdie behoefte geïdentifiseer en het dus ons gebou (met genoeg akkommodasie en sitplek vir al die mense asook voldoende toiletgeriewe vir mans en vroue) aan Maatskaplike Dienste aangebied. Ons kan reeds vanaf 06.00 die gebou oopsluit, omdat ons elke oggend om sesuur 'n bidsessie by die kerk hou. Die mense hoef dus nie in ongunstige toestande buite te staan nie. Deur hierdie optrede, daag daar nou elke Dinsdag tussen 200 en 300 mense op by die kerk se perseel. Dus weet die mense waar die kerk geleë is sou hulle 'n behoefte aan geestelike hulp of leiding hê.

Op 'n Sondagoggend het ons 'n toeloop van besoekers by ons eredienste want hulle weet nou dis nie slegs 'n registrasielokaal vir maatskaplike toelaes nie, maar ook 'n kerk.

Ons gemeente gee ook elke jaar aan die oues van dae, weduwees en behoeftiges in die gemeente kospakkies asook 'n kontant bedrag gedurende Kerstyd. Hierdie stories het aanleiding gegee tot bedieninge in die gemeenskap. Dit het spontaan onder gemeentelede, wat iets vir die Here wou doen, gebeur. Ons leuse, *every member a minister*, word al hoe meer 'n werklikheid.

Die bedieninge word deur die uitvoerende amptenaar van die gemeente gekoördineer om te verhoed dat bedieninge gedupliseer word en om te verseker dat dit volhoubaar is. In ag genome dat ons 'n relatief jong gemeente is, pas ons die sout-en-lig metafoor van Matteus 5:13 toe. Ons kan agter die skerms 'n verskil maak, soos sout wat onsigbaar in die kos is, maar tog smaak verskaf. Verder is ons, deur wat ons sê en doen, soos 'n duidelik sigbare lig bo-op 'n berg wat skyn en 'n impak maak.

Ons glo dat al hierdie voorbeelde toon dat die lidmate 'n verskil maak in ons gemeenskap en dat Breakthru inderdaad 'n missionale gemeente is wat die koninkryk sigbaar maak.

5.2.3 Die rol wat leierskap moet speel sodat lidmate

hul gawes en roepings kan uitleef

Wanneer 'n mens al hierdie stories hoor, dan klink dit so onwerklik dat sulke dinge nog vandag gebeur.

Vir lidmate om hul volle potensiaal ten volle uit te leef, moet leierskap vir hulle die geleentheid en die ruimte bied om te doen wat God van hulle vra.

Hulle kan vasgevang word en 'n gawe verdwyn, of losgelaat word sonder perke en hulself verongeluk, of hulle kan begelei word onder toesig van leierskap om hulle gawes te beoefen.

Leierskap moet toelaat dat roeping en bediening ontstaan, en moet ook die begeleiding verskaf om gawes te ontwikkel en dit tot eer van God te laat beoefen. As leierskap by Breakthru probeer ons om soveel as moontlik van mekaar insette te kry. Wanneer dit gawes en roeping van gemeentelide betref is een van die Skrifgedeeltes wat ons gedurig aanhaal, Spreuke 14:15: "Planne misluk sonder beraadslaging, maar deur die veelheid van raadgewers kom dit tot stand."

Wanneer ons praat van roepingsontsluiting, beteken dit dat ons gawes in gehoorsaamheid aan God tot voordeel van die wêreld aanwend. Gewoonlik hou ons leierskap 'n bosberaad oor 'n naweek, waar ons tye van gebed, bepeinsing, gesprekke en sosiale verkeer het. Ons probeer om die volgende vrae te beantwoord: Wat sê God vir Breakthru? Hoe moet ons die gemeente bedien? Watter aanpassings moet ons maak? Hoe kan ons die lidmate meer betrek om eienaarskap te neem vir hulle gawes en roeping?

Na hierdie bosberaad, het ons gewoonlik met elke familie in die gemeente 'n individuele afspraak om deur gesprek vas te stel of hulle verstaan wat God besig is om in hulle lewens te doen en wat hul ervaring van Hom is.

Waarvoor het God ons geroep? was die vraag wat ons as leierskap gevra het. Ons het besef dat ons nie veelsydige spelers in God se koninkryk is nie, maar spesialiste. Deur dit te wees het ons die sterk en swak punte van die gemeente aan die hand van die SWOT analise ondersoek. As Pinkstergemeente was ons geneig om eensydig te kyk na ons foute, ons sonde, en hoe ons dit moet bely en laat vaar.

Vir die lidmate om hulle gawes en roeping uit te leef, moes die leierskap eers die voorbeeld stel deur selfondersoek te doen oor ons eie swakhede ons gebrokenheid, en ook ons sterk punte. Ons moes openlik en eerlik wees oor die pad wat die Here met ons as individue wil stap, want God het vir elkeen 'n roeping en gawe. Aan lidmate moet die erkenning en bevestiging gegee word dat elkeen 'n gawe ontvang het. "Namate elkeen 'n genadegawe ontvang het, moet julle mekaar daarmee dien soos goeie bedienaars van die veelvuldige genade van God" (1 Pet. 4:10). Lidmate moet geleer word om in gebed na God se stem te luister aangaande hul roeping. Net soos Samuel gereageer het op die stem van die Here, moet elkeen leer om te luister en te antwoord.

In sy boek, *Leadership from inside out*, sê Granberg-Michaelson (2004:38):

I have no doubt that God does call us in this way, our problem comes in listening, so that this call can be heard. And I daresay most of us don't know how to listen for that call. We have to learn, people today need radical structures to enable careful listening to the presence and Spirit of God.

Lidmate moet aangemoedig word om op die unieke gawe wat die Here vir elkeen gee te fokus, en ons moet probeer om in spanverband mekaar daarmee te dien. Niemand het ál die gawes, of is sterk in al die gawes nie.

Die gemeente moet ook 'n veilige plek wees waar ons lidmate aanmoedig om hul gawes en roeping uit te leef.

Hulle moet in staat wees om foute te maak en die ruimte moet gegun word om hulle in liefde te begelei en reg te help. Lidmate moet ook voel hulle word waardeer, nie net deur wat hulle *doen* nie, maar vir wie hulle *is*.

Hulle moet erkenning ontvang wanneer hulle iets goeds gedoen het en gedissiplineer word indien hulle foute maak. Waardering kom nie net in woorde nie, maar ook deur aanvaarding, samewerking en deur gehoor te word.

Geleenthede moet geskep word en blootstelling moet gegee word aan lidmate sodat hulle hul gawes kan uitleef. Deelname moet bevorder word. In 'n Pinkstergemeente neem die gemeente gewoonlik deel gedurende lofprysing en aanbidding. Die pastoor en kerkraad neem die leiding. Leierskap by Breakthru maak van die gawebediening gebruik waar mense in hul gawes aangewend word. God se saak is nie dat elkeen 'n kans moet kry nie, maar elkeen moet betrokke wees in die roeping waarin die Here jou geroep het.

Gemeentelede moet ook vertrou word en in 'n posisie van vertroue geplaas word om te doen wat hulle moet, nie vir mense nie, maar tot ere van God. Wanneer hy praat van 'n strategie in sy boek, *Leadership from inside out*, dan noem Granberg-Michaelson (2004:118) dit mooi, "creating a road map" vir lidmate om hul gawes in gemeenteverband uit te leef. 'n Padkaart moet vir lidmate geskep word sodat hulle in die regte rigting hul gawes kan uitleef en dan noem hy sekere dinge wat belangrik is om jou roeping uit te leef.

5.2.4 Padkaart om jou roeping uit te leef (Granberg-Michaelson, 2004:118-125)

a) *Verwag dat die pad hobbelrig sal wees:* Om leiding aan lidmate te gee en om hulle op pad na hul roeping te lei, is 'n reis. Wanneer ons as leierskap gemeentelede aanmoedig om hul gawes te beoefen, moet ons seker maak dat hulle verstaan dat elke gawe en roeping van God kom, nie om hulself te verhef of te bevredig nie, maar om Hom te verheerlik en die wêreld te dien. Om 'n gawe te ontvang, is nie om 'n gawe te beoefen nie; aan laasgenoemde is 'n proses verbonde en lidmate moet voorbereid wees vir verdragings en hindernisse.

b) *Laat toe dat mense afklim:* Almal moet genooi word om die reis na God se koninkryk aan te pak en hul bediening uit te leef. Almal het iets om te bied, maar niemand moet gedwing word nie. Elke ding wat ons vir die Here doen, is vrywillig en dit moet uit die hart kom.

Sommige mense pas gouer aan as ander. Ons kan die pas af en toe verslap of versnel, soos omstandighede dit toelaat, maar ons moet nie van rigting verander nie. Wanneer jy weet dat die Here jou geroep het, bly in jou roeping, al is dit moeilik - hou vas aan God se Woord en sy beloftes.

c) *Moenie stop om te bespreek hoe om die bestemming te verander nie:* Wanneer God jou geroep het en dit duidelik sigbaar is in watter rigting jy moet beweeg en waarheen God met jou op pad is, behou die momentum en beweeg na jou visie.

d) *Maak besluite, maar moet dit nie uitstel nie:* Die uitstel van besluite met betrekking tot jou roeping vertraag die reis na God se koninkryk.

e) *Beweeg in geloof:* Geloof is nie 'n skoot in die donker nie, maar is 'n vaste vertrouwe in God se Woord. Granberg-Michaelson (2004:124) stel dit mooi wanneer hy sê:

Living into our vision is not achieved by our competence and mastery but rather by our faithfulness to discern daily how we are being directed toward our destination, like the children of Israel, we are given enough manna, or daily bread, each day to lead us forward, and that is all we need for the journey.

f) *Wees kalm in die storm*: Wees vol vertroue in die rigting wat jy volg. Die strategie wat ons, as leierskap, by Breakthru volg, is om lidmate, meestal fasiliterend, aan te moedig om hul bedienings en gawes uit te leef.

Hulle word aangemoedig om 'n lewende verhouding met God aan te knoop en na Sy stem te luister. Verder word hulle deur dissipelskapklasse en in hul omgegroepe geleer om hulself voor die Here te ondersoek en introspeksie te doen oor hul gawes, passie, sterk en swak punte.

Ons probeer ook om lidmate te laat verstaan dat pyn, lyding, hartseer, teleurstelling en hul omstandighede materiaal is waarmee God kan werk.

As leierskap, probeer ons hulle blootstelling gee aan die verskillende tipes gawes en bedieninge, deur verskillende gassprekers te nooi om hulle oor verskeie aspekte te bedien. Verder besoek ons ook ander gemeentes om van hulle te leer. Betrokkenheid in die wyke en die verskillende departemente word aangemoedig omdat ons weet dat die Here met elke gelowige se lewe 'n plan het.

Coenie Burger (2005:229) het die stelling gemaak: “As jy wil uitvind wat jou roeping is, moet 'n mens nie net vra: wat wil ek graag doen nie? Dit kan die moeite werd wees om ook te vra; waarvoor hardloop ek weg? Waarteen baklei ek?”

By Breakthru word geleenthede in die gemeente, en selfs in die gemeenskap, vir mense geskep om betrokke te raak. Die navorser self is 'n tentmaker-pastoor wat 50% van sy tyd in die openbare lewe deurbring, deur middel van gevangenis- en skolebediening, asook gemeenskapsaksies; en 30% van sy tyd spandeer hy aan gemeentelike aktiwiteite tesame met medeleiers in die gemeente. Die orige 20% van sy tyd spandeer hy met sy gesin en deur netwerke met ander kerke en organisasies op die dorp te bou.

In byna al hierdie gevalle sorg ons leierskap dat die lidmate blootgestel word en aktief saam met die navorser en sy leierskapspan deelneem. Wanneer ons dus ons roeping uitelef, is dit nie individue in isolasie nie, maar 'n spanpoging van die gemeente. Ons glo: *saam is ons beter*. Dit is die wyse waarop ons poog om missionale leierskap te ontwikkel.

5.3 MISSIONELE LEIERSKAP IN 'n VERANDERDE WÊRELD

5.3.1 Leierskap binne 'n postmoderne samelewing

Wanneer ons van leierskap praat, dan kom die tradisionele benadering van leierskapsmodelle in gemeentes onmiddellik na vore.

In sy boek, *Luisterryke vergaderings*, gee Frederick Marais (2007:37-43) vyf dominante benaderings van leierskap in gemeentes:

- a) *Die hiërargiese of eksklusiewe benadering*: Individue kry mandate om namens, en oor ander, besluite te neem. Dit kom veral voor in Charismatiese en Oosterse Kerke.
- b) *'n Demokratiese benadering*: Die meerderheid in die gemeentelike vergaderings besluit watter rigting die gemeente moet inslaan.
- c) *'n Burokratiese benadering*: Orde en reëls is aan die orde van die dag.
- d) *'n Rasionele benadering*: Wanneer 'n voorstel netjies geformuleer word en menings deur debatvoering gelug word, en dan deur stemming vasgemaak word.
- e) *'n Konsensus benadering*: Wanneer eenstemmigheid bereik word oor 'n saak en almal eenparig hul steun daaraan gee.

In sy boek, *Leadership from inside out*, haal Granberg-Michaelson (2004:129) Brian Hall se lys oor leierskapmodelle aan:

- a) *Autokraties*: Alle groot besluite word deur die persoon wat in beheer is, geneem, en die ander moet volg.
- b) *Bestuurder*: Hy beklemtoon prosedure en riglyne.
- c) *Liefdevolle leier*: Die leier is outokraties, maar kan goed luister.
- d) *Bemoediger*: Die fokus is daarop om te ondersteun en te help.
- e) *Charismaties*: Inspirasie en kreatiwiteit word op 'n onafhanklike manier in die groep voorsien.
- f) *Dienskneg leier*: Hy glo aan samewerking in 'n span.
- g) *Profetiese leierskap*: Hy glo aan duidelike waardes en beginsels.

Warren Bennis (in Sweet, 2004:12) het egter 'n leier gedefinieer deur te sê, "Leaders are made not born." Dit was die tipe leierskap wat baie deur modernisme beïnvloed is, want leierskap wou gesien word. Leonard Sweet sê egter ons het meer ore as oë nodig in die postmoderne samelewing.

Ons moet ons roeping beter hoor. Dan dink ons aan Moses wat sy roeping by die brandende doringbos gehoor het, en Samuel wat sy roeping in die tempel gehoor het.

Die gemeente in Efese hoor hierdie woorde, “Wie ’n oor het laat hom hoor wat die Gees aan die gemeentes sê” (Open. 2:7).

Ons in leierskap posisies moet ’n slag net stil raak en luister, want Sweet sê dat, in ’n postmoderne era, gaan dit nie meer oor ’n groep mense wat na een leier luister en hom volg nie. Die leier moet vir die span sê, “Ek hoor julle.” Die Gees van God moet vir ons weer ore gee om te luister.

Leonard Sweet (2004:12) kom met ’n heel ander benadering ten opsigte van leierskap wanneer hy sê: “Leaders are neither born nor made, leaders are summoned. They are called into existence by circumstances, those who rise to the occasion are leaders.” Hy bedoel dat die situasie sal bepaal wie die leier is. Die leier se *optrede*, nie *posisie* nie, is wat deurslaggewend is. Dat elkeen die vermoë besit om ’n leier te word, is ’n ander verstaan van leierskap. Sweet maak dit baie duidelik wanneer hy sê dat, as ’n kultuur of atmosfeer geskep word en mense bemagtig word, dan kom goeie leiers na vore.

In ’n postmoderne samelewing het leierskap meer met ore as met oë te doen, sê Sweet (2004). “Reaching people where they are is how leaders build relationships” (2004:22). Postmoderne leiers is mense wat ’n hoë premie op verhoudings plaas. Sweet is my tipe leier, want hy glo aan die bou van verhoudings. Hy glo leiers beoefen leierskap; leierskap is nie ’n amp, aanstelling, of posisie nie, intendeel, daar moet geleentheid geskep word, sodat leiers geleer word om te luister.

In ’n postmoderne samelewing moet lidmate deel van besluitneming wees, en leiers moet nie alleen namens ander besluite neem nie. By Breakthru, moedig ons die gemeente aan om eienaarskap van die bediening te neem. Ons leuse is immers: *every member a minister*. Ons doen dit deur hulle aan die hand te vat en te lei deur ons voorbeeld. Byvoorbeeld, wanneer iets in die gemeente gedoen moet word, soos om geld vir die boufonds in te samel, sal die leierskap eers probeer om die mikpunt onder hulself te bereik voordat hulle dit na die gemeente neem. Wanneer ons opelugdienste hou, sal die leierskap aan lidmate die geleentheid bied om te preek, te sing en te getuig, terwyl ons alles koördineer. Ons is baie informeel in ons bestuurstyl met betrekking tot vergaderings en konfliktsituasies, want ons bou brûe in plaas van mure.

In ons gemeente wil ons soms mense tevrede stel of gelukkig hou, want gelukkiges ondersteun die gemeente. Dit verminder konflik en druk, maar Sweet (2004:39) sê, “A leader is willing to build an ark in the dark, too much of how we lead in the church is based on trying to please everyone, but the One who matters.”

Leiers moet die onsigbare sigbaar maak en die onhoorbare hoorbaar. Ons ore moet ingeskakel wees op die frekwensie van die Heilige Gees, sodat ons kan hoor wat Hy aan die gemeente wil sê.

’n Leier se belangrikste taak moet wees om te hoor wat die Here sê. By Break-thru leer ons om te hoor wat Hy sê in tye van vas en gebed, bestudering van die Woord van God, omgegroepe in verskillende areas, interaksie met mekaar deur sosiale gemeenskap te hou, asook deur ons kerkraadsvergadering, waar leierskap ’n veilige ruimte gegee word om te deel wat hulle van God gehoor het. Hoe kan ons aan mense geestelike leiding gee, as ons nie na God luister nie?

Leiers in vandag se wêreld, sê Sweet, moet die regte gees hê, want met die regte gees kan die verskil tussen ’n regte en verkeerde besluit gemaak word. Leiers moet vertrouwe kan uitstraal, maar hulle moet nie arrogant wees nie, maar moet nederig bly. John Stott (in Sweet, 2004:82) sê, “Humility is not another word for hypocrisy, it is another word for honesty. It is not pretending to be other than we are, but acknowledging the truth about what we are.”

Leiers moet bereid wees om risiko’s te neem, want in bediening kom sukses nie sonder foute nie. Leierskap moet mense met die regte gees ondersteun al maak hulle foute. Leiers moet bereid wees om spanwerk aan te moedig want, in spanwerk, is verskillende mense betrokke wat diversiteit en kreatiwiteit tot die gemeente toevoeg.

Leiers moet deursigtig wees en nie voorgee wat hulle nie is nie, en moet ander met respek en deernis behandel. Sweet (2004:96) sê, “Crisis doesn’t make a person, it reveals you for what you are. You don’t know who someone is until adversity comes.”

Thomas Hawkins (in Sweet 2004:92) sê die volgende oor leierskap as ’n dans:

Leadership is a dance. The partners in this dance are not rigidly divided into those who lead and those who follow. These dance partners do not need to hold onto one another ... dance partners can also change roles quickly and effortlessly. Now arm in arm, now face, sometimes leading, sometimes following.

In ’n postmoderne wêreld, moet leiers mense betrokke maak in God se sending en hulle nooi om deel te neem.

By Breakthru, kommunikeer ons leierskap duidelik met die gemeente deurdat ons hulle gevoelens, emosies en denke aanspreek. In 'n postmoderne samelewing moet gevoelens en emosies die pas aangee, nie net die denke alleen nie.

5.3.2 Die navorser se persoonlike leierskapsreis

Breakthru se storie oor leierskap het op 16 Maart 2004 in die navorser se woning begin met agt leiers teenwoordig. Hy was vir agt jaar 'n mede-pastoor in 'n voorspoedige makro-gemeente waar hy meestal die administrasie van die bediening behartig het en waar hy verskillende gemeentes, in samewerking met die senior pastor, bestuur het. Verder het hy ook as skakel tussen die plaaslike gemeente, die streekkantoor en hoofkantoor van die betrokke denominasie opgetree.

Maar, binne was hy besig om dood te gaan, want hy was te ver van sy roeping af. Hy het 'n mens-mens persoonlikheid. Ons het pragtige geboue opgerig, eiendomme aangekoop met die doel om projekte van stapel te laat loop, maar ons het ons fokus op die lidmate, wat ons grootste bate was, verloor.

Ons hele opset en struktuur het so gekompliseerd geword dat ons van die gemeente verwyderd geraak het, en het ons besluite namens hulle gemaak sonder om terugvoering aan hulle te verskaf.. Ons konteks en kultuur was van so 'n aard dat ons toeganklik moes wees vir ons lidmate. Ons was nie gemeenskapsgebaseerd nie, maar program- en tradisiegebonde, en was nie bereid om aan te pas nie. Daar was 'n rigiede, outokratiese leierskapsbenadering waar die persoon in beheer alle groot besluite geneem het. Die ander lede van die kerkraad moes net volg.

Met hierdie tipe leierskapsbenadering het die lidmate ongelukkig geword en die gemeente het begin om lidmate te verloor. Indien persone nie met hierdie bestuurstyl saamgestem het nie, is hulle gebrandmerk as mense wat gesag ondermyn en is hulle geïsoleer.

Dit was 'n tyd van krisis in die navorser se lewe, want ons het stelselmatig wegbeweeg van ons oorspronklike visie as gemeente: om 'n skuilplek en oase vir lidmate te wees. Hy het besef dat hy, as 'n enkeling, nie die gemeente kon verander nie, want die leierskap was vasberade in hul rigiede benadering.

Hy het met sy senior pastoor en die kerkraad gepraat en hulle versoek om hom vry te stel om God se roeping vir sy lewe na te jaag en te doen wat in sy hart is.

Die Breakthru bediening het ons uit niks en met geen struktuur begin, maar ons het van dag een af die gemeente deelgemaak van die visie en hulle aangemoedig om hul roeping en gawes uit te leef.

Die navorser was oortuig dat hulle saam met God in die wêreld betrokke moes raak en nie eie belange moes najaag nie. Breakthru Restoration Community Church is 'n eksperiment wat nou al vir meer as vyf jaar aan die gang is.

Mense vra: “Wat is julle resep vir sukses? Julle het jul eie gebou, julle het 'n sterk leierskap, julle groei, en julle reik uit na die gemeenskap.”

Ons enigste antwoord is dat ons nie 'n resep of 'n bloudruk het nie; ons wil net die wil van die Here doen en vir Hom 'n lewende getuie in woord en daad wees.

Breakthru wil God se hospitaal vir stukkende mense wees. Tim Keel (2007:99-100) maak die volgende stelling:

We sin when we try to co-opt God without seeking God. Three radical engagements that mark faithful, communal discipleship. The first engagement is contextual; where do we live, and what is the nature of our cultural engagement? The second engagement is theological; who is God, and what is the gospel? The third engagement is structural; who is the church and what does it mean to be the people of God in the world....?

In die postmodernisme, sê Keel (2007), moet ons gasvryheid beoefen, want dit is die postmoderne manier van evangelisasie. Leierskap moet 'n omgewing skep waar God se mense Hom, asook ander mense, kan ontmoet. Verder moet ons as leiers bewus wees van ons konteks, waar ons is, ons teologie, hoe ons oor God dink en hoe die gemeente gestruktureer is om God se vertoonvenster in die wêreld te wees.

5.3.3 Die herordening van die leraar se rol en funksie .

In die Breakthru gemeente vervul die navorser die rol van senior pastoor, en sy prioriteit is om toe te sien dat die visie van die gemeente geïmplementeer word. Verder moet hy God se onfeilbare Woord Sondagoggende getrou verkondig, geestelike leiding gee, mense met raad en daad bystaan, en berading verskaf.

Hy moet kerkraadsvergaderings lei, opleiding verskaf, begrafnisse en troues behartig en ook optree as *ex officio* lid van alle departemente van die kerk. Verder moet hy gassprekers reël, preekroosters opstel en ook, as leraar, die kerk in die gemeenskap verteenwoordig.

Baiekeer het hy so besig geword met die dinge van die Here en die aktiwiteite van die gemeente dat hy soms nie kwaliteit tyd met God spandeer het nie.

As pastoor, was hy besig met kerksake, projekte vir die gemeenskap, en barmhartigheidsdiens vir die behoeftiges, soms ten koste van sy gesin. Hy het so besig geword dat sy gebedstyd 'n soeke was na 'n boodskap om Sondag te preek. Hy was besig met die *dinge* van die Here, maar nie *met* die Here nie. Dit het net gegaan oor die groei van die gemeente en die groei van die finansies.

Dit was 'n valse persepsie wat hom gedryf het, maar hierdie mentaliteit en ywer het hom geleidelik gestoot na die afgrond van uitbranding en hy het 'n werkholis geword.

Niks moes oorstaan tot môre nie, alles moes vandag klaar, al beteken dit hy moes vanaand laat huis toe gaan. Hy het homself gedryf om alles self te doen en van deleger was daar geen sprake nie. Hy kon nie by alles uitkom nie, en dan moes sekere aktiwiteite uit-, of selfs afgestel, word. Kwaliteit het ontbreek want hy was onder geweldige druk om hierdie ontluikende eksperiment, genaamd "Breakthru" te laat slaag. Dit was sy ideaal, reputasie en ego wat op die spel was, maar dit was 'n valse beeld van die *missio Dei* wat hy nagejaag het. Dit het al moeiliker geword om God se stem te hoor en dan word 'n mens afhanklik van die stemme van die meerderheid, wat nie altyd God se stem is nie.

Gedurende die proses van spiritualiteit en geloofsonderskeiding is hy uitgedaag om uit te vind waarmee God besig is, en om by Hom aan te sluit. Nadat hy die boek van Miroslav Volf (1998), *The church as the image of the Trinity*, asook die boek van Bosch (1991), *Transforming mission*, het hy tot die besef gekom dat die "lone ranger"-leraarkonsep nie in die missionale gemeentewees-benadering pas nie. Dit is individualisties en selfgesentreerd.

Sy rol en funksie as pastoor van Breakthru moes wees om die beeld van die Drie-enige God uit te dra en sy rol sou moes verander indien hy die gemeente wou herorden tot gestuurdheid. Eugene Peterson (2005:141) sê, "God does not require good people in order to do good work. God does some of his best work using the most unlikely people." Annie Dillard (in Peterson 2005:219) sê, "A life without sacrifice is an abomination, there is only one Gospel way to participate in Jesus's work, live a sacrificial life in Jesus Name." "'*Respondede etsi mutabor*,' I respond although I will be changed" (Peterson:2005:225).

Aan die hand van alles wat die navorser gelees, gehoor en ervaar het, is sy uitroep, "Ek reageer alhoewel ek verander gaan word." Hy wil verander in 'n leraar

wat sy rol verstaan in die lig van die Drie-eenheid en die *missio Dei*. Hy besef dat om 'n leraar te wees nie maklik is nie, maar is die moeite werd. Hy is tot stilstand geruk deur Eugene Peterson (1987:1) in sy boek, *Working the angles*, waar hy sê dat pastore in Amerika het in winkeleienaars (shopkeepers) verander en hul winkels is gemeentes. Hulle is méér bekommerd hoe om hulle kliënte gelukkig te hou, hoe om die kliënte weg te lok van die kompetisie verder af in die straat, en hoe om produkte so te verpak dat kliënte nog meer sal spandeer. Hy sê verder dat sommige baie goeie winkelleienaars is; hulle lok baie kliënte en hulle samel groot hoeveelhede geld in en het goeie reputasies, maar dit is “religious shopkeeping.” Watter aanklag teen leraars en gemeentes wêreldwyd dat ons 'n verbruikerskultuur kweek en 'n gemeentelike etiket daarop sit!

Hy maak die stelling dat daar nie suksesvolle kerke is nie, maar wel gemeenskappe van sondaars wat week na week in die Naam van die Here vergader. Die Heilige Gees vergader hulle en werk deur hulle. In sulke gemeenskappe van sondaars word een van die sondaars “pastor” genoem en die verantwoordelikheid word aan hom gegee om die gemeenskap se aandag op God te vestig (Peterson 1987:2).

Nadat die navorser besef het dat die Drie-enige God die fokuspunt moet wees van alles wat hy as pastoor doen, het hy teruggekeer na die roeping waartoe God hom by Breakthru gemeente geroep het, en dit is om te bid, die Woord te bestudeer, en om geestelike leiding te gee. Oral rondom ons is gebroke lewens, huwelike, loopbane, families, en gebroke vriendskappe, maar God is in staat om wrakstukke te herstel en iets moois daaruit te maak.

Jeremia 18:4 is die leuse van ons gemeente: “En die voorwerp wat hy besig was om te maak, het misluk, soos dit gaan met klei in die hand van die pottebakker, maar hy het daaruit weer 'n ander voorwerp gemaak soos dit in die oë van die pottebakker reg was om dit te maak.”

5.3.4 Die wyse waarop die navorser sy rol en funksie herorden het

- a) *Gebed*: As gemeente besef ons die belangrikheid van gebed. Ons het somtyds seisoene van gebed - tye waar alle aktiwiteite in die kerk afgestel word en daar vir weke en selfs maande net gebid word. Gebed is die navorser se kragbron. Aanhoudende en volhardende gebed bring resultate en dit is waar hy as leraar leiding moet neem want hy glo leiers moet deur hulle voorbeeld lei. Elke leraar behoort 'n lewe van gebed te hê, want gebed is die hartklop van ons roeping.

As geestelike leiers, moet ons gedurig in kontak, en in verhouding, met die Here wees. 'n Taktiek wat die duiwel gebruik is om ons besig te hou met nietigheid.

b) *Die woord van God:* Leraars moet die woord van God lees, dit bestudeer, bepeins en luister na wat Hy deur Sy Woord sê. Openbaring 2:7 sê,

“Wie 'n oor het, laat hom hoor wat die Gees aan die gemeentes sê.” Ons moet tyd maak om na God se Woord te luister. Eugene Petersen (1987:78) sê, “Scripture is revelation, when a living God reveals himself the result is a living truth.” Die Gees bring mense bymekaar deur die Woord van God.

b) *Geestelike leiding:* Leraars moet aan 'n gemeente geestelike leiding kan gee., sê Eugene Peterson (1987:107-108) sê dit vind plaas wanneer twee mense saamstem om hul volle aandag aan God te gee en dinge, wat ander ligtelik beskou, ernstig opneem.

The basic requirement for being a spiritual director is simply to take seriously what we already know are serious matters, a sign of grace here, a desire for prayer there and shape the agenda of our work from the souls of people we meet, not from the demands to which they give voice. Being a spiritual director means noticing the familiar, naming the particular.

Die beste voorbereiding om as leraar geestelike leiding te verskaf, is 'n eerlike en deursigtige lewe. Tans is die navorser die senior leraar van die gemeente en die jongste van die kerkraad. Oor die afgelope vyf jaar lei die navorser 'n groeiende gemeente met groot sukses, want hy het geleer om te deleger en hom toe te spits om die wil van God te doen. Wanneer God in beheer is, is daar groei, ondersteuning, respek en samewerking.

Geloofsonderskeidende leierskap het baie meer met *hoor* as met *sien* te doen en, soos 'n Samuel van ouds, het die navorser sy roeping gehoor.

5.3.5 Hoe om die rol en funksie van leierskap te herorden - van instandhouding na gestuurdheid

Vandag gaan leierskap nie soseer oor 'n groep mense wat na een leier luister en hom volg nie. Dit gaan oor leiers wat vir die span sê, “Ek hoor julle.” By Breakthru gemeente is die wyse waarop ons as leierskap funksioneer, gebaseer op Spreuke 15:22: “Planne misluk sonder beraadslaging, maar deur die veelheid van raadgewers kom dit tot stand.” Ons prioriteit is om met mekaar te beraadslaag en konsensus te bereik wanneer besluite geneem moet word.

Tans funksioneer ons leierskapspan, bestaande uit pastore en ouderlinge. Laasgenoemde is verantwoordelik vir die geestelike versorging van die gemeente in die verskillende areas. Die leierskapspan funksioneer op 'n konsensus-benadering en die senior pastoor is, as visiedraer, die voorsitter van die dagbestuur en kerkraad. Wanneer aanstellings op leierskapvlak gemaak word, dan kyk ons na toewyding aan God, lojaliteit aan die visie, gewilligheid om in 'n span te werk, asook 'n bereidwilligheid om opgelei te word.

Op hierdie wyse (wat die navorser uitgestippel het), was ons besig met instandhouding en om die gemeente gelukkig te hou. Breakthru se leierskap het aanpassings gemaak om koninkrykgerig te wees. In sy wese behoort die gemeente aan God en ons is bevoorreg om deel te wees van Sy sending. Ons het begin vra: Waarmee is God besig en hoe kan ons betrokke raak? Ons leierskap se vertrekpunt was om te transformeer na missionale leierskap, om die regte vrae te vra, en om vas te stel of ons op die regte spoor is.

In sy boek, *Luisterryke vergaderings*, gee Frederick Marais (2007:29) voorbeelde van “God vrae.” Hier wil hy gemeentes en leierskap help om te transformeer vanaf organisasies wat hul leierskapstyl baseer op bestuur en kontrole, na gemeentes wat die proses van geestelike onderskeiding beoefen. Hy sê, as leierskap, moet ons die volgende vrae vra (2007:29):

a) *Wie is God? Wie wil God wees in hierdie situasie?* Wie wil God vir ons wees in hierdie situasie, en hoe kan ons God nuut ontdek in ons huidige situasie?

b) *Waarmee is God nou besig?*

Soms is ons so besig met ons eie dinge: programme en projekte, onder die dekmantel van diensbaarheid. Ons stel ons besigwees gelyk aan kerkwees. Volgens Marais, moet leierskap vra, Waarmee is God nou besig in die wêreld, en wat is Sy sending vir die wêreld? Ons moet weer God se hartklop vind, en ons kan dit slegs vind as ons bereid is om 'n slag stil te raak en te luister.

Om te illustreer hoe besig ons is, vertel Frederick Marais (2007:29) van 'n skildery wat hy in iemand se huis gesien het. Daarin is 'n duif, simbolies van die Heilige Gees, wat op die rugleuning van 'n leuenstoel sit; dan verduidelik hy dit deur te sê: “God is altyd daar, dit is ons wat afwesig is.” Soms verwar gemeentes en leiers gehoorsaamheid aan God deur hoe besig hulle kan wees, maar ons besig wees is eintlik afwesig-wees.

c) *Aan wie behoort die gemeente?*

Ons moet verstaan dat die gemeente aan God behoort en dat ons, as leierskap, saam met Hom medewerkers is.

By Breakthru, glo ons dat die gemeente God se “hospitaal vir stukkende mense” is. Ons weet dat ’n hospitaal 24 uur en sewe dae ’n week oop is en dat daar gedurig ’n toevloei van siek mense is.

Hulle staan of sit in rye om gehelp te word en diegene wat vanweë hulle siekte of wonde nie betyds gehelp kan word nie, sterf. Die vraag is, hoe welkom is geestelik siek mense en vreemdelinge in ons gemeentes? In Lukas 5:31-32 beklemtoon Jesus vir sy dissipels hoe hy na mense kyk, wanneer hy sê: “...dié wat gesond is, het die geneesheer nie nodig nie, maar dié wat ongesteld is; Hy het nie gekom om regverdiges te roep nie, maar sondaars tot bekering.”

As die leiers, sal ons moet vra wat God se droom vir die gemeente is. God se droom is dat gemeentes ’n verskil maak in die wêreld. Deur die Woord van God en die proses van onderskeiding moet ons leer om besluite te neem. Marais (2007:49-51) sê: “Dis nie ons as leiers wat so hard moontlik moet werk om God se koninkryk te laat kom nie, dit is ’n belofte van die Drie-enige God, Vader, Seun en Heilige Gees wat besig is om die skepping te herstel.”

Breakthru se manier van besluitneming was ’n kombinasie van ’n hiërargiese benadering, waar die kerkraad namens die gemeente besluite geneem het. Dan het die kerkraad aan die dagbestuur sekere mandate gegee.

Verder was ons demokraties deurdat ons aan die begin van elke jaar ’n gemeentelike vergadering hou waar ons die visie en missie uitspel en ook terugvoering gee van die vorige jaar se gebeure en waarheen ons met die gemeente op pad is. Ook word daar geleentheid aan lidmate gegee om vrae te vra om onduidelikhede op te klaar.

By die funksionering van die departemente het ons ’n rigiede en meganiese benadering gevolg waar ons in die proses mense verloor het. Alles moes mos ordelik geskied! In so ’n benadering, is daar nie ruimte vir mislukkings of alternatiewe sienswyses nie, want dis reg of weg! Gewoonlik, wanneer ons as leierskap oor die kerk se finansies moes besluit en begrotings en beplannings moes inhandig, het ons ’n rasonale benadering gevolg, want ons wou veilig speel.

Ons volg ook 'n konsensusbenadering waar ons soveel as moontlik van die lidmate betrek sodat die gemeente eienaarskap van die visie kan neem.

As leierskap na die beeld van die Drie-enige God, wil ons geloofsonderskeiding ons benadering maak. Ons strewe na die definisie van Frederick Marais (2007:35):

Geloofsonderskeiding is 'n geloofsgewoonte of 'n manier van dink. Die onderskeiding wat hier gebeur is om in die lig van Christus se denke en strewe oor dinge na te dink en sake te beoordeel. Om so te dink is om by 'n spesifieke vertrekpunt te begin, naamlik Christus, en te streef na 'n spesifieke uitkoms, naamlik die verheerliking van God. Dit gaan nie hier om 'n spesifieke antwoord op 'n vraag nie, maar oor 'n manier van dink.

Wanneer ons leiers begin om geloofsonderskeiding te beoefen, sal ons na ons agendas moet kyk en vra of dit regtig God se agendas is. Kerklike agendas is nie noodwendig Sy agenda nie.

5.3.6 Hoe om die wyse waarop die gemeente gestruktureer is, te herorden - van instandhouding tot gestuurdheid

Die Breakthru gemeente is 'n Pinksterkerk wat gemeenskapgeoriënteerd is. Ons strukture is ingestel om gelowiges te bedien. Ons eredienste op 'n Sondagoggend is op die opbou van gelowiges gerig.

Aan die einde van die preek het ons 'n uitnodiging tot bekering gemaak. Dit is hoe ons vreemdelinge en ongelowiges bedien het. Alles het binne die kerkgebou plaasgevind.

Maandagaande was dit die gemeentelike biduur, waar ons veronderstel was om as 'n gemeente saam te bid. Dit is gereduseer tot 'n mini-erediens met aanbidding, 'n kort woord uit die Bybel, en tyd vir gebed. Woensdagaande is wyksdienste in verskillende areas gehou sodat die evangelie-boodskap in die huise van mense gepreek kon word. Vrydagaande is 'n jeugdiens gehou, waar 'n verskeidenheid van aktiwiteite aangebied is om jongmense te lok. By geleentheid, het ons 'n vlugbalwedstryd aangebied, 'n Christelike "sokkiedans" met rookmasjiene en flikkerende ligte - alles net om jongmense by die kerk te kry.

Hierdie strukture by Breakthru het soms konflik veroorsaak, want sommige lidmate het dit gesteun en ander nie. Hulle het wel orde gebring maar nie gemeenskap nie, en het meer vrees en konflik veroorsaak as wat hulle harmonie, vrede en liefde gebring het. Die strukture het veroorsaak dat ons in kampe verdeel het, waar ons na die kerk as "ons," en die wêreld as "hulle" verwys het.

Ons het in isolasie van die wêreld gefunksioneer. 'n Klein groep was deel van leierskap en besluitneming, en die res moes volg.

Na vele gebed, luister na die stem van die Here, en gedurige gesprekvoering onder mekaar as leierskap, het ons tot die besef gekom dat die strukture wat ons in plek gestel het om orde te bring, die mense vervreem van God en sy sending. Ons leierskap se gebed was dat ons 'n gemeente wil wees na die beeld van die Drie-enige God en om deel te wees van sy *missio Dei*. Ons hulpkreet was: "Doen slegs U wil Heer!" Dit het ons gedryf na 'n ontmoeting met die lewende God en ons het die leuse van die kerk gemaak: "every member a minister." As gemeente, wou ons regtig 'n impak en 'n verskil maak. As leierskap, het ons Efesiërs 4:11-13 behandel waar Paulus sê dat ons die heiliges moet toerus vir dienswerk.

Met die lees van Coenie Burger (2005) se boek het dit al sterker by die navorser opgekom dat, indien ons as gemeente die wil van God wil doen, dan moet ons leer wat roeping is. Dit word mooi uitgebeeld in die stelling, "God het my geskep om die een of ander spesifieke taak vir Hom te verrig. Hy het een of ander werk toevertrou aan my en aan niemand anders nie. Hy het 'n missie, Hy is 'n skakel in 'n ketting, 'n band wat mense verbind" (2005:14). Ons leierskap het ons toegespits om Breakthru roepingsbewus te maak sodat lidmate 'n ontmoeting met God kan hê om hulself beter te verstaan en uit te leef. Coenie Burger (2005:15) sê, "Om met roeping te leef is om daarvan bewus te wees dat daar twee moontlike paaie is, die breë en die smalle. Die breë pad kan die pad van onbewus wees en die smalle die pad van die bewus wees." Ons kan nie meer onkundig wees oor wat God verlang nie.

Die Bybel is vol roepingsverhale en, om die gemeente te herorden, sal ons eers die lidmate moet opvoed oor wat roeping behels, en dat dit nie net in die kerk plaasvind nie. "Roeping is 'n vaste oortuiging dat ek en my hele lewe in diens van die lewende God staan" (Burger, 2005:21).

5.3.6.1 *Waarom verstaan mense roeping verkeerd of eng?* (Burger, 2005:24-25)

- a) Mense dink roeping gebeur slegs met predikante, pastore, sendelinge of ampsdraers, maar eintlik het almal 'n roeping.

- b) Mense dink roeping gaan slegs om die kerk se werk. Roeping is meer as dit, lidmate kan binne, sowel as buite, die kerk vir die Here werk, want God se *missio Dei* sluit die wêreld in.
- c) Mense vereenselwig hul roeping met hul gawe of passie. God gee aan almal gawes, maar Hy kan jou vra om dinge te doen wat moeilik of onmoontlik is, en nie eens by jou gawe pas nie.
- d) Roeping word gelykgestel aan 'n mens se beroep of werk, maar dis nie altyd so nie, want roeping het nie net betrekking op een deel of aspek van jou lewe nie. Dit het betrekking op jou hele lewe.

Paul Stevens (in Burger 2005:25) praat van:

- a) “'n Christelike roeping, waar dit gaan oor dissipelskap en die navolging van Christus.”
- b) “'n Menslike roeping, waar ons geroep word om in die gewone lewe, in ons werk, by die huis en in ons gemeenskap, as mense van God te leef.”
- c) “'n Persoonlike roeping wat te doen het met ons unieke gawes, talente en passie.”

Gordon Preece en Dirkie Smit (in Burger 2005:25) verbind roeping aan die Drie-eenheid. Die Vader stel die menslike roeping, Christus die Christelike roeping, en die Heilige Gees die persoonlike roeping voor. In 'n neutredop gestel: daar is 'n roeping vir elke mens.

5.3.6.2 Die verskil wat 'n duidelike roeping in ons lewe maak (Burger 2005:27-29)

In sy boek, *Ontmoetings met die lewende God*, gee Coenie Burger (2005) ses maniere om ons lewe te verryk en verander wanneer ons deur die Here geroep word:

- a) *Roeping gee sin en betekenis*: Dit sê vir ons dat die Here van jou weet en dat Hy 'n plan vir jou lewe het. Om hierdie plan te ontdek en jou lewe daarna in te rig, is wat sin en betekenis aan jou lewe gee.
- b) *Roeping gee hoop en energie*: Coenie Burger (2005:27) sê, “...dit is nie wat jy doen wat die verskil maak nie, maar wie jou geroep en gestuur het om dit te doen.” Mense wat 'n verskil in die koninkryk gemaak het, was duidelik bewus van hul roeping. Hier dink hy aan Samuel, Moses, Jesaja en ander Godsmanne.

- c) *Roeping gee koers en rigting*, want dit help ons om te sien wat ons vandag en môre moet doen.
- d) *Roeping gee volharding in moeilike tye*. Jy kan uithou in moeilike omstandighede as jy jou roeping duidelik verstaan. Friedrich Nietzsche (in Burger 2005:26) sê, “Wie ’n hoekom het om voor te leef, kan byna enige hoe verduur.”
- e) *Roeping gee oortuiging en passie aan die lewe*. Frederick Buechner (in Burger 2005:28) sê, “Ons roeping lê gewoonlik op die plek waar die diepste nood van die wêreld en ons diepste passie kruis.” Hy is van mening dat passie vir jou moed en krag gee. Wanneer die Here ons roep, maak Hy ons passie wakker en kanaliseer dit in die regte rigting.
- f) *Roeping help ons verstaan dat die Here ’n persoonlike verhouding met ons elkeen wil hê*. Die ontdekking van jou roeping help jou om te verstaan dat die Here van jou weet, jou liefhet, en jou uniek gemaak het.

Nadat ons leierskap duidelik bewus geword het dat God ’n duidelike roeping vir Breakthru het, het ons wegbeweeg van ’n gemeente wat slegs op ’n Sondag kerk toe gaan, en nie ’n verskil in die wêreld maak nie. Ons het toe van die aktiwiteite van die gemeente afgeskaal, want ons het besef dat ons, as gemeente, te min wandel in die wêreld, en te min kontak met vreemdelinge het, en nie eintlik verhoudings met mekaar as gemeentede het nie.

Die oomblik toe ons met mekaar begin het om verhoudings te kweek en begin omgee het vir die vreemdelinge, en die kerk meer toeganklik gemaak het vir hulle en die gemeenskap, het ons in ons gemeenskap ’n impak begin maak. Ons het wonderlike groei beleef, en vennootskappe en vriendskappe gesluit, want ons lidmate het op strategiese plekke hul roeping begin uitleef.

Breakthru wou ’n voorsmaak en teken van die koninkryk van God in die wêreld wees, deur toe te laat dat Hy deur die gemeente werk om sy wil in die wêreld te doen.

5.4 MISSIONELE KONINKRYKS-PERSPEKTIEF

5.4.1 Inleiding

Tye, kontekste en mense het verander, daarom moet die kerk gedurig kritiese vrae vra om relevant te wees sodat ons ’n voorsmaak en teken van die koninkryk kan wees. Ons moet weet wie God is, sodat ons Hom aan die wêreld kan bekendstel. Hoe ons oor God dink, sal bepaal of ons missionaal sal wees, of nie. Die kerk van Jesus

Christus kan nie in isolasie werk nie want die missionale reis is 'n reis van ontdekking, wat gebeur wanneer ons oor grense beweeg.

Om koninkryk-geïntereerd te wees, moet ons sending in die konteks van die Triniteit en die *missio Dei* verstaan. Elke gemeente behoort in haar eie konteks en met haar eie spiritualiteit sending te doen. Die kerk is nie die koninkryk van God nie, sy is net Sy getuie in die wêreld. Breakthru is deel van die koninkryk van God, maar ons het 'n rol om te speel in ons eie konteks - ons moet hoop verskaf. By Breakthru het ons verstaan dat die koninkryk eendag sal kom, wanneer die Satan oorwin is, die ou dinge verby gegaan, en alles nuut geword het.

In sy doktorsale tesis, "A missiology of the road," haal Livingston (Vol.2,1989:343) 'n pragtige definisie aan wat die kerk as 'n eskatologiese koninkryksgemeenskap beskryf:

The church as the eschatological kingdom community has the tasks of planting the church as the firstfruits of God's kingdom, winning over people's hearts to Christ, and to a total commitment to him, going into the world to change structures of injustice and to help the poor, the afflicted and the suffering, and hoping for the day when the kingdom will be fully consummated in all its glory.

Wanneer Livingston van sending praat, dan is dit in verhouding met die koninkryk van God. Dit is die kerk wat die grense moet oorstek om aangaande die koninkryk van God te getuig, want waar grense oorgesteek word, daar is Sy koninkryk.

5.4.2 **Aspekte oor die koninkryk van God** (Livingston, 1989:346-349)

- a) *Die koninkryk in verhouding tot God:* Volgens Livingston is God die bron van sending, Hy is die Drie-enige God, die koning van sy koninkryk, en die argitek van sending. Hy meld ook dat daar 'n nuwe verwantskap tussen die koninkryk van God en die heerskappy van Christus bestaan.
- b) *Die koninkryk in verhouding tot die wêreld:* In sy stellings oor die koninkryk, sê Livingston dat God die sentrum van die koninkryk is, en die wêreld die arena van die koninkryk is.

Maar daar is spanning tussen die wêreld en die koninkryk vanweë die verwydering en vervreemding tussen die wêreld en God self maar, ten spyte daarvan, het God nog steeds die wêreld lief. Daarom sê hy dat God op die kruis geopenbaar het dat Hy die wêreld ernstig opneem deurdat Hy die wêreld geoordeel het, maar ook deur die kruis en die opstanding die wêreld vir sy koninkryk geëis het, deurdat Hy die wêreld met Homself versoen het.

- c) *Die koninkryk in verhouding met die kerk*: Livingston sê dat die kerk die getuienis en instrument van die koninkryk is.

Volgens die Duitse teoloog, Noordmans, is die kerk "... too early for heaven and too late for the earth" (Livingston, 1989:349).

Die kerk, sê Livingston, is 'n getuienis vir die koninkryk omdat sy te midde van duisternis en ongelowiges die lig moet wees deur haar daade sowel as haar woorde.

Die Breakthru Gemeenskapskerk in Wellington is 'n Pinkstergemeente wat beseft dat sy 'n voorsmaak van die koninkryk van God is, wat haar roeping uitleef in 'n sosio-ekonomies onderontwikkelde gemeenskap wat blootgestel is aan die effek van misdaad, werkloosheid, armoede, asook alkohol- en dwelmmisbruik.

Ons is ook aktief betrokke in ons gemeenskap deur die prediking van die Woord van God sowel as ons betrokkenheid by plaaslike gemeenskapsinisiatiewe.

Ons is in vennootskap met NIMRO, wat 'n lewensvaardigheidsprogram aanbied vir minderjarige oortreders wat geringe misdade gepleeg het, en wat van ons gebou en ons fasiliteerders gebruik maak.

Die Suid-Afrikaanse Nasionale Raad vir Alkohol- en Dwelmafhanklikheid (SANRA) bedryf hul satellietkantoor vanaf die kerkperseel. Die Raad word deur 'n gekwalifiseerde maatskaplike werker beman, asook 'n leketerapeut - een van ons lidmate. Hierdie dienste word gratis verskaf aan die gemeenskap. Sommige gedragsmoeilike kinders word deur die naburige skole na die kerk verwys waar 'n pastorale berader met hulle werk.

Kospakkies word op 'n gereelde basis aan behoeftige gemeentelide en selfs aan mense in die gemeenskap voorsien wanneer fondse beskikbaar is.

Verder word die kerkgebou ook teen 'n minimale fooi aan die Departement Maatskaplike Dienste beskikbaar gestel sodat registrasies van maatskaplike toelaes in 'n toeganklike, gerieflike, en veilige plek kan geskied.

Ten tyde van sterfgevalle of siekte in die gemeente of gemeenskap, word 'n gulde geleentheid aan die kerk gebied om naasteliefde te bewys. In die gemeenskap was werkloosheid ook as 'n krisis beskou, wat weerspieël is in die feit dat die helfte van die gemeente werkloos was.

Met die hulp van die Here en met die inisiatief en bereidwilligheid van die leierskap is met 'n diensverskaffer en met die Departement van Arbeid in gesprek getree om vaardigheidsopleiding te verskaf aan werkloses in die gemeenskap.

Die kerk het die kombuis beskikbaar gestel as opleidingslokaal en het werwing gedoen deur middel van advertensies in die plaaslike koerant, afkondigings in die kerk en by ander kerke, asook 'n advertensie in die kerk kantoor se venster. Met die nodige aanpassings kon, oor 'n periode van drie maande, ongeveer 12 werkloses vaardighede geleer word ten opsigte van werk in die gasvryheidsbedryf. Die uitkoms was die volgende: drie het hul eie besigheid begin, vyf het werk gekry, twee het nie die kursus voltooi nie, en twee wou nie dié tipe werk doen nie.

In samewerking met Projek Geletterheid, is Abet klasse sekere aande by die kerk vir ongeletterdes in die gemeenskap aangebied, asook vir diegene wat hul kwalifikasies wou verbeter. Hierdie projek het 'n jaar geduur en was baie suksesvol; twee van ons lidmate het as fasiliteerders opgetree.

Al hierdie aktiwiteite is deur die gemeente self, of in samewerking met ander instansies, gedoen. Alles is gratis aan die mense verskaf deurdat die gemeente van vrywilligers gebruik gemaak het. Verder het die gemeente ook 10% van haar inkomste in hierdie projekte belê.

Elke lidmaat het eienaarskap van ons leuse, “every member a minister,” aanvaar en 'n manier gesoek om diensbaar te wees om die wil van God te doen. Die gemeente, wat hoofsaaklik uit mindergegoede mense met 'n lae inkomste bestaan, het die geheim geleer om verantwoordelikheid vir hulle eie gemeenskap te aanvaar. Die gemeente het tot die besef gekom: ons beïnvloed ons konteks, of ons konteks beïnvloed ons. Die navorser is 'n tentmakerpastoor wat ook betrokke is by Drakenstein Gevangenis se Paroolraad in die kapasiteit van vise-voorsitter.

By Breakthru, glo ons in die Drie-enige God, die voltooide werk van Jesus Christus op die kruis, en die werking en manifestasies van die Heilige Gees. In ons verstaan van die beeld van die Drie-enige God, Vader, Seun en Heilige Gees, glo ons dat die mens holisties bedien moet word - gees, siel en liggaam. Breakthru gemeente is nie die koninkryk van God nie, maar ons is wel 'n voorsmaak van die koninkryk wat nog sal kom en ons verstaan ons rol as instrument, agent en teken van die deurbraak van God se heerskappy.

As gemeente, probeer ons om op verskillende maniere grense oor te steek, want ons besef: waar 'n grens oorgesteek word, daar is die koninkryk van God.

Somtyds doen ons dit as die *sout van die aarde*, onsigbaar en agter die skerms, en baiekeer as die *lig van die wêreld*, sigbaar en in die publieke oog. Ons doen dit met vriendelikheid, gasvryheid, en onvoorwaardelike aanvaarding, sodat selfs vreemdelinge op hul gemak kan voel in ons teenwoordigheid.

Aartsbiskop William Temple (in Bosch 1991:375) het die kerk se rol by een van die sending konferensies mooi in perspektief gestel toe hy gesê het, "... the church is the only society in the world which exists for the sake of those who are not members of it." Dietrich Bonhoeffer (in Bosch 1991:375) het weer gesê, "... the church is the church only when it exists for others..., the church must share in the secular problems of ordinary human life, not dominating, but helping and serving, the church for others." Sundermeier (in Bosch 1991:375) sê dat, in plaas van om te praat van "the church *for* others," moet ons lievers praat van "the church *with* others." Al drie hierdie skrywers maak dit duidelik dat die kerk 'n rol te speel het in die samelewing.

Vir te lank het die kerk die wêreld as 'n vyand beskou; daar was geen verhouding tussen die kerk en die wêreld nie. As Breakthru, het ons die siening gehad: alles draai net om die kerk; en wanneer ons as kerk na die wêreld gegaan het, was dit om die evangelie te verkondig, sonder om werklik vir die wêreld om te gee.

Snyders (in Bosch 1991:378) sê ons, as God se kinders, moet koninkryksmense wees en nie kerkmense nie, want daar is 'n verskil:

Kingdom people seek first the Kingdom of God and its justice; church people often put church work above concerns of justice, mercy and truth.

Church people think about how to get people into the church; Kingdom people think about how to get the church into the world.

Church people worry that the world might change the church; Kingdom people work to see the church change the world.

In die Vancouver verslag word die kerk as volg uitgebeeld: "The church is called to be a prophetic community through which and by which the transformation of the world can take place" (Bosch 1991:386). Die kerk is die vertoonvenster van God se koninkryk in die gemeenskap. In ons gemeenskappe, moet ons die agente van transformasie en verandering wees, want ons deel in die lief en leed van die mense op 'n daaglikse basis.

By Breakthru gebruik ons die metafoor van 'n hospitaal en 'n pottebakker om ons roeping te beskryf: ons is 'n geestelike hospitaal vir stukkende mense, en ons werk met kleipotte wat maklik breek sodat ons hoop kan verskaf aan die hopeloses, en vermoeides rus kan vind vir hul siele.

Die Breakthru gemeente kan geklassifiseer word as 'n geloofsgebaseerde organisasie, gebaseer op die definisie van Harden (2006:484): "... faith-based organizations include all organizations that engage in spiritual and/or social intervention activities based on religious beliefs and values of a faith and spiritual tradition for transformational purposes." Aktiwiteite wat deur Breakthru aangebied word, wissel van charismaties, tradisioneel en modern.

Ons is 'n ontluikende gemeente na die beeld van die Drie-enige God wat betrokke wil wees by mense en plekke waar God alreeds aan die werk is, en ons wil betrokke raak met dit waarmee God besig is. Dit is waarom ons leuse is: "every member a minister," want ons wil hê dat die gemeente in die *missio Dei* moet deelneem. Ons wil 'n inklusiewe gemeente wees, waar posisie of titel nie die kern is nie, maar verhoudings wel is. Net soos die Vader, Seun en Heilige Gees 'n verhouding het in die Drie-eenheid, behoort ons as lidmate daardie verhouding te reflekteer. Ons glo dat as jy missionaal is, is jy ekumenies, want jy moet oor grense saam met verskillende denominasies kan werk. Jy kan nie missionaal op jou eie wees nie, dit moet in gemeenskap met ander geskied.

In hierdie missionale reis van ontdekking, het die navorser in aanraking gekom met ander gelowiges se stories van hoop en hoe hulle as gelowiges en organisasies 'n teken en voorsmaak van die koninkryk van God is, en dit het ons gemeente geïnspireer.

5.5 GEVOLGTREKKING

Die Breakthru gemeente het geworstel met die volgende kwessie: Kan 'n gemeente wie se lidmate in die greep van armoede en verwante verskynsels vasgevang is, omvorm word tot 'n gemeente wat self hul uitdagings kan aanpak? Die volgende vraag was: Hoe begelei 'n mens 'n gemeente om 'n missionale gemeente te word binne so 'n gemeenskap?

Met hierdie uitdagings wat ons in die gesig gestaar het, het ons gemeente 'n strategie ontwikkel wat ons help om, met 'n koninkryksperspektief, die sosiale problematiek in die gemeenskap missionaal aan te spreek. Ons strategie is om grense oor te steek, brûe te bou en as draers van hoop in ons gemeenskap te leef. Deur dit te bereik, het ons op die volgende aspekte klem gelê.

Ons lidmate moes toegerus word om elkeen as bedienaars binne eie konteks op te tree, gevolglik is ons leuse, “every member a minister.” Breakthru Gemeenskapskerk het die uitdaging aanvaar om haar konteks te beïnvloed deur die lidmate te bemagtig om die *sout van die aarde* en die *lig van die wêreld* te wees.

Elke lidmaat het begin eienaarskap neem van elke faset van Christen wees, of dit by die huis, by die kerk, by die werk, of in die gemeenskap is, dit word beskou as 'n manier om diensbaar te wees en die wil van God te doen.

- a) Elke gemeente se konteks en toestande verskil, daarom kan 'n mens nie sê, “one size fits all” nie. Elke gemeente is uniek en moet so hanteer word.

Om 'n missionale identiteit vir Breakthru te ontwikkel, het die gemeente 'n nuwe geslag, opkomende, ontluikende, geloofsonderskeidende leierskap nodig gehad wat nie slegs tevrede was met die status quo nie, maar wat bereid was om geloofsrisiko's te neem. Missionele leiers het die verantwoordelikheid om toe te laat dat geboorte geskenk word aan roepings en bedienings, maar hulle moet ook begeleiding verskaf om mense se gawes te ontwikkel en dit tot eer van God te beoefen.

- b) Koninkryks-geloofsgemeenskappe moet bewus gemaak word dat die kerk nie die koninkryk van God is nie maar dat sy wel die voorsmaak en getuigenis van God in die wêreld is. Verder moet ons “koninkryk” verstaan in terme van wat die verhouding tot God, die kerk en die wêreld is, sodat die kerk haar rol effektief kan vervul as vertoonvenster van Sy koninkryk. Aartsbiskop Temple (in Bosch 1991:375) het dit mooi gestel: “... the church is the only society in the world which exists for the sake of those who are not members of it.”

Die kerk is die vertoonvenster van God se koninkryk in die gemeenskap en, as teken en voorsmaak van die koninkryk, moet ons 'n verskil maak. Ons deel in die lief en leef van stukkende mense op 'n daaglikse basis.

Om koninkryk te wees, beteken om ekumenies te wees, grense oor te steek, en met verskillende denominasies saam te werk. Gemeentes kan nie koninkryksgerig in isolasie wees nie; dit moet in gemeenskap met ander geskied.

Mense moet nie net voorberei word vir die ewigheid nie, hulle moet toegerus en ontplooi word om 'n impak en verskil in die wêreld te maak. Mense se lewens as enkelinge moet verander word en daardie verandering moet hul families en die gemeenskappe waar hulle leef ten goede beïnvloed.

HOOFSTUK 6 GEVOLGTREKKINGS

6.1 INLEIDING

In hierdie hoofstuk sal die gevolgtrekkings en aanbevelings van hierdie studie bespreek word. Die gevolgtrekkings sluit in die metodiek, die konteks, die profiel, identiteit en die uitdagings van Breakthru Restoration Community Church.

“Metodiek” verwys na die metode van navorsing wat gevolg is. “Konteks” beskryf die tipe gemeenskap waar die gemeente geleë is. “Identiteit en profiel” verwys na die gemeente. By “uitdagings” word na die strategie wat ontwikkel is om die uitdagings aan te spreek, verwys.

6.2 SAMEVATTING

6.2.1 Metodiek

Aangesien ’n beskrywende studie van die gemeente gedoen is om die navorsings-probleem, vraag en doel aan te spreek, is ’n prakties-teologiese metodologie gebruik, alhoewel die navorser nie op al die aspekte eweveel klem geplaas het nie.

’n Kontekstuele analise van die gemeenskap is gedoen deur middel van kwalitatiewe ondersoeke, asook deelnemende waarneming. Die identiteit van die gemeente is deur etnografiese data wat ingesamel is, bepaal, asook notules van vergaderings en gesprekvoering. Gedurende hierdie studie is ’n prakties-teologiese benadering gebruik, wat literatuurstudies wat die Woord van God en die kerk se tradisie ondersoek het, ingesluit het. ’n Korrelatiewe hermeneuties-sensitiewe dialoog tussen die realiteite van die konteks: kerk sowel as wêreld en die Woord, is spesifiek gebruik. Die studie, as sodanig, is ook teologies-prakties: dit begin by ’n bepaalde ervaring, dit vertel stories van die navorser in die bediening asook sy teruggaan na die Woord en teologie om aspekte uit te lig.

Die gebruik van hierdie navorsingsmetodes het die navorser bemagtig om insig in die makro-, meso- en mikrokonteks te kry, en ook om ’n gemeenteprofiel saam te stel en die identiteit van die gemeente beter te beskryf.

6.2.2 Konteks van Breakthru

In hoofstuk 2 is 'n kontekstuele analise van ons gemeenskap gedoen, wat die probleemstelling wat gestel is, bevestig het, naamlik dat armoede en ander verwante verskynsels realiteite is waarmee die kerk te doen het. Deur empiriese metodes is die konteks geanaliseer deur konkrete metodes soos in *Studying congregations in Africa* (Hendriks, 2004:69-103) beskryf, asook uit Babbie en Mouton (2001) se werk. Die hoofstuk beskryf die konteks, d.w.s. die wêreld waarin ons leef, waar die kerk geroep word om te vra: Wat is die *missio Dei* hier? Wat is op God se agenda vir Wellington? Hoe wil God ons hier gebruik sodat *every member a minister* kan wees? Die navorsing het ons gehelp om die nood van ons naaste te verstaan.

Wellington is 'n besondere dorp met besondere mense en 'n unieke, historiese karakter en geskiedenis wat wêreldwyd bekend is op kulturele, musikale, opvoedkundige, Christelike en selfs landbougebied. Die inwoners van die dorp is oorwegend bruin Afrikaansprekendes, met baie blanke en swart inwoners – oorwegend Christene, met 'n klein Moslem komponent. Wellington is wel 'n klein dorp, maar die wyse waarop globale tendense soos globalisasie, godsdiens, taal, bendes, misdaad, alkohol- en dwelmmisbruik, armoede en werkloosheid 'n rol speel, is onrusbarend.

Aan die hand van semi-gestruktureerde onderhoude en vraelyste het die navorser gevind watter groepe die meeste invloed in die gemeenskap van Wellington uitoefen. Oral in gemeenskappe is daar probleme en uitdagings, maar ons as die kerk kan nie langer stilbly oor die dinge wat in die gemeenskap plaasvind nie.

In die gemeenskap van Wellington speel die Munisipaliteit, hof, polisie, tronke, kerke, maatskaplike organisasies, skole, en nywerhede 'n belangrike rol. Met die uitdagings en behoeftes wat in die konteks beskryf is en die feit dat die meeste van hierdie probleme sosiaal-maatskaplik en sosi-ekonomies van aard is, staan die kerk sentraal as 'n agent van verandering.

6.2.3 Profiel van Breakthru

In hoofstuk 3 is 'n profiel van die BRCC saamgestel waar die navorser se kernvraag was: Hoe begelei 'n mens 'n gemeente om 'n missionale gemeente te word binne so 'n gemeenskap?

Hierdie hoofstuk gee die ontstaan en verhaal van die gemeente, asook sy werksaamhede, visie, missie en doelwitte en probeer om die gemeente se fisieke profiel en eienskappe beskryf.

Breakthru Restoration Community Church is 'n geordende gemeente wat, te midde van 'n see vol probleme, 'n eiland van hoop is, waar dinge netjies en reg hanteer word.

As 'n gemeente wat omgee deur God se liefde in aksie te wees binne 'n sosio-ekonomies-onderontwikkelde gemeenskap, is ons die lig en die sout van die wêreld.

Die Breakthru Gemeenskapskerk het binne 'n bestek van vyf jaar die landskap van Wellington en omgewing onherroeplik verander deurdat ons Bybels, aanpasbaar, ekumenies, relevant en effektief is. Ons is 'n kerk wat bou op die leuse, "every member a minister." Hoe meer ons die lidmate inspireer om aktief betrokke te wees om die wil van God te doen, hoe meer kan ons ons konteks verander. Ons streef daarna om die sout en die lig van die wêreld te wees en ons kry dit reg, deur ons grootste bate, ons lidmate, te mobiliseer om eienaarskap van die gemeente se visie te neem.

6.2.4 Identiteit en kultuur van Breakthru

Die navorser het in hoofstuk 4 probeer om die identiteit en kultuur van die gemeente te beskryf aan die hand van die identiteitsanalitiese metodologie van Hendriks (2004: hfst. 5).

Die hoofstuk was 'n tree nader aan 'n antwoord op die vraag: Hoe begelei 'n mens 'n gemeente om 'n missionale gemeente te word binne so 'n gemeenskap?

Die Breakthru Restoration Community Church is 'n gemeente met 'n unieke karakter. Ons leuse is: "every member a minister." Dit het al 'n refrein in ons gemeente geword, want ons beklemtoon dat elke lidmaat 'n gawe van die Here ontvang het om diensbaar te wees, nie slegs diegene in die leierskap nie.

Die gemeente het so ver gegaan om dienste, wat gewoonlik net aan lidmate beskikbaar was, ook na vreemdelinge uit te brei. Ons is 'n Pinkstergemeente wat baie gemeenskapsgeïntereerd is en ons besef ons krag en sukses lê in die feit dat ons bereid is om die wil van God te doen, ongeag die uitdagings rondom ons.

Breakthru is 'n vriendelike familie wat vir mekaar omgee, en waar die lidmate warmte beleef en die Woord van God sentraal staan in al ons aktiwiteite. Ons glo aan die konsep, *saam is ons beter*.

As kerk, spreek ons die geestelike, sosio-maatskaplike en sosio-ekonomiese probleme holisties aan deur die Woord van God, en ook in vennootskap met ander organisasies. Lidmate word aangemoedig om oor grense heen uit te reik en hulle word verder blootgestel aan verskillende kulture en denominasies, want ons glo daar is eenheid in diversiteit. Die kerk, as beeld van die Drie-enige God, is ons strewe.

6.2.5 'n Strategie op pad na 'n missionale identiteit vir Breakthru

In hoofstuk 5 het die navorser 'n strategie uitgestippel vir 'n missionale identiteit vir die Breakthru Restoration Community Church. Die doel van die studie, soos in die eerste hoofstuk uitgespel, word hier beskryf. Dié hoofstuk is die navorser se verhaal van sy proses van soeke na God se wil saam met die Breakthru gemeente. Die studie is as sodanig teologies-prakties: dit begin by 'n bepaalde ervaring, vertel stories van die navorser in die bediening, asook sy teruggaan na die Woord en teologie om frustrasies aan te spreek, en sy strewe saam met die Breakthru gemeente na die ideaal om 'n missionale gemeente te word wat op die *missio Dei* fokus en dit gehoorsaam probeer onderskei.

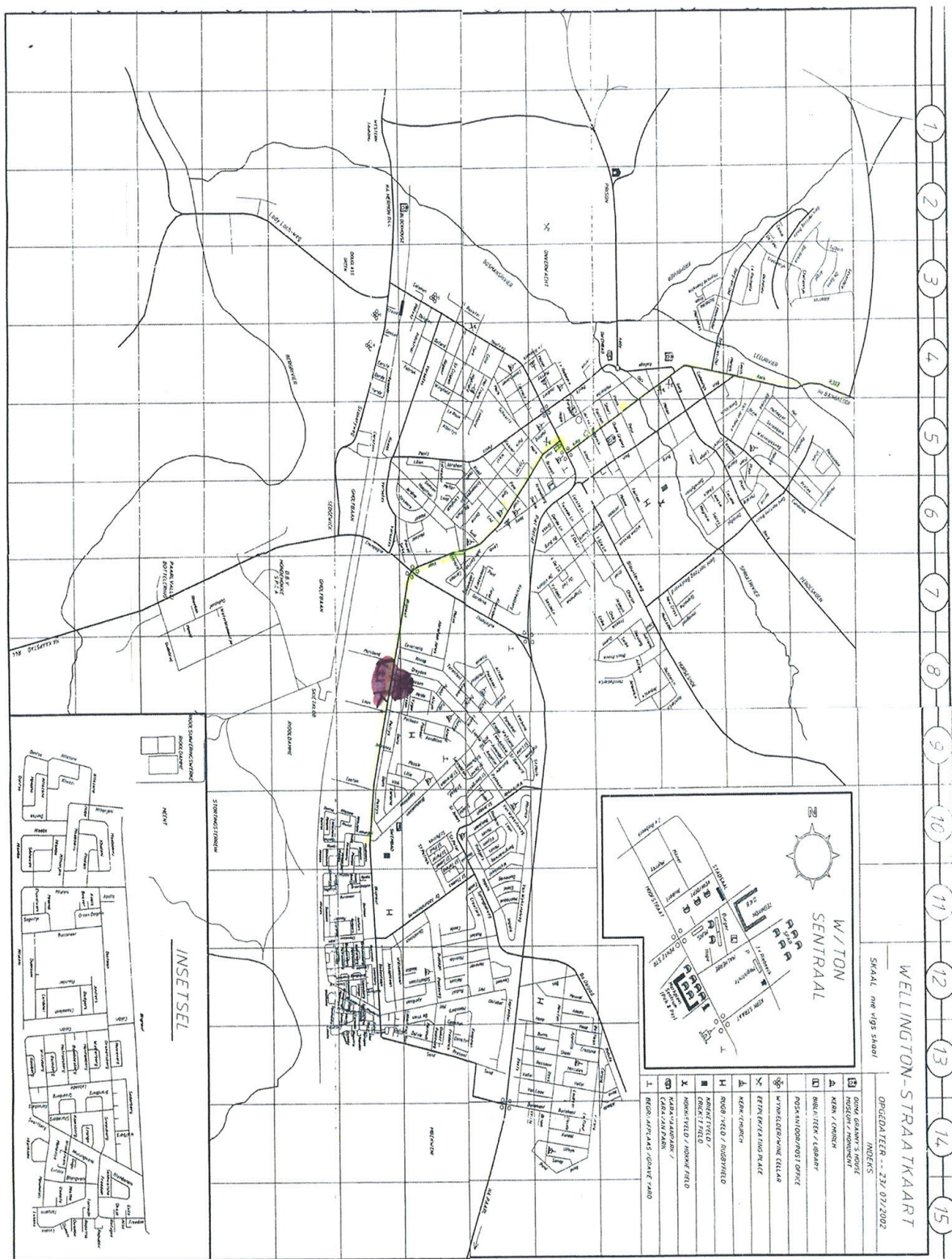
Ons visie is om grense oor te steek, brûe te bou en te lewe as draers van hoop in ons gemeenskap. Breakthru wil 'n gemeente wees na die beeld van die Drie-enige God wat relevant, effektief en koninkryk-gerig is.

Gemeente en konteks is onafskeidbaar en interafhanklik van mekaar. 'n Gemeente in die hedendaagse samelewing se voortbestaan hang in 'n sekere mate af van hul betrokkenheid in die gemeenskap. Lidmate is deel van 'n familie in 'n gemeenskap en hulle is gedurig in aanraking met mekaar. Net so, moet die plaaslike gemeente in voeling met haar gemeenskap wees om dit ten goede te beïnvloed. Indien 'n gemeente uit voeling met sy gemeenskap is, moet die leierskap aanpassings maak, want 'n gemeente beïnvloed haar konteks en net so beïnvloed die konteks ook die gemeente.

Deur koninkryk-gerig te wees en ons missionale identiteit te ontdek, het ons hierdie strategie ontwikkel:

- a) *“Every member a minister.”* Elke lidmaat word in die omgegroepe toegerus om eienaarskap te neem en om elke faset van Christenwees te beskou as 'n manier om diensbaar te wees en die wil van God te doen. Stories van hoop en roepingsontsluiting is vertel.

- b) *Ontwikkel missionale leiers* wat geloofsonderskeiding beoefen, want hulle het die verantwoordelikheid om toe te laat dat geboorte geskenk word aan roeping en bediening, maar hulle moet ook begeleiding verskaf sodat lidmate hulle gawes kan ontwikkel en dit tot eer van God kan gebruik.
- c) *Koninkrykgerigheid*: Die kerk moet bewus gemaak word dat sy nie die koninkryk van God is nie, maar wel die voorsmaak, getuigenis en vertoonvenster van die koninkryk in die wêreld. Om koninkrykgerig te wees, beteken om ekumenies te wees, grense oor te steek, en saam te werk, want koninkryks-gemeentes werk nie in isolasie nie, hulle werk in gemeenskap met ander.

7. BIBLIOGRAFIE

Babbie, E. & Mouton, J. 2001 *The practice of social research*. Oxford: University Press.

Bak, N. 2004. *Completing your thesis*. Pretoria: Van Schaik Publishers.

Barret, LY. (et al.) 2004. *Treasures in clay jars. Patterns in missional faithfulness*. Grand Rapids: Eerdmans.

Bosch, DJ. 1991. *Transforming mission*. New York: Orbis Books.

Breakthru Community Church. Notules: 16 Maart 2004-16 Maart 2009.

(Die) Burger, 27 Desember 2006. "Kaapstad = tikhoofstad." (Forum).

(Die) Burger, 27 Desember 2006. "Tik-wurggreep kan oorkom word." (Forum).

(Die) Burger, 29 November 2006. "Bruin mans gaan meeste tronk toe."

Burger, C. 2005. *Ontmoetings met die lewende God*. Wellington: Lux Verbi.

Burger, C. (et al.) *Waar die kerk werk*. Wellington: Lux Verbi.

Bybel, 1983. Die ou vertaling.

Cape Times, 2 December 2008. "Coloured prison rate double that of Africans, says SAIRR."

Castells, M. 1997. *The information age: Economy, society and culture*. Vol. II, *The power of identity*. India: Blackwell Publishing.

Castells, M. 2000. *End of millenium*, (2nd ed), vol 3, new ed. India: Blackwell Publishing.

“Characteristics of mothers of children with fetal alcohol syndrome in the Western Cape Province of South-Africa: A case control study.” Voorkomingstudie, 1997.

Drakenstein Munisipaliteit, 2007-2012. “GOP verslag.”

Granberg-Michaelson, W. 2004. *Leadership from inside out*. New York: Crossroads Publishing Company.

Harden, MG. 2006. “Towards a faith-based program theory.” *Evaluation Review*, Vol. 30 No.4, August. Sage Publications, 481-504.

Hendriks, JH. 2004. *Studying congregations in Africa*. Wellington: Lux Verbi.

Johnson, TL. 1996. *Scripture and discernment: Decision making in the church*. Nashville: Abingdon Press.

Kaapstad Son, 5 Desember 2006. “Bruin mans vorm 18% van die tronk-bevolking, maar net 4,3% van die land se ganse bevolking.”

Leesverslag van Suider-Afrikaanse Vennootskap van Gestuurde Gemeentes: 2008

Livingston, JK. 1989. “A missiology of the road: The theology of mission and evangelism in the writings of David J. Bosch, A Doctor of Philosophy of Aberdeen.”

Keel, T. 2007. *Intuitive leadership*. Grand Rapids: Baker Books.

Keifert, P. 2006. *We are here now: A new missional era*. Idaho: Allelon Publishing.

Kilian, J. 1985. *Form and style in Theological Texts..* Pretoria: Unisa

Kindersorg Suid-Afrika (Wellington), 2008. “Maatskaplike Jaarverslag.”

“Maternal risk factors for fetal alcohol syndrome in the Western Cape Province of South-Africa: A population-based study,” 1999.

“Maternal risk factors for fetal alcohol syndrome and partial fetal alcohol syndrome in South-Africa: A third study,” 2002.

Marais, F. 2007. *Luisterryke vergaderings*. Wellington: Lux Verbi.

Marais, F & Taylor-Ellison, P. 2007: “Push through the pain.” Unpublished material.

Mouton, J. 2001. *How to succeed in your Master’s and Doctoral Studies*. Pretoria: Van Schaik Publishers.

Nel, M. 2006. *Stories van hoop*. Vereniging: Christelike Uitgewersmaatskappy.

Newbiggin, L. 1989. *The gospel in a pluralistic society*. Grand Rapids: Eerdmans.

Peterson, EH. 1987. *Working the angles*. Grand Rapids: Eerdmans.

Peterson, EH. 2005. *Christ plays in ten thousand places*. Grand Rapids: Eerdmans.

Rust, W. 2008. *Van dorp tot Drakenstein*. Wellington: African Sun Media.

Sacendu verslag (Fase24) Januarie-Junie 2008.

SANCA pamflet. April 2006-March 2007.

SAPD Jaarverslag, 2007/2008

SAPD Report, 2008. Crime statistics report of Wellington Police precinct from April to March: 2001/2002-2007/2008.

Schreiter, RJ. 1985. *Constructing local theologies*. Maryknoll: Orbis. Chapters 2 & 3.

Smith, KG. 2008. *Academic writing and theological research*. Johannesburg: South-African Theological Seminary Press.

South-African Participating Poverty Assessment, 1973: 3-4.

Sweet, L. 2004. *Summoned to lead*. Grand Rapids: Zondervan.

Toevlug Nuus. 2006. 7-14.

Towards an anti-poverty strategy for South-Africa, 2008. Discussion document.

Volf, M. 1998. *After our likeness, the church as image of the Trinity*. Grand Rapids: Eerdmans.

Wêreld Dwelmverslag. 2006.